
DABAS PARKA „SVĒTES PALIENE” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

JELGAVAS RAJONS.
LĪVBĒRZES UN VALGUNDES PAGASTI.

PLĀNS IZSTRĀDĀTS LAIKA PERIODAM
NO 2007. GADA LĪDZ 2016. GADAM.

IZSTRĀDĀTĀJS:

JURIDISKĀS PERSONAS NOSAUKUMS:
LATVIJAS ORNITOLOĢIJAS BIEDRĪBA

PROJEKTA VADĪTĀJS:
ROLANDS ĻEBUSS

RĪGĀ, 2007. GADA 26. APRĪLIS

ATJAUNOTS:

____. GADA __. _____

PLĀNA IZSTRĀDĒ IESAISTĪTIE SPECIĀLISTI/EKSPERTI:

1. **Nikolajs Savenkovs**, entomologs.
2. **Ilze Čakare**, botāniķe un biotopu speciāliste.
3. **Rolands Lebuss**, ornitologs.
4. **Viesturs Ķerus**, kartogrāfs.

PLĀNA IZSTRĀDES UZRAUDZĪBAS GRUPA:

1. **Sindra Elksne**, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītājas vietniece;
2. **Jānis Reihmanis**, Latvijas Dabas fonds, projekta “Paliēņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” koordinators;
3. **Inguna Skutele**, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļas vecākā inspektore;
4. **Ilze Bergmane**, Lauku atbalsta dienesta Zemgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes Zemes un ūdens resursu daļas vadītāja;
5. **Aivars Zeimuls**, Līvberzes pagasta padomes izpilddirektors;
6. **Ilze Kokmane**, Valgundes pagasta padomes kadastra administratore;
7. **Liene Feldmane**, Latvijas lauku konsultāciju centra Jelgavas lauku konsultāciju biroja lauku attīstības speciāliste;
8. **Aija Degaine**, Valgundes pagasta lauku konsultante;
9. **Ivars Apinis**, zemes īpašnieks.

SATURS

1. Kopsavilkums.	5
2. Aizsargājamās teritorijas apraksts.	7
2.1. Vispārēja informācija par aizsargājamo teritoriju.	7
2.1.1. Atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas, platība.	7
2.1.2. Aizsargājamās teritorijas zemes lietošanas veidu raksturojums un zemes īpašuma formu apraksts.	7
2.1.3. Pašvaldību teritoriju plānojumos noteiktā teritorijas izmantošana un atļautā (plānotā) izmantošana.	9
2.1.4. Esošais funkcionālais zonējums.	9
2.1.5. Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture.	9
2.1.6. Kultūrvēsturiskais raksturojums.	10
2.1.7. Valsts un pašvaldības institūciju funkcijas un atbildība aizsargājamā teritorijā.	10
3. Normatīvo aktu normas, kas attiecas uz dabas parku „Svētes paliene”	11
3.1. Latvijas Republikas normatīvie dokumenti.	11
3.1.1. Vides un dabas aizsardzība.	11
3.1.2. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.	11
3.1.3. Sugu un biotopu aizsardzība.	12
3.1.4. Aizsargjoslas.	13
3.1.5. Nemeža zemes.	13
3.1.6. Medības.	13
3.1.7. Zveja un makšķerēšana.	13
3.1.8. Tūrisms.	14
3.1.9. Teritoriju plānojumi, īpašumi, būvniecība, lauksaimniecība.	14
3.1.10. Meliorācija.	15
3.2. Eiropas Savienības un citas starptautiskās saistības.	15
4. Īss aizsargājamās teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums (klimats, ģeoloģija, ģeomorfoloģija, hidroloģija, augsne).	17
4.1. Klimats.	17
4.2. Ģeoloģija, ģeomorfoloģija.	17
4.3. Hidroloģija.	18
4.4. Augsnes.	22
5. Aizsargājamās teritorijas sociālās un ekonomiskās situācijas apraksts.	23
5.1. Iedzīvotāji, apdzīvotās vietas, nodarbinātība.	23
5.2. Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz aizsargājamo teritoriju.	24
5.3. Aizsargājamās teritorijas izmantošanas veidi.	24
5.3.1. Lauksaimniecība.	24
5.3.2. Tūrisms un atpūta.	24
5.3.3. Medības.	25
6. Aizsargājamās teritorijas novērtējums.	26
6.1. Aizsargājamā teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un faktori, kas to ietekmē.	26
6.2. Ainaviskais novērtējums.	27
6.3. Biotopi, to sociālekonomiskā vērtība un ietekmējošie faktori.	28
6.3.1. Pļavas kā dabas un sociālekonomiskā vērtība, tos ietekmējošie faktori.	30
6.4. Sugas, to sociālekonomiskā vērtība un sugas ietekmējošie faktori.	31
6.4.1. Flora.	31
6.4.2. Bezmugurkaulnieki.	33
6.4.3. Putni.	35
6.6. Aizsargājamās teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums.	41
7. Informācija par aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanu.	42

7.1. Aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi plānā noteiktajam apsaimniekošanas periodam;	42
7.2. Apsaimniekošanas pasākumu apraksts un komentāri.	51
8. Plāna ieviešana un atjaunošana	57
8.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti	57
8.2. Plāna atjaunošana	57
9. Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts	58
10. Izmantotie informācijas avoti.	65
10.1. Izmantotās literatūras saraksts.	65
10.2. Izmantotais kartogrāfiskais materiāls.	66
11. Pielikumi	67
11.1. Apsaimniekošanas pasākumi.	67
11.2. Dabas parka „Svētes paliene” shēma.	73
11.3. Dabas parka „Svētes paliene” robežpunktu koordinātas.	74
11.5. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētie Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamie biotopi.	76
11.4. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās augu sugas.	77
11.5. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās tauriņu sugas.	80
11.6. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās vaboļu sugas.	87
11.7. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās spāru sugas.	87
11.7. Informatīvās sanāksmes, uzraudzības grupu sēžu un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokoli.	88
11.8. Sapulces protoklā fiksētie priekšlikumi	106

1. Kopsavilkums.

1. attēls. Dabas parka „Svētes paliene” ģeogrāfiskais novietojums.

2. attēls. Dabas parka „Svētes paliene” robežas.

Dabas parks “Svētes paliene” izveidots 2004. gadā, lai nodrošinātu izcilu dabas vērtību, galvenokārt – reto un īpaši aizsargājamo savvaļas putnu un augu sugu, kā arī biotopu aizsardzību. Aizsardzības nepieciešamību nosaka Latvijas normatīvās saistības attiecībā uz Eiropas Savienības (ES) Putnu un Biotopu direktīvām.

Ilgtermiņa mērķis plānā noteiktajam apsaimniekošanas periodam ir saglabāta un apsaimniekošanas pasākumu rezultātā palielināta Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) – dabas parka “Svētes paliene” – bioloģiskā un ainaviskā vērtība, ko nodrošina atjaunotas un dabiski funkcionējošas Lielupes un Svētes palienes.

Dabas parkā ir konstatēti 3 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi (eitrofas augsto lakstaugu audzes, upju palieņu pļavas un mēreni mitras pļavas) un 1 Latvijas nozīmes īpaši aizsargājamais biotops (vecupes), un 48 īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas (3 augu un 45 putnu sugas). Dabas parks ir īpaši nozīmīgs kā griežu ligzdošanas vieta un tam ir izcila nozīme ūdensputnu pavasara migrāciju laikā kā apstāšanās, atpūtas un barošanās vietai. Sīkāks biotopu un sugu apraksts atrodams attiecīgajās dabas parka „Svētes paliene” dabas aizsardzības plāna nodaļās un apakšnodaļās.

Pašreizējā dokumenta – dabas parka „Svētes paliene” dabas aizsardzības plāna uzdevums ir izstrādāt teritorijas aizsardzības ilgtermiņa un īstermiņa mērķus, teritorijas zonējumu un pasākumus plāna mērķu sasniegšanai. Paredzami apsaimniekošanas pasākumi aprakstīti dabas parka „Svētes paliene” dabas aizsardzības plānā.

Dabas parkā „Svētes paliene” izdalītas trīs funkcionālās zonas dabas lieguma zona, dabas parka zona un neitrālā zona (*skatīt Pielikumu, 11.1. Apsaimniekošanas pasākumi, 1. attēls*).

Dabas parka zona izdalīta 198,00 ha platībā, kas veido 21,25 % no dabas parka teritorijas.

Neitrālā zona izdalīta 8,27 ha platībā, kas veido 0,89 % no dabas parka teritorijas. Neitrālajā zonā ir iekļautas viensētas.

Dabas lieguma zona izdalīta 725,46 ha platībā, kas veido 77,86 % no dabas parka teritorijas.

2. Aizsargājamās teritorijas apraksts.

2.1. Vispārēja informācija par aizsargājamo teritoriju.

2.1.1. Atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas, platība.

Dabas parks un *Natura* 2000 teritorija „Svētes paliene” atrodas Latvijas centrālajā daļā, Svētes un Lielupes palienēs, Jelgavas rajona Līvberzes un Valgundes pagastos. Teritorijas kopējā platība ir 931 ha. Teritorija atrodas Tīreļa līdzenuma D malā. Teritorijas galējo punktu koordinātas (ģeogrāfiskās un LKS92):

- galējais Z punkts: 56°44'36" Z pl. 23°39'26" A gar. jeb X479031 Y6288861
- galējais D punkts: 56°41'10" Z pl. 23°42'32" A gar. jeb X482169 Y6282471
- galējais A punkts: 56°41'19" Z pl. 23°43'01" A gar. jeb X482668 Y6282759
- galējais R punkts: 56°41'43" Z pl. 23°37'56" A gar. jeb X477482 Y6283526

Dabas parka centrālā punkta ir koordinātas: 56°42'52" Z pl. 23°39'11" A gar. jeb X478765 Y6285666

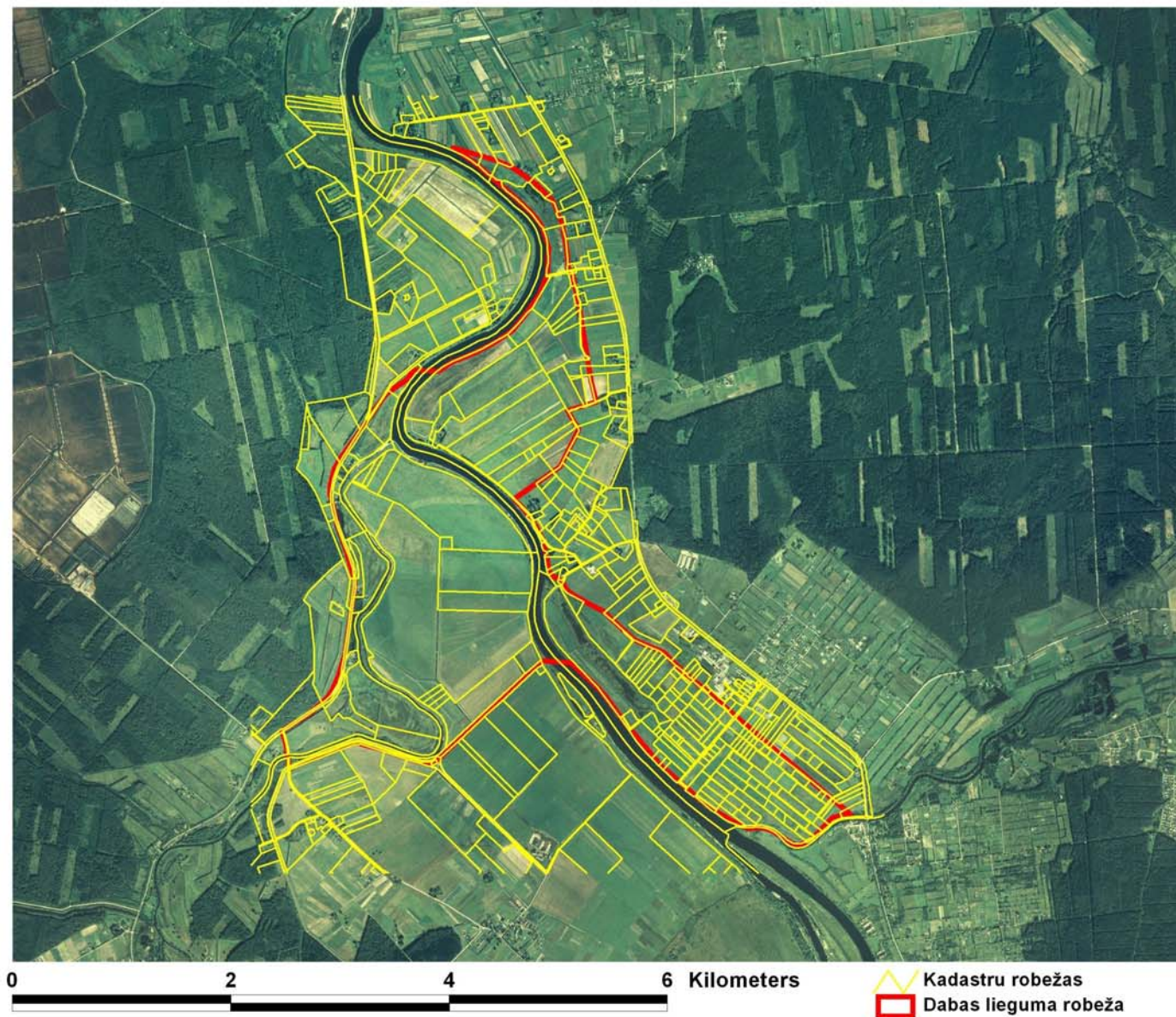
Dabas parka robežas nosaka Grozījumu Ministru kabineta noteikumos Nr. 83 (“Noteikumi par dabas parkiem”, 9.03.1999) Nr. 267, 08.04.2004, 31. pielikums (*skatīt Pielikuma 11.2. un 11.3. apakšpunktus*).

2.1.2. Aizsargājamās teritorijas zemes lietošanas veidu raksturojums un zemes īpašuma formu apraksts.

Dabas parka „Svētes paliene” teritorijā pilnīgi vai daļēji ietilpst 106 zemes kadastra vienības. No tām 85 atrodas Valgundes pagastā un 21 – Līvberzes pagastā.

Līvberzes pagastā dabas parka teritorijā ir 21 zemes kadastra vienības ar kopējo platību 401,36. No tiem 1 kadastra vienība ir Līvberzes pagasta padomes īpašumā (īpašums „Grauzu pļava” 24,5 ha platībā) un 2 vienības SIA „Agrofirma Jelgava” īpašumā (īpašums „Smaidas” ar kopējo platību 198,5 ha). SIA „Agrofirma Jelgava” ir lielākais zemes īpašnieks un apsaimniekotājs dabas parkā „Svētes paliene”. Pārējās 19 kadastra vienības ir privātīpašumi. (Līvberzes pagasta dati).

Valgundes pagastā lauksaimniecībā izmantojamās zemes izvietojas šaurā (1 – 3 km) joslā gar Lielupes labo krastu. Pārsvārā zemnieku saimniecību zemes platības ir ļoti mazas no 2 – 10 ha. (Anonīms 4). Valgundes pagastā dabas parka teritorijā ir 85 zemes kadastra vienības. Īpaši daudz sīku kadastra vienību atrodas Valgundes pagastā Lielupes labajā krastā starp Iecavas upes ieteku un Melnezeru. Šāda sīkfragmentēta īpašumu struktūra apgrūtina dabas parka apsaimniekošanu. Nelielo īpašumu īpašniekiem vai apsaimniekotājiem ir praktiski neiespējams saņemt platību maksājumus, kā rezultātā apsaimniekošanas pasākumi netiek veikti vai tiek veikti nepietiekamā apmērā. Līdz ar to, šīs pļavas ir aizaugušas krūmiem un kļuvušas maz piemērotas migrējošiem un ligzdojošiem putniem (izņēmums ir grieze, kura šajā pļavu daļā joprojām ligzdo lielā skaitā). Šo pļavu degradācijas rezultātā minētajās platībās ir vērojamas nabadzīgas fitocenozes un šeit nav konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas un īpaši aizsargājamie biotopi.

3. attēls. Dabas parka „Svētes pāliene” dalījums zemes īpašumos (pēc zemes kadastra datiem).

2.1.3. Pašvaldību teritoriju plāņos noteiktā teritorijas izmantošana un atļautā (plānotā) izmantošana.

Līdz šim pašvaldību teritoriju plāņos noteiktā teritorijas izmantošana un atļautā (plānotā) izmantošana dabas parka „Svētes paliene” teritorijā ir bijusi lauksaimnieciskā darbība un dabas parka teritorijā ietilpstošās platības definētas kā lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

Valgundes pagasta teritoriālajā plāņos turpmākajā attīstībā un zemes izmantošanā laika posmā no 2006. līdz 2017. gadam, kas attēlota teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas kartē un noteikumi tās izmantošanai aprakstīti Valgundes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, izmaiņas nav paredzētas. Plāņos noteikts, ka visu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanā saistoši ir dabas aizsardzības plāni. (Anonīms 4).

Līvberzes pagasta teritoriālais plāņos pašlaik tiek izstrādāts. Tomēr arī iepriekšējā plāņos dabas parka teritorijā dabas parka teritorijā ietilpstošās platības definētas kā lauksaimniecībā izmantojamās zemes. (Līvberzes pagasta sniegtie dati).

2.1.4. Esošais funkcionālais zonējums.

Pirmais šīs teritorijas zonējums tiek izstrādāts šī dabas aizsardzības plāna ietvaros, agrāk dabas parka teritorija nav bijusi zonēta.

2.1.5. Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture.

Dabas parks “Svētes paliene” izveidots 2004. gadā, lai nodrošinātu izcilu dabas vērtību, galvenokārt – reto un īpaši aizsargājamo savvaļas putnu sugu, kā arī biotopu aizsardzību. Dabas parka teritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0303200 kā teritorija, kas noteikta atbilstoši ES direktīvai „Par savvaļas putnu aizsardzību” (79/409 EEK) un direktīvai „Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (92/43 EEK) (Anonīms 3).

Dabas parkā „Svētes paliene” tikusi labi apzināta un dokumentēta palienes nozīme putniem – teritorija iekļauta trīs secīgos starptautiski nozīmīgu vietu sarakstos (Heath & Evans 2000, Račinskis un Stīpniece 2000, Račinskis 2004).

Vēl 20. gadsimta 30. gados Svētes un Lielupes palienes bija regulāri applūstošas un minimāli meliorētas. Laika posmā no 1958. gada līdz 1990. gadam tika izstrādāta shēma, kā ierobežot plūdus, pļavas meliorētas un izbūvēti aizsargdambji. Pašlaik ir saglabājušies atsevišķi maz izmainīti palienu fragmenti lielākoties Svētes kreisajā krastā, t.sk., Grauzu pļavas.

Dabas parkā pļavas pārsvarā tiek pļautas, mazākā mērā noganītas. Daļā teritorijas bijušas, un dažviet vēl šobrīd atrodas arī aramzemes, no kurām lielākā daļa pašlaik ir jaunākas vai vecākas atmatas. Liela daļa pļavu Lielupes labajā krastā Valgundes pagastā padomju varas gados tika iznomātas vietējiem iedzīvotājiem, kas tajās ieguva sienu, ganīja lopus un audzēja dārzenus kultūras. Zināmā mērā šīs aktivitātes tiek turpinātas arī mūsdienās, tiesa ne tik plaši un intensīvi. Jāatzīmē, ka lielais nelielo īpašumu skaits rada apgrūtinājumus pļavu apsaimniekošanai, jo atsevišķie nelieli īpašumi, kas ir mazāki par 1 ha nevar pretendēt uz atbalsta maksājumu saņemšanu.

2.1.6. Kultūrvēsturiskais raksturojums.

Dabas parka teritorijā praktiski ir atrodams tikai viens arheoloģiskais piemineklis – Kapsargu senkapi, kas atrodas Valgundes pagastā netālu no Lāsītes mājām.

Netālu no dabas parka Valgundes pagastā atrodams valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis – Rīgas pareizticīgo sieviešu klostera apbūve (1897. gads). Klosterī dzīvo mūķenes. Klosterim pieder arī daļa zemju dabas parka teritorijā.

2.1.7. Valsts un pašvaldības institūciju funkcijas un atbildība aizsargājamā teritorijā.

Dabas parka teritorijai nav savas administrācijas. Par dabas parka “Svētes paliene” apsaimniekošanu atbildīgi ir zemes īpašnieki vai lietotāji. Dabas parka pārvaldi realizē Jelgavas rajona Līvberzes un Valgundes pagastu padomes. Dabas lieguma teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanas valsts kontroli veic Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvalde. Par apsaimniekošanas pasākumu pārvaldi ir atbildīga Dabas aizsardzības pārvalde.

3. Normatīvo aktu normas, kas attiecas uz dabas parku „Svētes paliene”.

3.1. Latvijas Republikas normatīvie dokumenti.

LR Satversmes 105. pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu, bet īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Savukārt, Satversmes 115. pants nosaka sabiedrības un katra indivīda intereses vides, tajā skaitā dabas aizsardzības jomā, nosakot, ka valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, sniedzot ziņas par vides stāvokli un rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu.

3.1.1. Vides un dabas aizsardzība.

- **LR likums „Par vides aizsardzību”** 02.11.2006. nosaka resursu ilgspējīgu izmantošanu, valsts pārvaldes institūciju un pašvaldību institūciju kompetenci vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, Latvijas Republikas iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi, LR iedzīvotāju pienākumus vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, sabiedrības tiesības saņemt informāciju par vidi un piedalīties ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā.

3.1.2. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

- **Ministru kabineta (MK) noteikumi Nr. 83 “Noteikumi par dabas parkiem”**, 09.03.1999. ar grozījumiem Nr. 331 (28.09.1999.), Nr. 118 (18.03.2003.) un Nr. 267 (08.04.2004.) nosaka teritoriju robežas un aizsardzības statusu.
- **31. pielikums MK 1999.gada 9.marta noteikumiem Nr.83.** Dabas parka “Svētes paliene” shēma.
- **31. pielikums MK 1999.gada 9.marta noteikumiem Nr.83.** Dabas parka “Svētes paliene” robežpunktu koordinātas.
- **Likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”**, 02.03.1993., ar grozījumiem 05.08.1997., 30.10.1997., 28.02.2002., 20.11.2003. un 30.09.2005. nosaka aizsargājamo teritoriju kategorijas un nepieciešamību tām izstrādāt dabas aizsardzības plānus, individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.
- **MK noteikumi Nr. 415 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”**, 22.07.2003. ar grozījumiem 26.10.2004. (MK noteikumi Nr. 898) un 08.11.2005. (MK noteikumi Nr. 838) nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tostarp pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izvietošanas kārtību.
- **MK noteikumi Nr. 45 „Mikrolietumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”**, 30.01.2001., ar grozījumiem 31.05.2005 (MK noteikumi nr. 378) nosaka mikrolietumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību un to aizsardzības nosacījumus, kā arī nosaka tās augu un dzīvnieku sugas, kurām mikrolietumi veidojami.
- **MK noteikumi Nr. 199 „Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (Natura 2000) izveidošanas kritēriji Latvijā”** 28.05.2002. (izdoti saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta otro daļu) - nosaka kritērijus, kas piemērojami Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanai Latvijā.
- **LR likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”**, 14.10.1998, ar grozījumiem 30.05.2001., 19.06.2003., 26.02.2004. un 15.09.2005. un no tā izrietošie **MK**

noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, 23.03.2004., MK noteikumi Nr. 91 „Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”, 17.02.2004 ar grozījumiem 17.05.2005 (MK noteikumi Nr. 341) un 13.09.2005 (MK noteikumi Nr. 703) un MK noteikumi Nr. 87 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”, 17.02.2004., kas reglamentē likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikto prasību izpildes mehānismu, paredz, ka Ietekmes uz vidi novērtējums jāveic, ja paredzētā darbība var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000* vietu).

- **Ministru kabineta noteikumi Nr.455 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)”**, 06.06.2006, nosaka kārtību, kādā novērtējama to paredzēto darbību ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*), kuru īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.
- **LR likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos”**, 01.01.2006, ar grozījumiem 09.11.2005, nosaka kompensācijas piešķiršanas nosacījumus, atlīdzības apmēra novērtēšanu un atlīdzības piešķiršanas kārtību, zemes maiņas nosacījumus.
- **MK noteikumi Nr.715 „Noteikumi par maiņas zemesgabalu piešķiršanas priekšrocības tiesībām”**, 29.08.2006, nosaka maiņas zemesgabalu piešķiršanas priekšrocības tiesības.
- **Ministru kabineta noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību”**, 21.02.2006, nosaka kārtību kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, atlīdzības novērtēšanas metodiku un atlīdzības izmaksas un atlīdzības izmaksas un reģistrācijas kārtību un termiņus.
- **MK noteikumi Nr.234 "Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību"** 28.03.2006 nosaka, nosaka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību.

3.1.3. Sugu un biotopu aizsardzība.

- **“Sugu un biotopu aizsardzības likums”**, 16.03.2000. ar grozījumiem 15.09.2005. regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicina populāciju un biotopu saglabāšanu, kā arī regulē īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Likums nosaka valsts pārvaldes un institūciju kompetenci, un zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, kā arī nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.
- **MK noteikumi Nr. 421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”**, 5.12.2000, ar grozījumiem 25.01.2005. (MK noteikumi Nr. 161) nosaka īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu.
- **MK noteikumi Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”**, 14.11.2000., ar grozījumiem 27.07.2004. (MK noteikumi nr. 627) nosaka Latvijā apdraudētās, izzūdošās vai retās sugas, vai arī sugas, kuras apdzīvo specifiskus biotopus.
- **MK noteikumi Nr. 117 “Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu”**, 13.03.2001.

nosaka zaudējumu atlīdzināšanas kārtību un atlīdzības lielumu, ja ir iznīcināti vai bojāti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas.

- **MK noteikumi Nr. 345 “Kārtība, kādā zemes lietotājiem nosakāmi zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedājamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītiem būtiskiem postījumiem”**, 31.07.2001., ar grozījumiem 06.09.2005. nosaka kārtību un metodiku, kā noteikt īpaši aizsargājamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītos zaudējumus zemes lietotājiem. Noteikumi paredz, ka zaudējumi zemes lietotājiem tiek kompensēti no Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļiem.
- **MK noteikumi Nr. 27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādu mehāniskus šķēršļus”**, 15.01.2002. nosaka upes un to posmus, uz kuriem zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādu mehāniskus šķēršļus.
- **Ūdens apsaimniekošanas likuma** 16.10.2002., ar grozījumiem 12.12.2002., 29.04.2004 un 03.02.2005., mērķis ir izveidot tādu virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības sistēmu, kas veicina ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, novērš ūdens un no ūdens tieši atkarīgo sauszemes ekosistēmu un mitrāju stāvokļa pasliktināšanos, kā arī aizsargā šīs ekosistēmas un uzlabo to stāvokli.

3.1.4. Aizsargjoslas.

- **“Aizsargjoslu likums”** 11.03.1997., ar grozījumiem 21.02.2002., 19.06.2003. un 22.06.2005 nosaka aizsargjoslu veidus un aprobežojumus katrā no tiem. Aizsargjoslu robežas jāatzīmē zemes gabalu plānos un jāieraksta zemesgrāmatā šā likuma 60. un 62. pantā noteiktajā kārtībā.
- **MK noteikumi Nr. 284 „Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika”** 04.08.1998. regulē aizsargjoslu noteikšanas kārtību, apzīmēšanu dabā, vides aizsardzības prasības aizsargjoslās.

3.1.5. Nemeža zemes.

- **MK noteikumi Nr. 717 “Kārtība koku ciršanai ārpus meža zemes”**, 29.08.2006. paredz, ka koku ciršana ārpus meža zemes ir jāsaskaņo ar attiecīgās reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļu, ja īpaši aizsargājamai dabas teritorijai nav savas administrācijas.

3.1.6. Medības.

- **LR „Medību likums”** 8.07.2003. ar grozījumiem nosaka medību saimniecības principus, kā arī medību un medību saimniecības organizēšanu dzīvnieku skaita regulēšanas nolūkos īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.
- **MK noteikumi Nr. 760 “Medību noteikumi”** 23.12.2003., ar grozījumiem 23.03.2004. (MK noteikumi nr. 162) nosaka medījamo dzīvnieku sugas, to medību termiņus, kā arī gadījumus, kādos iespējamas medības ārpus medību termiņiem.

3.1.7. Zveja un makšķerēšana.

- **LR „Zvejniecības likums”** 12.04.1995. ar grozījumiem 01.10.1997., 17.02.2000., 18.10.2001., 19.06.2003., 30.09.2004. un 26.05.2005. regulē zvejniecības jomu un nosaka tauvas joslas platumu, un īpašuma tiesību aprobežojumus tauvas joslā.

- **MK noteikumi Nr. 574 “Licencētas amatierzvejas – makšķerēšanas kārtība – Latvijas Republikas ūdeņos”**, 14.10.2003. nosaka kārtību, kādā veicama licencētās amatierzvejas (makšķerēšanas), licencēto zemūdens medību un licencētās vēžošanas ieviešana un kontrole, kā arī izstrādājams konkrētās ūdenstilpes licencētās makšķerēšanas nolikums.
- **MK noteikumi Nr. 31 “Makšķerēšanas noteikumi”**, 10.01.2006. nosaka kārtību, kādā fiziskās personas var nodarboties ar amatierzveju (makšķerēšanu), kā arī ar zemūdens medībām, vēžu un citu ūdens bezmugurkaulnieku ieguvi rekreācijas vai sporta nolūkā ar šajos noteikumos atļautiem makšķerēšanas rīkiem LR ūdeņos.

3.1.8. Tūrisms.

- **LR „Tūrisma likums”** 17.09.1998., ar grozījumiem 07.10.1999., 24.01.2002., 27.02.2003. un 16.02.2006 nosaka kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības) darbojas tūrisma jomā, kā arī aizsargā tūristu intereses. Likums definē, ka dabas tūrisms ir tūrisma veids, kura mērķis ir izzināt dabu, apskatīt raksturīgās ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos.

3.1.9. Teritoriju plānojumi, īpašumi, būvniecība, lauksaimniecība.

- **LR „Teritorijas plānošanas likums”** 12.06.2002., ar grozījumiem 27.12.2002., 10.04.2003., 27.01.2005. un 16.02.2005. Likuma mērķis ir veicināt ilgpējīgu un līdzsvarotu attīstību valstī, izmantojot efektīvu teritorijas plānošanas sistēmu. Tas nosaka teritorijas plānošanas principus, kārtību, līmeņus u.c.
- **MK noteikumi Nr. 423 “Noteikumi par teritorijas plānojumiem”**, 05.12.2000., ar grozījumiem 31.07.2001. (MK noteikumi nr. 348) nosaka teritorijas plānojuma izstrādāšanas, saskaņošanas, spēkā stāšanās, apturēšanas, grozīšanas, sabiedriskās apspriešanas un ievērošanas pārraudzības kārtību, kā arī nacionālā līmeņa teritorijas attīstības plāna saistošās daļas.
- **MK noteikumi Nr. 883 “Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”**, 19.10.2004. nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma un detālplānojuma sastāvdaļas, to sagatavošanas, sabiedriskās apspriešanas, spēkā stāšanās, likumības izvērtēšanas, ievērošanas pārraudzības un darbības apturēšanas kārtību, kā arī vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozīšanas kārtību.
- **LR „Lauksaimniecības un lauku attīstības likums”** 7.04.2004., ar grozījumiem 30.03.2006. nosaka lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošanu, uzraudzību un novērtēšanu, lai sekmētu šīs politikas ilglaicīgu attīstību.
- **MK noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām”** 14.02.2006. nosaka valsts intereses un prasības nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritoriju izmantošanā un attīstībā, lai aizsargātu vērtīgos attīstības resursus kā nacionālo bagātību.
- **MK noteikumi Nr. 385 „Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas nosacījumi un zemes transformācijas atļauju izsniegšanas kārtība”** 01.09.2001. nosaka, ka zemes transformācija ir aizliegta īpaši aizsargājamos biotopos.
- **MK noteikumi Nr. 531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem"**, 18.12.2001 regulē ķīmisko mēslošanas līdzekļu lietošanu.
- **LR likums „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību”** 21.06.1991. ar grozījumiem 10.11.1994 nosaka zemes lietotāju tiesības un regulē zemes lietošanas un zemes ierīcības pamatnoteikumus.

- **LR likums „Par nekustamā īpašuma nodokli”** 17.06.1997., ar grozījumiem 20.06.2003. un 20.10.2005 nosaka nodokļu aprēķināšanas un kārtību, nodokļu atvieglojumus.
- **LR „Būvniecības likums”** 30.08.1995., ar grozījumiem 10.01.1997., 27.02.1997., 05.08.1997., 1.10.1997., 7.03.2002., 27.02.2003., 13.03.2003., 31.03.2004., 10.03.2005., 24.03.2005. un 16.03.2006. nosaka būvniecības dalībnieku savstarpējās attiecības, kā arī viņu tiesības un pienākumus būvniecības procesā un atbildību par būvniecības rezultātā tapušās būves atbilstību tās uzdevumam, ekonomiskajam izdevīgumam, paredzētajam kalpošanas ilgumam un attiecīgajiem normatīvajiem aktiem, kā arī valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju kompetenci attiecīgajā būvniecības jomā.

3.1.10. Meliorācija.

- **Likums "Par meliorāciju" (20.04.1993)** nosaka meliorācijas sistēmu uzturēšanas kārtību.
- **MK noteikumi Nr. 272 “Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi”** 08.04.2004. nosaka prasības, kādas zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāievēro valsts, valsts nozīmes, pašvaldības, koplietošanas vai viena īpašuma meliorācijas sistēmu izmantošanā, kopšanā un saglabāšanā.

3.2. Eiropas Savienības un citas starptautiskās saistības.

- **Konvencija „Par bioloģisko daudzveidību”**, Riodežaneiro, 1992. g. Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu “Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību” (08.09.1995.). Šīs konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un dzīvās dabas ilgpējīga izmantošana.
- **Bernes konvencija**, 1979. g., Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu “Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu” (17.12.1996.). Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām.
- **Bonnas konvencija** Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu “Par 1979. gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību” (11.03.1999.). Puses atzīst migrējošo sugu saglabāšanas nozīmīgumu un šim mērķim lietojamo pasākumu saskaņošanu starp areāla valstīm, un, kur tas iespējams un ir mērķtiecīgi, sevišķu uzmanību veltot tām migrējošām sugām, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs, kā arī veicot pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.
- **Orhūsas konvencija** Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu “Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” (18.04.2002.). Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.
- **Ramsāres konvencija**, Ramsāre, 1971. g., pieņemta Latvijā ar likumu 29.03.1995., grozījumi 13.11.2002. „Par 1971.gada 2. februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”. Konvencijas mērķis ir saglabāt teritorijas, kas atbilst Ramsāres kritērijiem, nodrošinot raksturīgās floras un faunas, īpaši ūdensputnu dzīves vidi.

- **Vašingtonas konvencija** par Starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām – CITES konvencija (pieņemta 1973. gadā, ratificēta 17.12.1996.) nosaka sugu sarakstu, kuru eksporta, importa vai ieviešanas no jūras gadījumā jāsaņem atļauja Dabas aizsardzības pārvaldē.
- **Eiropas Kopienas direktīva “Par savvaļas putnu aizsardzību”** 79/409/EEC nosaka principus un prasības attiecībā uz Eiropas Savienības dalībvalstu pienākumiem savvaļas putnu aizsardzībā un populāciju izmantošanā, tostarp paredzot, ka jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo putnu sugu un citu regulāri sastopamo migrējošo putnu sugu populāciju aizsardzību.
- **Eiropas Kopienas direktīva “Par dabisko savvaļas faunas un floras aizsardzību”** 92/43/EEC. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. Abas EK direktīvas paredz katrā dalībvalstī izveidot aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* tīklu, lai nodrošinātu direktīvu pielikumos minēto sugu un biotopu aizsardzību.

4. Īss aizsargājamās teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums (klimats, ģeoloģija, ģeomorfoloģija, hidroloģija, augsne).

4.1. Klimats.

Klimata veidošanā svarīga nozīme ir mēreno platuma gaisa masām no Atlantijas okeāna, kuras saistītas ar aktīvu ciklona darbību. Baltijas jūras tuvums būtiski samazina gan gada, gan diennakts temperatūras amplitūdu, tādēļ ziemas ir siltākas, bet vasaras vēsākas nekā teritorijās, kuras atrodas tālāk no jūras. Jūras un okeāna gaisa masu ietekmē ziemā raksturīgi atkušņi. Bez sala periods ilgst aptuveni no 160 – 180 dienu. Veģetācijas periods sākas ap 15. aprīli un ilgst 180 – 200 dienu, augu augšanas aktīvais periods ap 135 dienām. Diennakts vidējo temperatūru summa šajā periodā ir virs 2150°C. Salnas beidzas vidēji ap 10. – 15. maiju, bet pirmās salnas novērotas septembra beigās. Vidējā gada temperatūra 6,5° – 5,5°C. Relatīvā gaisa mitruma apstākļus nosaka galvenokārt temperatūra, kā arī jūras gaisa masas un neaizsalstošās Baltijas jūras tuvums. Lielais nokrišņu daudzums, kā arī upes mitrās palienes rada paaugstinātu gaisa mitrumu un lielu mākoņainumu visu gadu. Vidējais relatīvais gaisa mitrums svārstās no 70 – 75 %. Vidējais nokrišņu daudzums gadā sasniedz 550 mm. Pastāvīgā sniega sega parasti izveidojas decembra beigās. Pēdējos gados pastāvīga sniega sega neveidojas biežo atkušņu dēļ. Sniega segas biezums svārstās no 10 – 25 cm. Augsnes sasalums atkarīgs no gaisa temperatūras, sniega segas biezuma, mitruma apstākļiem. Augsne sasalst decembra beigās, bet pilnīgi atkūst aprīlī. Augsnes sasaluma dziļums svārstās no dažiem cm līdz pat 50 cm. (Anonīms 4).

4.2. Ģeoloģija, ģeomorfoloģija.

Dabas parka teritorija, tāpat kā visa Latvijas teritorija, atrodas senās Austrumeiropas platformas ziemeļrietumos. Senajām platformām ir raksturīgi divi galvenie uzbūves elementi – kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega, kas krasi atšķiras pēc iežu sastāva, vecuma un attīstības vēstures.

Kristālisko pamatklintāju veido krokoti magmatiskie un metamorfie ieži. Tā virsmā sastop arhaja laika, tā sauktā Baldones kompleksa, iežus – migmatītgranītu un porfīrveida granītu, kas satur tādus minerālus kā granātu, biotītu un muskovītu. Pamatklintāja iežu vecums un savstarpējā saguluma apstākļi nav vēl pietiekami izpētīti. Pēc tektoniskās rajonēšanas shēmas dabas parka teritorija ietilpst Viduslatvijas monoklinālē. Ziemeļu daļā to šķērso Jelgavas lūzums ar aptuveni 70 m lielu amplitūdu. Virs pamatklintāja simtu miljonu gadu laikā ir izveidojusies vairāk par kilometru bieza nogulumiežu sega. Secībā no senākajiem to veido kembrija, ordovika, silūra, devona un kvartāra sistēmu nogulumu.

Kembrija periodā visā Latvijā notikusi ilgstoša zemes garozas grimšana un teritorija atradusies seklas jūras baseinā, kurā nogulsņējusies smalkgraudaina smilts. Laika gaitā tā sablīvējusies un sacementējusies, pārveidojoties par smilšakmeni. Šis kvarca smilšakmens slānis sasniedz 70 m biezumu. Zemes garozas celšanās rezultātā kembrija perioda beigās Latvijas teritorijā izveidojusies sauszeme, kur pārsvars ir denudācijas (noārdīšanas) procesiem. Arī ordovika un silūra periodos visu Baltijas reģionu ilgstoši klājusi jūra, kurā baseinā zemes garozas svārstību dēļ ir bijuši dažādi nogulumu izgulsnēšanās apstākļi kā arī īslaicīgi sauszemes periodi. Abu periodu nogulumu griezumā dominē tīri kaļķakmeņi, kas mijas ar mergēļa, māla un argilīta starpslāņiem. Kopējais nogulumu biezums sasniedz 580

m. Kā liecina ģeoloģiskā griezumā īpatnības, silūra beigās un devona sākumā šajā teritorijā bijusi līdzena sauszeme, kad nogulumi nav veidojušies.

Vecākie devona perioda nogulumi dabas parka teritorijā ir aptuveni 150 m biežais apakšdevona Ķemeru svītas smilšakmens slānis. Tas sastāv no sarkanbrūna vai dzeltenpelēka ūdenscaurlaidīga smalkgraudaina smilšakmens ar aleirītiska māla starpslāņiem. Ķemeru laikā iesākusies jūras transgresija (uzvirzīšanās) turpinās arī vidusdevonā visu Pērnavas svītas nogulumu veidošanās laiku. Pērnavas svīta pārstāvēta ar 60 m biezu gaiši pelēka smalkgraudaina smilšakmens slāni, kura virsma ieguļ aptuveni 490 m dziļumā. Pēc ģeoloģiskajiem parametriem (iežu blīvuma, sastāva u.c.) šī virsma ir labi iezīmējas un tiek izmantota slāņu korelācijai urbumos.

Virš Pērnavas smilšakmeņiem ģeoloģiskajā griezumā seko Narvas svītas domerīts ar māla starpslāņiem, kas veido ūdeni maz caurlaidīgu slāņkopu. Narvas svīta ir reģionālas nozīmes sprosslānis, kura biezums teritorijā pārsniedz 130 m.

Narvas svītu pārsedz ūdenscaurlaidīgo vidus un augšdevona terīgēno iežu komplekss – Arukilas, Burtņieku, Gaujas un Amatas svītas smilšakmeņi ar atsevišķiem mālainu aleirolītu un mālu starpslāņiem. Šo četru svītu kopējais biezums teritorijā ir aptuveni 210 m. Iežu sagulūmā konstatētais slīpslāņojums liecina, ka tie veidojušies sekla jūras baseina piekrastes joslā ar aktīvu straumju un viļņu darbību.

Nākošā – Pļaviņu laikposma sākumā notikusi strauja jūras transgresija un sedimentācijas apstākļu maiņa. Tad izveidojies sekls baseins ar paaugstinātu ūdens sāļumu un nelielu terīgēnā materiāla pienesumu. Teritorijā tajā laikā uzkrājies līdz 20 m biezs karbonātisku nogulu slānis, no kurām vēlāk izveidojušies dolomīti. Salaspils laikposmā seko baseina regresīvais cikls, kad palielinās mālu daļiņu izgulsnēšanās un vēlāk veidojušies domerīta slāņi. Arī šī slāņkopa sasniedz aptuveni 20 m biezumu. Daugavas laikposma transgresija atkal rada apstākļus ap 16 m bieža dolomīta slāņa izveidei. Arī turpmākajā augšdevona laikā notiek pastāvīgas nogulsnēšanas apstākļu maiņas, bet Daugavas, Katlešu, Ogres un Amulas svītu nogulumu veidošanās periodiem ir sekojuši iežu denudācijas posmi sauszemē. Šīs griezumā daļas pamatnē – Katlešu un Ogres svītu nogulumos – dominē sarkanbrūni smalkgraudaini smilšakmeņi un mālaini aleirolīti, tiem seko Stipinu svītas pelēkie dolomīti, bet to noslēdz Amulas svītas pelēkie māli un domerīti. Katras svītas iežu biezums aptuveni 20 m, tikai Stipinu svītai tas mazāks – 10 m (Anonīms 4).

Reljefs veidojies pēcleduslaikmetā, Baltijas ledus ezeram un Litorīnas jūrai pārskalojot vai noskalojot ledāja nogulumus. (Šķiņķis P., 1998). Kvartāra periodā Latviju vairākkārt klājuši kontinentāli segledāji un katrai teritorijai nogulumu veidošanās process ir bijis atkarīgs no ledāja darbības aktivitātes un tā kušanas ūdeņu dinamikas. Dabas parka teritorijā sastopami tikai pēdējā apledojuma un tā kušanas ūdeņu nogulumi un to kopējais biezums parasti ir mazāks par 10 m. Dabas parka teritorija atrodas Tīreļu līdzenumā. Visi vecākie kvartāra nogulumi teritorijā ir Latvijas leduslaikmeta glaciģēnie nogulumi, ko veido sarkanbrūns vai brūns morēnas smilšmāls ar oļiem un akmeņiem. (Anonīms 4).

Dabas parka teritorija atrodas tikai 0,2 m vjl.

4.3. Hidroloģija.

Dabas parka „Svētes paliene” hidrogrāfisko tīklu veido Svēte, Lielupe un Lielupes labā krasta pieteka Mellupīte. Teritorija dienvidu daļā robežojas ar Lielupes labā krasta pieteku

Iecavu. Dabas parka teritorijā atrodas arī vairākas Lielupes vecupes, no kurām lielākā ir Melnezers (Mellīzers).

Ap 1800. gadu, regulējot Bērzes un Auces upes lejteces tika veikta Līvbērzes muižas zemju nosusināšana. Bērze pirms regulēšanas ietecējusi Lielupē pie Kalnciema, sadalīdamās pie ietekas vairākos sazarojumos. Auces upe ietecējusi Svētē un savā lejtecē tāpat sadalījusi vairākos sazarojumos, izveidojot kopā ar Bērzes sazarojumiem plašu, upju attekām sašķeltu purvainu līdzenumu ar pieciem maziem ezeriem. Plūdu laikā viss līdzenums pārvērties par lielu ezeru (Aut. kolekt., 1970). Lai ātrāk aizvadītu plūdu ūdeņus, Bērzes lejteces posms pa 5 km garu raktu kanālu (tagadējā Melnupe) novadīts uz Svēti. Savukārt, Auces lejteces ūdeņi pa 7 km garu raktu kanālu ievadīti Bērzē (Rieksts I., 1989). Bērzes kanāls ap 3 km garumā, Auces kanāls un arī vecā Bērzes gultne ietverti aizsargdambjos, kuru uzdevums bija aizsargāt pieguļošos laukus no kanālu un Lielupes plūdu ūdeņiem. Bez šo upju regulēšanas izrakti arī vairāki lieli novadgrāvji, radot noteku plašam apgabalam (nosusināti ap 7000 ha). (Aut. kolekt., 1970).

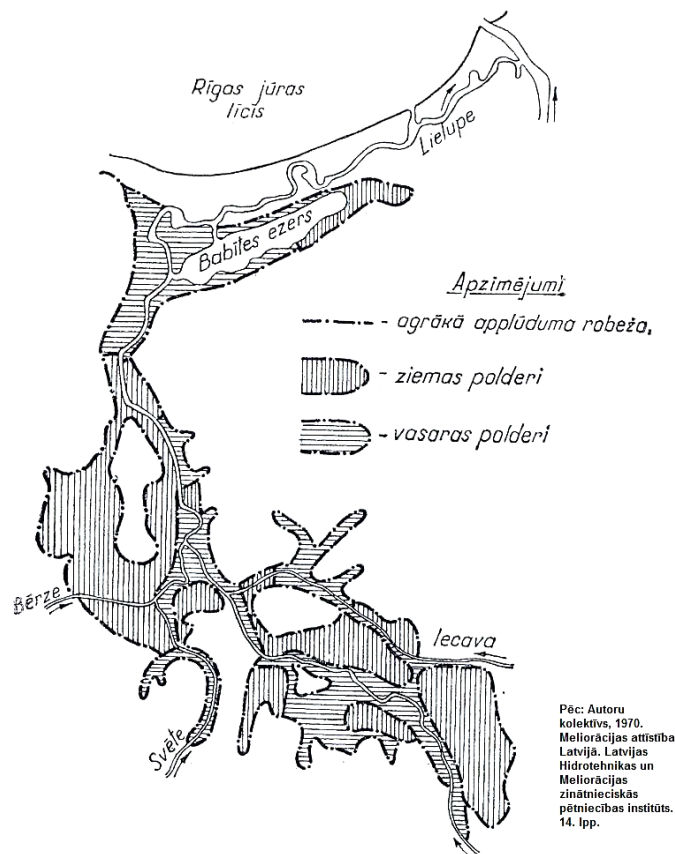
Saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta Zemgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes pārstāvja J.Tetera teikto, iepriekšminētā informācija esot kļūdaina. Tā, kanāls, pa kuru Svētē ir novadīts Bērzes lejteces posms netiek dēvēts par Melnupi un tā garums ir aptuveni 5,5 km. Savukārt Auces lejteces ūdeņi 4,45 km garumā ir novadīti nevis Bērzē, bet Svētē. Arī sekojošais citāts „Bērzes kanāls ap 3 km garumā, Auces kanāls un arī vecā Bērzes gultne ietverti aizsargdambjos (...)” esot kļūdaini. Pareizu būtu jābūt: Bērzes upe 6,71 km garumā un Auces upe ietverti aizsargdambjos (...)”. Citāts „(...) un arī vecā Bērzes gultne (...)” arī esot kļūdaini, jo, pēc J.Tetera sacītā, tādas vecās Bērzes gultnes neesot.

Tomēr to, ka Bērzes lejteces posms tiek dēvēts par Melnupi apliecina arī dati izdevumā „I. Lukss, 1991. Ar laivu Latvijas ūdeņos. Ūdenstūrisma maršruti.”, kur minēts, ka: „6 km virs grīvas Līvbērzes tilts, sākas Bērzes kanāls (Melnupe).”.

Laika gaitā cilvēka darbība ir skārusi arī Lielupi. 20. gadsimta sākumā tvaikoņu un liellaivu kustību Lielupē apgrūtināja daudzie sēkļi. 1931. – 1938. gadā tajā līdz Jelgavai izveidoja 50 m platu un 3,5 m dziļu kuģu ceļu: izspridzināja Jāņraga dolomīta sliekšni augšpus Slokas, padziļināja gultni Kalnciema, Kaigu, Stūrmaņu, Ozolnieku, Plāņu, Salgales un Varkaviešu sēkļu posmā (pēc Beikerts G., 1995).

Dabas parka teritoriju aizņem Svētes un Lielupes palienes. Līdz aizsargdambju izbūvei no 1960. gada līdz 1991. gadam, visa palienes teritorija regulāri applūda. Pašlaik regulāriem plūdiem pakļauta neliela daļa teritorijas Svētes kreisajā krastā, 300 ha Svētes labajā krastā, kā arī Melnezeram (Mellīzerim) pieguļošās platības un Ķīšu pļavas Lielupes labajā krastā Valgundes pagastā.

Pirmos projektus Lielupes krastu iedambēšanai polderu būvei izstrādāja 1938. gadā, bet kopīgu Lielupes polderu shēmu – pēc 1958. gada. Līdz 1991. gadam izbūvēti 5 ziemas polderi ar sūkņu stacijām, kā arī 3 vasaras polderi zālājiem (tajā skaitā, Vārpas un Valgundes polderi). Lielākajā Lielupes palienes daļā izveidojusies jauna kultūrainava (pēc Beikerts G., 1995). Shēmā bija paredzēts regulēt arī Svētes un Iecavas upes lejteces (Aut. kolekt., 1970).

4. attēls. Lielupes palienes meliorācijas shēma.

Līdz aizsargdambja atjaunošanai un regulatora slūžu remontdarbu paveikšanai 2005. gada vasarā Svētes labajā krastā lielākā vai mazākā mērā applūda arī Vārpas vasaras poldera teritorija, jo īpaši tā pazeminājumi. Pēc iepriekš minēto darbu paveikšanas poldera teritorija putnu pavasara migrāciju laikā neapplūst, kā rezultātā tā vairs nav piemērota kā apstāšanās, atpūtas un barošanās vieta migrējošiem ūdensputniem, īpaši gulbjiem, pīlēm un bridējputniem.

Laika gaitā Lielupē un tās pietekās veiktie vērīgie upju regulēšanas un meliorācijas darbi ir būtiski izmainījuši noteci un palu režīmu. Līdz ar to pastāv visumā ticama iespēja, ka pirms upju regulēšanas un palieņu, kā arī piegulošo teritoriju meliorācijas, tagadējā dabas parka teritorija un tā apkārtnē bija vēl nozīmīgāka apstāšanās vieta migrējošiem ūdensputniem, un šeit uzturējušos putnu skaits varēja būt daudz lielāks kā mūsdienās. Tāpat, var pieņemt, ka teritorijai bija liela nozīme arī kā ligzdošanas vietai atklāto un mitro (pārmitro) vietu putniem. Diemžēl daudz maz precīzi dati, kas to varētu apliecināt, visticamāk nav saglabājušies (vai nav ievākti un/vai apkopoti).

5. attēls. Dabas parka un tam pieguļošā teritorija pirms aizsargdambju izbūves 20. gadsimta 30. gados. Meliorācija veikta salīdzinoši nelielos apjomos.

6. attēls. Dabas parka teritorija pēc aizsargdambju izbūves un pļavu meliorācijas.

4.4. Augsnes.

Dabas parks „Svētes paliene” atrodas smilšainās Piejūras zemienes rajonā. Raksturīgas ir tipiskās glejaugsnes, podzolaugsnes, podzolētās glejaugsnes, velēnu podzolaugsnes.

Lielākās platības teritorijā aizņem aluviālās augsnes, kas veidojušās Lielupes palu ietekmē un ir izplatītas palienes teritorijā. Palu laikā tajā izgulsnējas ievērojams daudzums nogulu (sedimentu), kas nodrošina palienes augšņu auglības saglabāšanos.

5. Aizsargājamās teritorijas sociālās un ekonomiskās situācijas apraksts.

5.1. Iedzīvotāji, apdzīvotās vietas, nodarbinātība.

Līvberzes pagastā 2000. gadā bija 2226 iedzīvotāji, no kuriem 46,8 % bija vīrieši un 53,2 % sievietes. Salīdzinot ar 1935. gada datiem iedzīvotāju skaits ir stipri pieaudzis – tolaik Līvberzes pagastā bija uzskaitīti 1237 iedzīvotāji. Bezdarba līmenis 2000. gadā bija 8,1 % (Autoru kolektīvs, 2001).

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, iedzīvotāju skaits Līvberzes pagastā pa gadiem laika periodā 2001. – 2006. (uz gada sākumu) bija sekojošs: 2001. gadā 2230 iedzīvotāji, 2002. gadā 2207 iedzīvotāji, 2003. gadā 2108 iedzīvotāji, 2004. gadā 2239 iedzīvotāji, 2005. gadā 2235 iedzīvotāji un 2006. gadā 2282. iedzīvotāji.

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, Līvberzes pagastā pēc 2002. gada vērojama pieaugoša dzimstība, ko apliecina sekojoši dati:

Gadi	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Dzimušie	20	17	11	21	22	24
Mirušie	25	39	29	15	20	17
Kopā	-5	-22	-18	+6	+2	+7

Līvberzes pagastā dabas parka teritorijā atrodas 4 viensētas – „Grauži”, „Jaundobeļi”, „Vīzes” un „Lakāji”, no kurām apdzīvotas ir pirmās trīs. Iedzīvotāju skaits minētajās viensētās ir sekojošs: „Graužos” – 3, „Jaundobeļos” – 3 (no tiem 1 bērns līdz 18 gadu vecumam) un „Vīzēs” – 5 iedzīvotāji (no tiem 1 bērns līdz 18 gadu vecumam). Dabas parka tuvumā esošo ciemu – Upmaļi, Cimāļi, Dobeļi un tuvāko māju iedzīvotāju skaits ir 94 cilvēki. (Līvberzes pagasta padomes dati).

Valgundes pagastā dabas parka „Svētes paliene” teritorijā iedzīvotāju nav un apdzīvotas mājas atrodas tiešā dabas parka tuvumā.

Valgundes pagastā 2000. gadā bija 2097 iedzīvotāji, no kuriem 46,3 % bija vīrieši un 53,7 % sievietes. Salīdzinot ar 1935. gada datiem iedzīvotāju skaits ir pieaudzis – tolaik Valgundes pagastā bija uzskaitīti 1470 iedzīvotāji. Bezdarba līmenis 2000. gadā bija 5,0 % (Autoru kolektīvs, 2001).

Saskaņā ar jaunākiem datiem, Valgundes pagastā ir 2094 iedzīvotāji, no kuriem 50 % dzīvo Valgundes, Vītoliņu un Tīreļu ciemos. (Anonīms 4).

Valgundes pagastā neviens no ciemiem netiek ieskaitīts lielciemu kategorijā. Pagastā ir 3 vidējciemi: Valgunde – vidējciems ar 344 iedzīvotājiem; Vītoliņi – vidējciems ar 452 iedzīvotājiem un Tīreļi – vidējciems ar 268 iedzīvotājiem (Valgundes pagasta padomes dati uz 01.09.2005.). Pie mazciemiem Valgundes pagastā varētu pieskaitīt šādus ciemus – Dambji (Kalnciema skola), Klīvmuiža, Ķīši, Pogas, Valgundes klosteris (Ķīšu klosteris). Skrajciems varētu būt Klīve. (Anonīms 4).

5.2. Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz aizsargājamo teritoriju.

Pašlaik dabas parka teritorijā tiek praktizēta lauksaimniecība. No izmantojamām platībām lielākā daļa tiek pļautas, salīdzinoši nelielu daļu aizņem tūrumi (Lielupes labā krasta palienē) un lielāku – senas atmatas. Platības starp Iecavas upes ieteku un Melnezeru (Mellīzeri) tiek izmantotas daļēji. Izmantotajās platībās ir nelieli arumi (sakņu dārzi), neliela daļa teritorijas tiek pļauta.

Dabas parka teritorija ir meliorēta. Meliorācijas sistēmas ir funkcionējošas un lauksaimniekiem nepieciešamais mitruma režīms tiek uzturēts ar grāvju un sūkņu staciju palīdzību. Līdz ar to, dabas parka palienes pēc ekoloģiskajiem apstākļiem īsti neatbilst dabiskām upju palienēm. Tāpēc šī ir viena no nozīmīgākajām problēmām, kuru būtu nepieciešams risināt kā prioritāru. Tāpat būtu nepieciešams uzturēt augstāku ūdens līmeni Melnezerā (Mellīzerī), jo dabiskos apstākļos, ja pašu vecupi un tai pieguļošās pļavas neaizsargātu aizsargdambji, vieta būtu daudz mitrāka.

Dabas parka teritorijā ir dažas apdzīvotas viensētas, tomēr tās visas atrodas parka perifērijā pie robežas vai ārpus parka teritorijas robežas tuvumā. Līdz ar to, šo apdzīvoto vietu ietekme līdzšinējā veidolā uz dabas vērtībām dabas parka teritorijā ir nebūtiska.

Nopietnas problēmas dabas parka teritorijā rada makšķernieki un citi atpūtnieki, kas izmīda un piemēslu upju krastus, izraisa kūlas ugunsgrēkus un migrāciju laikā ir traucējošs faktors caurceļojošiem putniem.

5.3. Aizsargājamās teritorijas izmantošanas veidi.

Saskaņā ar valsts noteikto teritorijas aizsardzības statusu prioritārais teritorijas izmantošanas veids ir dabas aizsardzība. Pārējie izmantošanas veidi jāorganizē tā, lai negatīvi neietekmētu teritorijas dabas vērtības.

5.3.1. Lauksaimniecība.

Gan senākos laikos, gan mūsdienās lauksaimniecība ir bijusi tradicionāls nodarbošanās veids dabas parka teritorijā. Līdz 20. gadsimta vidum teritorijā lauksaimnieciskā darbība tika praktizēta pēc Latvijai tipiskā viensētu saimniekošanas modeļa. Pēc tam kolektīvizācijas rezultātā viensētu saimniekošanas modelis tika likvidēts. Teritoriju apsaimniekošana nonāca padomju lielsaimniecību rokās.

Pašlaik lielākai daļai dabas parka teritorijas ir noteikts Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas statuss. Šis apstāklis, kā arī ar to saistītās prasības uzturēt meliorācijas sistēmas (t.sk., polderus) rada konfliktsituācijas starp pastāvošo dabas parka apsaimniekošanas statusu un ĪADT, *Natura 2000* un Putniem nozīmīgas vietas saglabāšanas mērķiem.

5.3.2. Tūrisms un atpūta.

Jau salīdzinoši ilgu laiku dabas parks „Svētes paliene” ir viena no iecienītākajām putnu vērotāju vietām Latvijā, īpaši putnu migrāciju periodā. Pie tam, putnu vērotāji apmeklē ne tikai dabas parka teritoriju, bet arī laukus ārpus tās (Līvberzes pagastā), kur migrāciju laikā uzturas un barojas zosis.

Makšķeršana dabas parkā pašlaik notiek neorganizēti un stihiski. Makšķernieki piemēslo un izbradā upes krastus, nereti (apzināti vai netīši – no uguns kuriem) tiek dedzināta (vai aizdegas) kūla. Aktīvās migrācijas laikā makšķernieki Svētes krastos rada traucējumu putniem. Līdz ar to būtu nepieciešams ieviest makšķeršanas aizliegumu Svētes lejtecē putnu migrāciju laikā.

5.3.3. Medības.

Dabas parka teritorijā un tā apkārtnē medības notiek. Medību intensitāte lieguma teritorijā ir neliela, biežāk tiek medīti bebri un stirnas. Ūdensputnu medības plašāk tiek praktizētas apkārtējās teritorijās, īpaši Svētes vecupēs.

6. Aizsargājamās teritorijas novērtējums.

6.1. Aizsargājamā teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un faktori, kas to ietekmē.

Dabas parks „Svētes paliene” ir izcila savvaļas putnu pulcēšanās un ligzdošanas teritorija, kurā pārstāvēti Latvijā un Eiropā reti dabisko, mazpārveidoto un applūstošo zālāju biotopi. Līdz ar to dabas parks „Svētes paliene” atbilst valsts un starptautiskas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izvēles kritērijiem. Tas ir atbilstoši iekļauts Latvijas ĪADT sarakstā un ES nozīmes *Natura 2000* teritoriju sarakstā. Teritorijas īpašo ornitoloģisko nozīmi apliecina putniem nozīmīgās vietas statuss.

Svētes palienes dabas parka teritorija veido vienotu ekoloģisku sistēmu, kas ietver Svētes upes lejteces palieni un Lielupes labā krasta palieni posmā no Iecavas upes ietekas līdz neizmainītajai šaurajai palienes joslai ar vecupēm pie „Ķīšiem”.

Laika gaitā paliene ir saglabājusies neapbūvēta, un arī tās dažas viensētas, kas senāk atradušās dabas parka teritorijā, mūsdienās nav saglabājušās (izņemot atsevišķas viensētas dabas parka perifērijā). Tomēr jāatzīst, ka cilvēka darbība ir būtiski ietekmējusi Svētes palienes ekoloģiskos procesus. Palienē ir veikti plaši meliorācijas darbi, īpaši plaši un intensīvi pēc 2. pasaules kara. Līdz ar to mūsdienās palienē nav novērojami ievērojami un regulāri plūdi, kurus novērš palienes teritorijā izbūvētās plūdu aizsargbūves (aizsargdambji, vaļējie grāvji un slēgtās drenāžas sistēmas un sūkņu stacijas), kā arī pēdējās desmitgadēs samazinājusies upju notece. Lielākā daļa palienes teritorijā ietilpstošo zālāju biotopu ir degradēti pļavu uzlabošanas pasākumu, kā arī aramzemju ierīkošanas rezultātā. Vērtīgākās pļavu pļavas dabas parkā mūsdienās ir saglabājušās Svētes kreisā krasta palienē (ieskaitot Graužu pļavas), kas varētu tikt uzskatītas par atskaites punktu turpmākajās pļavu atjaunošanas aktivitātēs, jo tāda (vai līdzīga) Svētes paliene varēja izskatīties pirms plašajiem meliorācijas un zemju ielabošanas pasākumiem.

Līdz ar to, nākotnes skatījumā viens no palienes pļavu atjaunošanas priekšnoteikumiem būtu meliorācijas sistēmu demontāža un dabisku hidroloģisku procesu atjaunošana dabas parka teritorijā. Minētie pasākumi būtu veicami saskaņā ar pļavu apsaimniekošanas pasākumiem (krūmu ciršana pļaušana, pļavu noganīšana), nepieļaujot pļavu ielabošanas aktivitātes (pļavu kultivēšanu, mēslošanu). Šo aktivitāšu rezultātā ir sagaidāma pļavu pļavām raksturīgo biotopu (tajā skaitā Eiropas un Latvijas nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu) atjaunošanās un bioloģiskās daudzveidības palielināšanās. Līdz ar biotopu atjaunošanos sagaidāma īpaši aizsargājamo augu un bezmugurkaulnieku sugu ieviešanās dabas parka teritorijā, kā arī novērojama minēto pasākumu labvēlīga ietekme uz caurceļojošiem un ligzdojošiem putniem.

Bebru darbība dabas parkā nav pārlieku intensīva. Līdz ar to, tai ir neliela ietekme uz saimnieciskajām aktivitātēm. Tajā pašā laikā, bebru darbībai ir pozitīva ietekme uz hidroloģisko režīmu, kavējot straujo ūdens noteci meliorācijas sistēmās, palielinot palienes ietilpību un samazinot ūdens līmeņa pārmaiņu ātrumu, kā arī veicinot sedimentācijas un ūdens attīrīšanās procesus. Treškārt, tā var daļēji kavēt vai mazināt krūmu apaugumu gar grāvjiem. Līdz ar to bebru klātbūtne Svētes palienē ir pat vēlama no dabas vērtību aizsardzības viedokļa. Arī pastāvīgi mitras un pārpuvotas ieplakas pļavās ir bioloģisko daudzveidību veicinošs elements, kas palielina augu un dzīvnieku sugu dažādību, veidojot jaunas vairošanās un barošanās vietas atsevišķām pārmitru pļavu un seklu ūdenstilpju putnu (piemēram, ormanītis) sugām.

	Pozitīva ietekme	Negatīva ietekme
Dabiskie iekšējie faktori	Reljefs, augsnes. Nokrišņi, hidroloģiskais režīms, pali un plūdi Svētes un Lielupes upju palienēs. Piemērotu biotopu klātbūtne. Bagāti barības resursi. Bebru darbība. Populāciju atjaunošanās. Simbioze. Augu un dzīvnieku vairošanās.	Pastiprināta ūdens notece pārveidotajā hidrogrāfiskajā (upju un grāvju) tīklā. Pļavu aizaugšana.
Dabiskie ārējie faktori	Labvēlīgs klimats. Regulāri Lielupes un Svētes pali, aluviālo nogulumu veidošanās. Augu izplatīšanās, dzīvnieku pārvietošanās un periodiska ceļošana (migrācijas).	Lielupes un Svētes hidroloģiskā režīma un klimata krasas vienvirziena pārmaiņas. Savvaļas augu un dzīvnieku sugu populāciju sarukšanas un izzušanas izraisīta ierobežota izplatīšanās un ieceļošana.
Antropogēnie iekšējie faktori	Palienu regulāra izmantošana siena pļaušanai un mājlopu ganīšanai. Vēla pļaušana un dzīvniekiem draudzīgu pļaušanas paņēmieni ievērošana. Zema vai mērena noganīšanas slodze. Krūmu izciršana pļavās un gar meliorācijas grāvjiem.	Pļavu uzaršana. Meliorācija. Pārāk agrā un dzīvniekiem nedraudzīga pļaušana. Pļavu un ganību pamešana. Nekontrolēta kūlas dedzināšana. Piesārņojums. Ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošana. Pļavu ielabošana, mēslošana. Cilvēka klātbūtnes radīts traucējums gājputnu pulcēšanās un ūdensputnu ligzdošanas vietās. Informācijas trūkums par dabas vērtībām un aizsardzības prasībām.
Antropogēnie ārējie faktori	Tradicionālās lauksaimniecības saglabāšanās. Latvijas un ES īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss teritorijai. Latvijas un ES vides politika. Atbalsts bioloģiski nozīmīgo zālāju uzturēšanai u.c. biotopu apsaimniekošanas pasākumiem.	Kopumā nelabvēlīgā sociāli ekonomiskā situācija laukos. Informācijas trūkums par dabas vērtībām un aizsardzības prasībām.

1. tabula. Dabas parka „Svētes paliene” kopējās dabas vērtības ietekmējošie faktori

6.2. Ainaiskais novērtējums.

Dabas parka teritorijai raksturīga atklāta upju palieņu ainava. Parka teritorijā ietilpstojā palienē tikpat kā nav sastopama apbūve. Svētes lejteces palienē augošie atsevišķie ozoli un lielu lapu koku grupa, kā arī koku apaugums upju krastos ne vien papildina ainavu, bet ir nozīmīgi arī no ekoloģiskā un bioloģiskās daudzveidības viedokļa. Ainaiskā griezumā negatīvi vērtējami krūmāji un alkšņu apaugums gar meliorācijas grāvjiem Lielupes labajā krastā posmā starp Iecavas lejteci un Melnezeru (Mellīzeri).

6.3. Biotopi, to sociālekonomiskā vērtība un ietekmējošie faktori.

Dabas parka „Svētes paliene” teritorijai raksturīgi pavasaros regulāri applūstoši meliorēti lauki pie Svētes ietekas Lielupē un Lielupes labajā krastā no Iecavas ietekas līdz Valgundei. Gar Lielupes kreiso krastu atrodas palieni ierobežojoši polderi. Palienu pļavas ar dabisko reljefu saglabājušās pie Grauziem. Pie Melnezera saglabāties grāvju ieskaits Lielupes vecupes fragments (Račinskis E., 2004). Daļā teritorijas saglabājušās salīdzinoši dabiskas un nepārveidotas palienu pļavas ar Svētes upes dabiskajiem upes vaļņiem, ieplakām un bagātīgu rūtainās fritilārijas atradni (anonīms, 1).

Saskaņā ar *Corine Land Cover* datiem teritorijā konstatēti sekojošie biotopi: pārtraukta apbūve 6 ha (1,6 %), industriāla apbūve 5 ha (1,4 %), ganības 221 ha (56,5 %), viensētu, dārzu un tīrumu mozaīka 10 ha (2,6 %), lauki ar dabiskiem elementiem 7 ha (1,9 %), mitrines 73 ha (18,6 %), ūdensteces 69 ha (17,5 %) (Račinskis E., 2004).

Saskaņā ar 2006. gadā veikto dabas parka biotopu un floras apsekojumu, botāniski vērtīgākās ir maz ietekmētās teritorijas Svētes upes kreisajā krastā līdz ietekai Lielupē. Svētes upes labais krasts un Lielupes labais krasts ir ar dažādu intensitāti apsaimniekotas kultivētas lauksaimniecības teritorijas. Dabas liegumā Lielupes kreisajā krastā no upes līdz Svētei ir vairāki dambji, kuru nogāzēs saglabājušās dabisku pļavu sugas, kamēr līdzenās daļas ir dažāda vecuma atmatas – no ļoti jaunām līdz vecākām, kur gandrīz monodominantas audzes veido mēreni mitru palienu pļavu sugas. Lielupes labajā krastā iekoptas lauksaimniecības zemes ap Melnezaru (Mellīzeru) līdz Iecavas ietekai Lielupē. Izdalāmas divas lauksaimniecības zemju grupas: lielāko daļu tās raksturojamas kā sētie zālāji ar kamolzāli *Dactylis glomerata*, bet pašā Melnezera tuvumā saglabājušās eitrofas augsto lakstaugu audzes ar dižzirdzeni *Angelica arhangelica*. Pēdējos stipri ietekmē izveidotais grāvju tīkls, kas nosusina teritoriju un tā aizaug ar kārkliem. Lielāka sugu daudzveidība vērojama Melnezera dienvidrietumu gala pļavā, kas ir pļauta sienam un atsevišķos lauciņos, kur ganās govīs.

Dabas liegumā konstatēts 1 Latvijā īpaši aizsargājams biotops – vecupe vairākās vietās Lielupes labajā krastā: lielākā no tām kartē apzīmēta kā Melnezers (Mellīzers), kas dabā izskatās kā atliekas no Lielupes vecupes. Iespējams, veicot meliorāciju, tā nedaudz izmainīta. Līdzīga rakstura vairākas vecupes atrodas teritorijas Z daļā pie Ķīšiem, taču tās vairāk aizaugušas ar dažādiem lakstaugiem. Vecupes var tikt izmantota makšķerēšanai, bet nav vēlama tīklu un citu līdzīgu rīku izmantošana, kas ietekmē dabisko veģētāciju. Nepieciešami turpmāki veģētācijas pētījumi visās vecupēs. Taču šāda biotopa klātbūtne teritorijā neapšaubāmi sekmē bioloģiskās daudzveidību dabas liegumā.

2006. gadā dabas parkā konstatēti 27 biotopi, tajā skaitā 1 Latvijas un 3 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi. Šie biotopi patreiz netiek apsaimniekoti, tā rezultātā kopējais augu sugu skaits neliels. Lai saglabātu šos biotopus nepieciešams veikt to apsaimniekošanu nogānot un/vai nopļaujot tos reizi gadā ar nelielu intensitāti. Jāveic uzsāktās apsaimniekošanas monitorings vismaz reizi 3 gados, lai nepieciešamības gadījumā varētu pilnveidot apsaimniekošanas pasākumus. Nav pieļaujama hidroloģiskā režīma izmaiņa, transformācija.

Kopumā teritoriju regulāri apsaimniekojot kā pļavas, sagaidāms, ka palielināsies pļavu sugu skaits un aizņemtā teritorija, bet, ja netiks atjaunota intensīva lauksaimnieciskā darbība, teritorijā samazināsies tīruma nezāļu sugu skaits. Bioloģiski vērtīgo teritoriju – palienu kvalitāte uzlabosies, ja tiks stabilizēts normālais hidroloģiskais režīms, kad palos

plāvas applūst un vēlāk izžūst (nav nepārtraukta stāvoša ūdens) vai tas netiek par ātru novadīts ar grāvjiem.

Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi (pēc Kabucis, 2004) – attēlu skatīt Pielikumā.

Kods	Biotops	Platība (ha)	Platība, procentuāli no dabas parka platības (%)
6430	Eitrofas augsto lakstaugu audzes	185,58	21,85
6450	Upju palieņu plāvas	381,75	40,97
6510	Mēreni mitras plāvas	11,88	1,28

Latvijas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi (pēc Kabucis, 2001) – attēlu skatīt Pielikumā.

C.5.	Vecupes
------	---------

Dabas parkā dominējošie biotopi (pēc Kabucis, 2001)

C.5.	Vecupes
E.3.	Mitras plāvas
E.4.	Slapjas plāvas
E.5.	Ruderalizētas plāvas

Dabas parkā nelielās platībās sastopami biotopi (pēc Kabucis, 2001)

D.7.	Upju piekrastes virsūdens augu josla
D.7.5.	Parastās niedres <i>Phragmites australis</i> virsūdens audzes upju piekrastē
D.7.6.	Parastā miežubrāļa <i>Typhoides arundinacea</i> virsūdens audzes upju piekrastē
D.7.10.	Vilkvālišu <i>Typha</i> virsūdens audzes upju piekrastē
D.8.	Saliktā ūdensaugu josla upēs
D.9.	Peldaugu (lemnītu)augājs upēs
D.10.	Upju krasti bez veģetācijas
E.2.2.	Atmatu plāvas
F.6.	Krūmāji
I.	Tīrumi un dārzi
I.2.	Rušināmkultūru un dārzu tīrumi
I.8.	Ogu krūmu stādījumi
J.	Parki un apstādījumi
J.5.	Alejas un koku rindas
K.	Ruderāli biotopi
K.1.	Atmatas
K.5.	Ceļi un ceļmalas
M.	Mākslīgās ūdenstilpes un regulētas ūdensteces
M.5.	Grāvji

2. tabula. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētie biotopi.

6.3.1. Pļavas kā dabas un sociālekonomiskā vērtība, tos ietekmējošie faktori

Svētes palienes dabas parka teritorijā ir sastopami šādi ES aizsargājami pļavu biotopi:

Upju palienu pļavas (6450). Slapjas pļavas upju palienēs. Pavasaros šīs pļavas regulāri applūst. Zelmenis augsts, tajā visbiežāk neliels kopējais sugu skaits. Izteikta vienas vai divu sugu augsto graudzāļu vai augsto grīšļu sugu dominēšana. Sastopams upju palienēs visā Latvijas teritorijā (Kabucis 2004).

Mēreni mitras pļavas (6510) veidojas vietās, kas tiek vairāk vai mazāk regulāri pļautas. Sugu sastāvs ir atkarīgs no apsaimniekošanas nepārtrauktības. Latvijā sastopams samērā bieži. Šai vietai ļoti tipisks, Eiropā rets un īpaši aizsargājams biotops (Kabucis 2000).

Eitrofas augsto lakstaugu audzes (6430) mēreni mitro un mitro pļavu reģenerācijas fāze pēc ganīšanas un pļaušanas pārtraukšanas. Sugu sastāvs atkarīgs no pārtraukuma ilguma. Sastopams visā Latvijā, lielākās platības Lielupes, Aiviekstes un Ventas krastos. Šai vietai ļoti tipisks, Eiropā rets un īpaši aizsargājams biotops (Kabucis 2000).

Pļavu biotopu dabas aizsardzības vērtības:

- aizsargājamo putnu sugu (griezes, ķikuta u.c.) ligzdošanas biotops;
- aizsargājamo putnu sugu (baltā stārķa, mazā ērgļa u.c.) barošanās biotops;
- zīdītājdzīvnieku (stirnu, briežu, aļņu) barošanās biotops;
- aizsargājamo bezmugurkaulnieku sugu dzīvotnes (arī potenciālās dzīvotnes pēc pļavu atjaunošanas pasākumu veikšanas);
- aizsargājamo augu sugu atradnes (arī potenciālās aizsargājamo augu sugu atradnes pēc pļavu atjaunošanas pasākumu veikšanas).

Pļavu biotopu sociālekonomiskās vērtības:

- siena vākšanas un mājlopu ganīšanas vieta;
- kultūraugu audzēšanas vieta un ārstniecības un dekoratīvo augu ievākšanas vieta;
- ekotūrisma objekts;
- kultūrainavas elements;
- zinātnisko pētījumu objekts;
- medību vieta.

	Pozitīva ietekme	Negatīva ietekme
Dabiskie iekšējie faktori	Reljefs, augsnes. Hidroloģiskais režīms, pali Lielupes un Svētes palienēs, sniega kušanas ūdeņu un lietus ūdeņu veidotas lāmas palienēs. Savvaļas zālējumu putnu (g.k. caurceļojošās zosis pavasaros) un zvēru sugu darbība (barošanās, ganīšanās).	Pļavu aizaugšana.
Dabiskie ārējie faktori	Lielupes un Svētes pali, augu sugu izplatīšanās.	Hidroloģiskā režīma un klimata krasas vienvirziena pārmaiņas.
Antropogēnie iekšējie faktori	Regulāra pļaušana, mājlopu ganīšana, krūmu izciršana, kūlas dedzināšana.	Pļavu pamešana (pļaušanas un ganīšanas pārtraukšana). Pļavu uzaršana. Meliorācija. Augsnes ielabošanas palieņu pļavās (mēslojuma lietošana), ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu (herbicīdu, pesticīdu u.c.) lietošana palienē. Kūlas dedzināšana.
Antropogēnie ārējie faktori	Latvijas un ES vides politika. ES atbalsts bioloģiski nozīmīgo zālāju uzturēšanai un citiem dabas aizsardzības un biotopu apsaimniekošanas pasākumiem pļavās.	Tradicionālās lauksaimniecības panīkums. Lauksaimniecības politika Latvijā. Nelabvēlīgā sociāli ekonomiskā situācija laukos.

3. tabula. Pļavu biotopus ietekmējošie faktori

6.4. Sugas, to sociālekonomiskā vērtība un sugas ietekmējošie faktori.

6.4.1. Flora.

Īpaši aizsargājamās augu sugas 2006. gadā tika konstatētas tikai Svētes kreisā krasta palienes pļavās. Tomēr, veicot atbilstošus pļavu atjaunošanas pasākumus ir sagaidāma ne vien palieņu pļavām raksturīgo biotopu, bet arī to veidojošo fitocenožu atjaunošanās un īpaši aizsargājamo augu sugu izplatīšanās dabas parka teritoriju veidojošajās palienēs. Kopumā dabas parkā 2006. gadā tika konstatētas 157 augu sugas (*sugu saraksts Pielikumā*).

Saskaņā ar eksperta atzinumu, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo augu sugu saglabāšanos teritorijā nepieciešams regulāri apsaimniekot atmatas, tās nopļaujot pēc aizsargājamo augu noziedēšanas – jūlija otrajā pusē. Teritorija var tikt noganīta, bet tad jāseko līdzi, lai dzīvnieku blīvums neradītu draudus šo augu augšanai, respektīvi pie pārlietu liela lopu blīvuma augi var tikt izmīdīti. Nav vēlams lopu ganīšana, turot tos piesietus. Nav pieļaujama zemes transformācija.

Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Augtēnes lokalizācija un raksturojums	SG	ĪAS	Piezīmes
<i>Gladiolus imbricatus</i>	Jumstiņu gladiola	Svētes upes kreisais krasts ar kārkliem aizaugošā atmatā; aptuveni 40 ziedoši eksemplāri 10x3 m ² laukumā. Netālu konstatēta otra grupa atmatā abpus grāvim kopā ar Baltijas dzegužpirkstīti.	x	x	Īpaši aizsargājamā augu suga, kurai saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 45, 30.01.2001, izveidojami mikroliegumi.
<i>Dactylorhiza baltica</i>	Baltijas dzegužpirkstīte	Svētes upes kreisā krasta pļava, 30 ziedoši eksemplāri. Netālu otra grupa ar 10 ziedošiem eksemplāriem.	x	x	
<i>Platanthera bifolia</i>	Smaržīgā naktsvijole	Viens ziedošs augs pļavā kopā ar Baltijas dzegužpirkstīti.	x	x	

4. tabula. Retās un aizsargājamās augu sugas dabas parkā „Svētes paliene”.

Tabulā lietotie apzīmējumi: SG – suga ierakstīta Latvijas Sarkanajā Grāmatā; ĪAS – īpaši aizsargājama suga, 1. pielikums MK 2000. gada 14. novembra noteikumiem Nr. 396.

Jumstiņu gladiola *Gladiolus imbricatus* ir atrodama palieņu pļavās, skrajos krūmājos, mežmalās, terašu pļavās, īpaši Daugavas un Lielupes ielejā un tuvākajā apkārtnē. Biotopu pārveidošanas dēļ atradņu skaits valstī būtiski samazinājies. Latvijā izplatīta diezgan reti un nevienmērīgi, pārsvarā austrumu un centrālajā daļā, upju palienēs un ielejās. Latviju šķērso sugas areāla rietumu robeža. Ierakstīta Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā un Latvijas Sarkanajā grāmatā 3.kategorijā.

Baltijas dzegužpirkstīte *Dactylorhiza baltica* ir atrodama purvainās pļavās, zāļu purvos, mitros jauktos un skujkoku mežos. Latvijā diezgan bieži. Latvija ir bagātākais šīs sugas izplatības apvidus visā tās areālā. Ierakstīta Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā un Latvijas Sarkanajā grāmatā komerciāli apdraudēto sugu kategorijā.

Smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* sastopama Latvijā diezgan bieži visā valstī. Aug gan sausus, gan pārmitros mežos un krūmājos, tomēr visbiežāk – pļavās. Negatīvu ietekmi atstāj pļavu rekultivācija un mēslošana. Raksturīga suga augu sabiedrībās graudzāļu – sīkkrūmu pļavās. Ierakstīta Latvijas Sarkanajā grāmatā komerciāli apdraudēto sugu kategorijā.

	Pozitīva ietekme	Negatīva ietekme
Dabiskie iekšējie faktori	Piemērotu biotopu klātbūtne.	Pļavu aizaugšana.
Dabiskie ārējie faktori	Pali, palienēm raksturīgs hidroloģiskais režīms. Nemainīgs klimats.	Izmaiņas palienēm raksturīgajā hidroloģiskajā režīmā. Krasas klimata pārmaiņas.
Antropogēnie iekšējie faktori	Pļavu pļaušana un ganīšana.	Pļavu pļaušanas un ganīšanas pārtraukšana. Pļavu uzaršana. Meliorācija. Augu izmantošana dekoratīvām vajadzībām.
Antropogēnie ārējie faktori	Latvijas lauksaimniecības tradīcijas. Latvijas un ES vides politika. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss dabas parka teritorijai. Atbalsts bioloģiski nozīmīgo zālāju uzturēšanai un citiem dabas aizsardzības un biotopu apsaimniekošanas pasākumiem pļavās.	Sociāli ekonomiskā situācija laukos.

5. tabula. Augu sugas ietekmējošie faktori.

6.4.2. Bezmugurkaulnieki

2006. gadā dabas parka teritorijā netika konstatētas īpaši aizsargājamo tauriņu, vaboļu vai spāru sugas. Tomēr, veicot atbilstošus pļavu atjaunošanas pasākumus ir sagaidāma kā palienu pļavām raksturīgo biotopu, tā arī to veidojošo fitocenožu atjaunošanās. Līdz ar īpaši aizsargājamām bezmugurkaulnieku sugām piemērotu apstākļu rašanos ir sagaidāma šo sugu ieviešanās dabas parka teritorijā, kā arī sugu daudzveidības palielināšanās kopumā.

Teritorijas apsekošanas laikā lielāka uzmanība tika pievērsta tauriņiem. Šī bezmugurkaulnieku grupa ir labs vides kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības indikators. 2006. gadā dabas parkā tika konstatētas 375 **tauriņu** sugas no 40 dzimtām (*sugu saraksts Pielikumā*). Saskaņā ar eksperta atzinumu, Svētes un Lielupes palienes dabas parka „Svētes paliene” teritorija ir piemērota lielajam skābeņu zeltainītim (*Lycaena dispar ssp. rutilus*). Dabas parka teritorijā iespējams konstatēt arī gāršu samteni (*Lopinga achine*), meža sīksamteni (*Coenonympha hero*) un skabiozu pļavraibeni (*Euphydryas aurinia*). Visas četras iepriekš minētās sugas ir konstatētas Ķemeru Nacionālajā parkā pie Kūdras un Apšupes (pie Liepājas šosejas). Ozolājos ir iespējams konstatēt karmīna ordeņpūcīti (*Catocala sponsa*).

No Latvijā reti sastopamām tauriņu sugām dabas parka teritorijā tika konstatētas *Lycaena tityrus* (viens tēviņš 17. jūlijā Grauzu pļavās) un *Scopula corrivalaria* (viens eksemplārs iztraucēts pie diķa Jelgavas – Kalnciema ceļa malā). Pirmā suga pēdējā laikā lēni izplatās ziemeļu virzienā, mīt sausās un mezofīlās pļavās. Otrā ir tipiska mitrajiem biotopiem.

2006. gadā dabas parkā tika konstatētas 20 **vaboļu** sugas no 6 dzimtām (*sugu saraksts Pielikumā*). Turpmākajos pētījumos teritorijā ir iespējams konstatēt divjostu airvaboli (*Graphoderus bilineatus*) – saldūdens biotopos un četrpunktu liķvaboli (*Dendroxena*

quadrimaculata) – jauktos mežos un krūmājos. Četrpunktu līķvabole nav reta netālajā Ķemeru Nacionālajā parkā.

Ņemot vērā, ka šī gada laika apstākļi nebija labvēlīgi spāru attīstībai, dabas parka teritorijā tika konstatētas tikai 7 **spāru** sugas (*sugu saraksts Pielikumā*). Tomēr turpmākajos pētījumos ir iespējams konstatēt arī dažas no 11 īpaši aizsargājamām spāru sugām. Dabas parka teritorijā ir pietiekami plašas stāvošu un lēni tekošu saldūdeņu platības, kas ir piemērotās spāru attīstībai. Savukārt, teritorijas palienē ir ļoti labi spāru barošanās apstākļi

	Pozitīva ietekme	Negatīva ietekme
Dabiskie iekšējie faktori	Piemērotu biotopu, barības un ziedaugu klātbūtne.	Pļavu aizaugšana. Augu sugu daudzveidības samazināšanās.
Dabiskie ārējie faktori	Pali, palienēm raksturīgs hidroloģiskais režīms. Nemainīgs klimats.	Izmaiņas palienēm raksturīgajā hidroloģiskajā režīmā. Krasas klimata pārmaiņas.
Antropogēnie iekšējie faktori	Pļavu pļaušana un ganīšana.	Pļavu pļaušanas un ganīšanas pārtraukšana. Pļavu uzaršana. Meliorācija. Ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošana. Pļavu mēslošana, ielabošana un kultivēšana.
Antropogēnie ārējie faktori	Latvijas lauksaimniecības tradīcijas. Latvijas un ES vides politika. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss dabas parka teritorijai. Atbalsts bioloģiski nozīmīgo zālāju uzturēšanai un citiem dabas aizsardzības un biotopu apsaimniekošanas pasākumiem pļavās.	Sociāli ekonomiskā situācija laukos.

6. tabula. Tauriņu faunu ietekmējošie faktori

6.4.3. Putni

Dabas parks „Svētes paliene” ir izcili nozīmīga teritorija ūdensputniem pavasara caurceļošanas laikā. Teritorijā pulcējas tūkstoši caurceļojošo ūdensputnu un bridējputnu, kopējais putnu skaits var pārsniegt 20 000 īpatņu vienlaikus (Anonīms, 2). Ļoti svarīga pulcēšanās vieta ziemeļu gulbjiem (vienā dienā uzskaitīti līdz 1000 „dzeltenknābja”, gk. ziemeļu gulbji), kā arī sējas un baltpieres zosīm (līdz 5000 – 6000 īp. vienā dienā). Maksimālais mazo gulbju skaits vienā dienā ir tikai 117 īp. (22.03.1990), tomēr iespējams, ka šīs sugas skaits un atbilstība kritērijiem pagaidām ir nenovērtēta. Starptautiski nozīmīgā skaitā konstatēti garkakļi (1500 īp., 11.04.1999). Dabas parkā ligzdo lielais dumpis, priekšķe, pļavu lija, laukirbe, ormanītis; barojas melnais stārķis, mazais ērglis, novērots čūskērglis, zivjērglis, melnā puskuitala, kuitala, melnais zīriņš, purva pūce u.c. (Račinskis E., Stīpniece A., 2000).

Nr.	Sugas nosaukums latīniski	Sugas nosaukums latviski	Sezona	Populācija, skaits
1.	<i>Cygnus cygnus</i>	Ziemeļu gulbis	M	500 – 1000 i
2.	<i>Porzana porzana</i>	Ormanītis	L	10 p
3.	<i>Crex crex</i>	Grieze	L	25 – 50 p
4.	<i>Ciconia ciconia</i>	Baltais stārķis	N	1 – 5 i
5.	<i>Philomachus pugnax</i>	Gugatnis	L/M	0 – 5 p
6.	<i>Chlidonias niger</i>	Melnais zīriņš	L	0 – 10 p
7.	<i>Luscinia svecia</i>	Zilrīklīte	L/M	0 – 1 p
8.	<i>Lanius collurio</i>	Brūnā čakste	L	3 – 30 p

7. tabula. Dabas parkā „Svētes paliene” konstatētās īpaši aizsargājamās¹ putnu sugas (Račinskis E., 2004, Račinskis E., 2000).

Tabulā lietotie apzīmējumi: L – ligzdo, M – migrē, N – neligzdojoši putni, R – nometnieks, p – pāri, i – īpatņi, P – (*present*) suga sastopama, taču populācijas lielums nav novērtēts.

¹ - Latvijā īpaši aizsargājamās sugas (MK Nr. 396 1. pielikums), ES Putnu direktīvas (79/409/EEC, Council Directive on the Conservation of Wild Birds) 1. pielikuma sugas.

Nr.	Sugas nosaukums latīniski	Sugas nosaukums latviski	SG	ĪAS	MIK	PD
1.	<i>Cygnus cygnus</i>	Ziemeļu gulbis	III	x	x	x
2.	<i>Cygnus columbianus</i>	Mazais gulbis		x		x
3.	<i>Anser anser</i>	Meža zoss	III			
4.	<i>Branta leucopsis</i>	Baltvaigu zoss				x
5.	<i>Tadorna tadorna</i>	Sāmsalas dižpīle	III	x		
6.	<i>Mergus merganser</i>	Lielā gaura	II	x	x	
7.	<i>Mergus albellus</i>	Mazā gaura				x
8.	<i>Coturnix coturnix</i>	Paipala	II	x		
9.	<i>Ciconia ciconia</i>	Baltais stārķis		x		
10.	<i>Ciconia nigra</i>	Melnais stārķis	III	x	x	
11.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Jūras ērglis	I	x	x	x
12.	<i>Circaetus gallicus</i>	Čūskērglis	I	x	x	x
13.	<i>Aquila pomarina</i>	Mazais ērglis	III	x	x	x
14.	<i>Circus aeruginosus</i>	Niedru lija		x		x
15.	<i>Circus pygargus</i>	Pļavu lija	II	x		x
16.	<i>Circus cyaneus</i>	Lauku lija	I	x		x
17.	<i>Falco columbarius</i>	Purva piekūns	I	x		x
18.	<i>Falco peregrinus</i>	Lielais piekūns	0	x	x	x
19.	<i>Grus grus</i>	Dzērve	III	x		x
20.	<i>Crex crex</i>	Grieze	II	x		x
21.	<i>Porzana porzana</i>	Ormanītis	II	x		x
22.	<i>Porzana parva</i>	Mazais ormanītis	III	x		x
23.	<i>Gallinago media</i>	Ķikuts	I	x		x
24.	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Avozeta				x
25.	<i>Numenius arquata</i>	Kuitala	II	x		
26.	<i>Tringa totanus</i>	Pļavas tilbīte	II	x		
27.	<i>Tringa glareola</i>	Purva tilbīte		x		x
28.	<i>Tringa stagnatilis</i>	Dīķu tilbīte	III	x		
29.	<i>Philomachus pugnax</i>	Gugatnis	II	x		x
30.	<i>Limosa limosa</i>	Melnā puskuitala	II	x		
31.	<i>Pluvialis apricaria</i>	Dzeltenais tārtiņš	III	x		x
32.	<i>Charadrius hiaticula</i>	Smilšu tārtiņš	III			
33.	<i>Larus ridibundus</i>	Lielais ķīris		x	x	
34.	<i>Larus minutus</i>	Mazais ķīris		x	x	x
35.	<i>Sterna hirundo</i>	Upes zīriņš		x	x	x
36.	<i>Sterna caspia</i>	Lielais zīriņš				x
37.	<i>Chlidonias niger</i>	Melnais zīriņš		x	x	x
38.	<i>Columba oenas</i>	Meža balodis	III	x	x	
39.	<i>Asio flammeus</i>	Purva pūce	I	x		x
40.	<i>Dendrocopus medius</i>	Vidējais dzenis	III	x	x	x
41.	<i>Luscinia svecia</i>	Zilrīklīte	IV			
42.	<i>Lanius excubitor</i>	Lielā čakste	III	x		
43.	<i>Lanius collurio</i>	Brūnā čakste		x		x
44.	<i>Locustella luscinioides</i>	Seivi kauķis	III	x		
45.	<i>Remiz pendulinus</i>	Somzīlīte	III	x		

8. tabula. Dabas parkā „Svētes paliene” konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas.

Tabulā lietotie saīsinājumi: SG – aizsardzības kategorija Latvijas Sarkanajā grāmatā; ĪAS – Latvijā īpaši aizsargājamās sugas (MK Nr. 396, 14.11.2000, 1. pielikums); MIK – sugas aizsardzībai veidojums mikroliegums (MK Nr. 45, 30.01.2001); ES Putnu direktīvas (79/409/EEC, Council Directive on the Conservation of Wild Birds) 1. pielikums.

Grieze *Crex crex* ir globāli apdraudēta putnu suga. Griežu skaits lielā mērā atkarīgs no pļavu platības. Griezei nepieciešama pietiekoši augsta, bet ne pārāk blīva veģetācija. Sugai ir labvēlīga mozaīkveida ainava ar mitrākām ieplakām un lielu augu sugu daudzveidību, tādēļ tā vislabprātāk izvēlas dabiskas vai nedaudz ielabotas pļavas. Griezi apdraud lauksaimniecības intensifikācija (pesticīdu izmantošana, meliorācija, lielu vienlaidus platību veidošana u.c.), pļavu aizaugšana, nepareizu pļaušanas metožu pielietošana. Griežu skaits dabas parka „Svētes paliene” teritorijā ir vērtējams 25 – 30 pāru robežās. Saskaņā ar griežu uzskaišu datiem 2004. un 2005. gadā, liels griežu blīvums ir konstatēts ne vien potenciālajā dabas lieguma zonas, bet arī potenciālās dabas parka zonas teritorijā. Plānojot apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumus, šis fakts tika ņemts vērā un iestrādāts dabas aizsardzības plāna attiecīgajās rekomendācijās.

Arī ķikuts *Gallinago media* ir globāli apdraudētā putnu suga. Ķikutu izplatība Latvijā ir ļoti nevienmērīga, to riestu un ligzdošanas vietas atrodas gandrīz vienīgi plašāko un mazāk pārveidoto zālāju biotopu teritorijās, galvenokārt upju palienēs (Auniņš 2001). Vienīgais riests dabas parkā „Svētes paliene” bija konstatēts pļavās Svētes labajā krastā. Riesta lielums tika vērtēts ar 3 – 5 riestojošiem gaiļiem (Auniņš 2001). Apsekojot teritoriju, riests netika konstatēts nedz 2005. gada, nedz 2006. gada ligzdošanas sezonā. Domājams, ka riests bija izzudis jau agrāk. Bez nopietnākas situācijas analīzes ir grūti spriest, kādi bija iemesli riesta izzušanai. Ir pilnīgi skaidrs, ka hidroloģiska rakstura izmaiņas pēc aizsargdambja un regulatora atjaunošanas nav atstājuši ietekmi uz riestu, jo uz to brīdi (2005. gada vasarā) tas jau bija izzudis. Tomēr vienlīdz droši var droši apgalvot, ka pastāvot līdzšinējai situācijai, nenodrošinot palienēm draudzīgu apsaimniekošanu un neveicot kaut vai daļējus hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumus, ķikutu riests dabas parka teritorijā neatjaunosies nekad.

Teritorija ir īpaši nozīmīga putnu pavasara migrāciju laikā kā ūdensputnu atpūtas un barošanās vieta. Dabas parka teritorijā šajā laikā uzturas tūkstošiem pīļu, gulbju, zosu un bridējputnu. No pīļu sugām, kas sastopamas pavasara migrāciju laikā, īpaši daudz pārstāvēti baltvēderi *Anas penelope*, krīkļi *Anas crecca* un meža pīles *Anas platyrhynchos*. Dabas parka teritorija ir nozīmīga caurceļojošiem garkakļiem *Anas acuta* – lielākais garkakļu skaits vienlaicīgi ir konstatēts 11.04.1999 – 1500 putnu. Teritorija ir nozīmīga migrējošiem ziemeļu gulbim *Cygnus cygnus* un mazajam gulbim *Cygnus columbianus*. Zosis lielā skaitā pavasara migrāciju laikā ir sastopamas gan dabas parka teritorijā, gan arī parka perifērijā, lielākoties uz laukiem Vārpas apkaimē. Kopš 2003. gada katru gadu parka teritorijā tiek novērota arī Latvija reta suga – īsknābja zoss *Anser brachyrhynchus* (1 – 4 putni vienlaikus). Teritorijā migrāciju laikā uzturas liels skaits bridējputnu – ķīvītes *Vanelus vanelus*, kuitalas *Numenius arquata*, dzeltenie tārtiņi *Pluvialis apricaria*. Pēdējie tiek novēroti parasti pa vienam vai nelielās grupās, bieži jaukti ar citiem bridējputniem, bet reizēm arī lielākos baros, piemēram, 17.04.2005 ir redzēti „vairāki simti” putnu. Pavasara migrāciju laikā vienlaicīgi novērotas vismaz 1000 – 2000 ķīvītes.

Dabas parka teritorijā pavasara migrāciju laikā ir novērojama liela sniedžu *Plectrophenax nivalis* koncentrācija. Vienlaikus konstatējamo sniedžu skaits var sasniegt 800 putnu. Svētes paliene ir viena no lielākajām sniedžu koncentrācijas vietām pavasara migrāciju laikā Latvijā.

Līdz aizsargdambja un regulatora atjaunošanai 2005. gada vasarā, Vārpas vasaras poldera teritorija Svētes labajā krastā bija nozīmīgākā migrējošo ūdensputnu koncentrācijas vieta dabas parkā. Migrējošiem ūdensputniem (gulbjiem, pīlēm, bridējputniem un zosīm) labvēlīgus apstākļus nodrošināja applūduma un lāmu klātesamība poldera teritorijā. 2006. gada pavasara sezonā poldera teritorija bija sausa. Šis fakts tika pamatots ar plūdu

neesamību, lai arī Svētes pretējā krasta paliene, kuru no upes nenorobežo aizsargdambis, bija pilnībā applūdusi. Līdz ar to putni bija spiesti meklēt citas atpūtas un barošanās vietas, ne vien dabas parka teritorijā, bet arī ārpus tās. Tomēr jāņem vērā, ka intensīvi apsaimniekotajā Lielupes palienē šādu vietu vairs nav atlicis daudz, un katrai šādai vietai nav bezgalīga ietilpība. Plānojot dabas parka „Svētes paliene” turpmāko aizsardzības un apsaimniekošanas modeli, nedrīkst ignorēt faktu, ka lielā mērā ūdensputni, kas pavasara migrāciju laikā uzturas dabas parka teritorijā, tajā skaitā Vārpas vasaras polderī ir viens no kvalificējošiem faktoriem, kas nosaka dabas parka „Svētes paliene” atbilstību īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, *Natura 2000* un Putniem nozīmīgo vietu kritērijiem.

7. attēls. Aizsargdambja izbūve gar Svēti Vārpas vasaras polderī 2005. gada vasarā (foto: J.Reihmanis).

8. attēls. Neapplūdušais Vārpas vasaras polderis un applūdušī Svētes kreisā krasta paliene (Graužu pļavas) 2006. gada pavasarī (foto: R.Lebuss).

	Pozitīva ietekme	Negatīva ietekme
Dabiskie iekšējie faktori	Hidroloģiskais režīms, regulāri pali. Piemērotu biotopu klātbūtne. Populācijas pieaugums. Bagātie barības resursi.	Plēsēju klātbūtne.
Dabiskie ārējie faktori	Migrācijas un regulāra ieceļošana. Regulāri pali.	Lielupes un Svētes hidroloģiskā režīma un klimata krasas vienvirziena pārmaiņas.
Antropogēnie iekšējie faktori	Pļavu pļaušana, ganišana, krūmu izciršana.	Pļavu uzaršana. Agra un videi nedraudzīga pļaušana. Nekontrolēta kūlas dedzināšana pavasarī. Meliorācija. Traucējums, ko rada makšķerēšana ligzdošanas vietu tuvumā.
Antropogēnie ārējie faktori	Latvijas un ES vides politika. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss dabas parka teritorijai. Atbalsts bioloģiski nozīmīgo zālāju uzturēšanai un citiem dabas aizsardzības un biotopu apsaimniekošanas pasākumiem pļavās.	Tradicionālās lauksaimniecības panīkums, intensīvās lauksaimniecības attīstība.

9. tabula. Pļavās ligzdojošo putnu populācijas ietekmējošie faktori

	Pozitīva ietekme	Negatīva ietekme
Dabiskie iekšējie faktori	Hidroloģiskais režīms, regulāri pali. Piemērotu biotopu klātbūtne. Bagātie barības resursi.	Plēsēji, starpsugu konkurence.
Dabiskie ārējie faktori	Regulāri pali.	Lielupes un Svētes hidroloģiskā režīma un klimata krasas vienvirziena pārmaiņas.
Antropogēnie iekšējie faktori	Pļavu pļaušana, ganīšana, krūmu izciršana. Graudaugu sējumu klātbūtne palienes apkārtnē.	Meliorācija. Traucējums, ko rada cilvēka (tajā skaitā makšķernieku) klātbūtne barošanās un atpūtas vietās migrāciju laikā gk. pavasarī. Ūdensputnu medības.
Antropogēnie ārējie faktori	Graudaugu sējumu klātbūtne palienes apkārtnē. Latvijas un ES vides politika.	Sociāli ekonomiskā situācija laukos.

10. tabula. Migrējošo ūdensputnu populācijas ietekmējošie faktori

	Pozitīva ietekme	Negatīva ietekme
Dabiskie iekšējie faktori	Populācijas pieaugums. Līdzdošanas un barošanās biotopu klātbūtne. Stabils ūdens līmenis vecupēs.	Plēsēji. Vecupju aizaugšana.
Dabiskie ārējie faktori	Agri pali, mērens ūdens līmenis vasarā.	Krasas ūdens līmeņa un klimata pārmaiņas. Ļoti augsts vai ļoti zems ūdens līmenis vasarā.
Antropogēnie iekšējie faktori	Liekās veģetācijas izvākšana no vecupēm.	Meliorācija, sūkņu staciju darbība. Traucējums, ko rada makšķerēšana līdzdošanas vietu tuvumā.
Antropogēnie ārējie faktori	Latvijas un ES vides politika.	Piesārņojums. Sociāli ekonomiskā situācija laukos.

11. tabula. Ūdeņos līdzdojošo putnu populācijas ietekmējošie faktori.

6.6. Aizsargājamās teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums.

Salīdzinot dabas parka „Svētes paliene” vērtību dabas aizsardzības un sociālekonomisko nozīmi (skatīt 12. tabulu), iezīmējas šīs teritorijas dabas vērtību unikalitāte un aizsardzības augstā nozīme. Šeit sastopamo dabas apstākļu, biotopu un savvaļas augu un dzīvnieku populāciju ziņā Svētes paliene ievērojami izceļas uz apkārtējo teritoriju fona vietējā un reģionālā mērogā, vienlaicīgi papildinot citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Lielupes palienē tās tiešā tuvumā.

Teritorijas vērtības	Dabas aizsardzības nozīme	Sociālekonomiskā nozīme
Pļavu biotopi	Valsts un starptautiskā mērogā izcila reto un īpaši aizsargājamo dzīvnieku sugu vairošanās, barošanās, ceļošanas un atpūtas vieta. Pašlaik un, īpaši nākotnē pēc pļavu biotopu atjaunošanas pasākumiem, reto un īpaši aizsargājamo augu sugu atradnes un bezmugurkaulnieku sugu dzīvotnes.	Siena pļaušanas un mājlopu ganīšanas vieta. Citiem lauksaimnieciskās darbības veidiem piemērota vieta. Iespējas saņemt nozīmīgu ekonomisku atbalstu bioloģiski daudzveidīgo zālāju apsaimniekošanai, krūmu izciršanai un citiem dabas aizsardzības pasākumiem. Zinātnisko pētījumu un ekotūrisma objekts.
Ūdeņu biotopi	Retu un aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas un barošanās vieta. Zivju nārsta vieta.	Zinātnisko pētījumu un ekotūrisma objekts. Makšķerēšanas vieta.
Retās un aizsargājamās putnu sugas	Ekosistēmas funkcionāla sastāvdaļa, bioloģiskās daudzveidības elements.	Ekotūrisma un zinātnisko pētījumu objekts.
Retās un aizsargājamās augu sugas	Ekosistēmas funkcionāla sastāvdaļa, bioloģiskās daudzveidības elements.	Ekotūrisma un zinātnisko pētījumu objekts. Dekoratīva nozīme.

12. tabula. Dabas parka „Svētes paliene” vērtību kopsavilkums un pretnostatījums.

7. Informācija par aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanu.

7.1. Aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi plānā noteiktajam apsaimniekošanas periodam;

Ilgtermiņa mērķis plānā noteiktajam apsaimniekošanas periodam ir saglabāta un apsaimniekošanas pasākumu rezultātā palielināta Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) – dabas parka “Svētes paliene” – bioloģiskā un ainaviskā vērtība, ko nodrošina atjaunotas un dabiski funkcionējošas Lielupes un Svētes palienes.

Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi

- 1.1.2.1. Izstrādāt plānu palieņu hidroloģiskā režīma atjaunošanai.
- 1.1.2.2. Nodrošināt pavasarī migrējošiem ūdensputniem nepieciešamo mitruma režīmu Vārpas vasaras polderī.
- 1.1.2.3. Uzsākt palieņu hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumus.
- 1.1.2.4. Turpināt un attīstīt zālāju apsaimniekošanas un atjaunošanas pasākumus.
- 1.1.2.5. Turpināt dabas parka prioritāro biotopu un sugu populāciju monitoringu.
- 1.1.2.6. Iezīmēt dabas parka teritorijas robežas.
- 1.1.2.7. Nodrošināt pieeju dabas parka apmeklētājiem plānā norādītajās vietās un nodrošināt informācijas pieejamību par dabas parka vērtībām.

13. tabula. Dabas parka „Svētes paliene” apsaimniekošanas pasākumi.

Īstermiņa mērķi	Pasākumi	Prioritāte (I-III)	Izpildes termiņš	Izmaksas	Izpildītājs	Izpildes rādītāji
1.1.2.1. Izstrādāt plānu palieņu hidroloģiskā režīma atjaunošanai.	1.1.2.1.1. Saskaņot citu nozaru saistošos apsaimniekošanas noteikumus attiecībā uz virszemes ūdeņiem dabas parka teritorijā ar dabas aizsardzības plānu un individuālajiem noteikumiem.	I	2007 – 2008		RVP sadarbībā ar LAD, RLP un pašvaldībām	Teritorijā darbojas saskaņota un plāna mērķiem atbilstoša hidroloģiskā režīma apsaimniekošanas kārtība.
	1.1.2.1.2. Veikt kompleksu pētījumu dabas parkā par Svētes un Lielupes palieņu hidroloģiju, lai novērtētu palienes hidroloģiskā režīma atjaunošanas iespējas.	II	2008 – 2010	Dažādi fondi.	Projekta pieteicējs sadarbībā ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem.	Veikts pētījums, kas raksturo hidroloģiskā režīma pašreizējo stāvokli dabas parka teritorijā, vēsturiski notikušos lauksaimniecības zemju meliorācijas pasākumus, analizē iespējamās hidroloģiskā režīma atjaunošanas modeļus, iesaka efektīvākos atjaunošanas paņēmienus un vietas, optimālos un pieļaujamos ūdens līmeņa rādītājus u.c. informāciju, kas nepieciešama atjaunošanas plānam.

Īstermiņa mērķi	Pasākumi	Prioritāte (I-III)	Izpildes termiņš	Izmaksas	Izpildītājs	Izpildes rādītāji
	1.1.2.1.3. Izstrādāt detalizētu plānu palieņu hidroloģiskā režīma atjaunošanai, un sagatavot iestrādes veicamo pasākumu tehniskajiem noteikumiem.	II	2010 – 2011	Dažādi fondi.	Projekta pieteicējs sadarbībā ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem.	Izstrādāts plāns, kas balstās uz kompleksā hidroloģiskā pētījuma un dabas parka dabas aizsardzības plāna atziņām (7.2. apakšnodaļa), un satur detalizētu informāciju par hidroloģiskā režīma atjaunošanas inženiertehniskajiem pasākumiem, to veikšanas metodēm un vietām, piemēram, aizsprostu vietām uz grāvjiem.
1.1.2.2. Nodrošināt pavasarī migrējošiem ūdensputniem nepieciešamo mitruma režīmu Vārpa vasaras polderī.	1.1.2.2.1. Pārtraukt ūdens atsūknešanu no poldera teritorijas un, atkarīgā no situācijas, atvērt vai aizvērt regulatora aizvaru, lai nodrošinātu pietiekamu poldera teritorijas applūdumu migrējošiem ūdensputniem pavasara migrāciju laikā.	I	2007. – 2016. Termiņš no 01.03 līdz 01.05. Termiņš saskaņā ar putnu migrācijas norisi var tikt saīsināts pēc konsultācijām ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību.		LAD, RLP, zemes īpašnieki un apsaimniekotāji, pašvaldības. Kontroles funkcijas RVP.	Nodrošināts nepieciešamais mitruma režīms, poldera teritorijas applūdums un lāmu klātbūtne, kas nodrošina labvēlīgus uzturēšanās, atpūtas un barošanās apstākļus pavasarī migrējošiem ūdensputniem.

Īstermiņa mērķi	Pasākumi	Prioritāte (I-III)	Izpildes termiņš	Izmaksas	Izpildītājs	Izpildes rādītāji
1.1.2.3. Uzsākt palienu hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumus.	1.1.2.3.1. Veikt atjaunošanas plāna pasākumu saskaņošanu un noformēt nepieciešamās būvatļaujas.	II	2011	Dažādi fondi.	Projekta pieteicējs sadarbībā ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem.	Veikta hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumu īstenošanai nepieciešamā saskaņošana un saņemti tehniskie noteikumi un būvatļaujas.
	1.1.2.3.2. Uzsākt grāvju aizdambēšanu vai citus pasākumus hidroloģiskā režīma atjaunošanas plānā paredzētajās vietās.	II	2011 – 2016	Dažādi fondi.	Projekta pieteicējs sadarbībā ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem.	Dabas parkā uzsākta grāvju aizdambēšana vai citi hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumi šim pasākumam prioritārajās vietās.
	1.1.2.3.3. Veikt dambju apsekošanu un tehniskā stāvokļa uzraudzību, un sekot pasākumu efektivitātei un ietekmei uz biotopu un populāciju stāvokli.	II	2011 – 2016	Dažādi fondi.	Projekta pieteicējs sadarbībā ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem.	Vismaz divas reizes gadā tiek novērtēts dambju stāvoklis dabā un to ietekme uz hidroloģisko režīmu un biotopiem.
1.1.2.4. Turpināt un attīstīt zālāju apsaimniekošanas un atjaunošanas pasākumus.	1.1.2.4.1. Veikt pļavu vēlo pļaušanu, ievērojot dzīvniekiem draudzīgus pļaušanas termiņus un metodes.	I	2007 – 2016	LAP agrovide (kopto un par BVZ atzīto pļavu apsaimniekošana)	Zemes īpašnieki un apsaimniekotāji.	Visas pļaušanai piemērotās pļavu un zālāju platības dabas parka teritorijā tiek nopļautas vienu reizi gadā. Tiek ievēroti ieteiktie pļaušanas termiņi un paņēmieni. Pastāvīgo un kopto zālāju platības dabas parka teritorijā pieaugušas, salīdzinot ar plāna sastādīšanas brīdi.

Īstermiņa mērķi	Pasākumi	Prioritāte (I-III)	Izpildes termiņš	Izmaksas	Izpildītājs	Izpildes rādītāji
	1.1.2.4.2. Atjaunot un palielināt atklāto pļavu platības, veicot krūmu ciršanu un pirmreizējo pļaušanu.	I	2007 – 2016	LDF LIFE-Daba projekts (līdz 2008. g. jūnijam): <ul style="list-style-type: none"> ▪ krūmu izciršana un to aizvākšana – 180 Ls/ha; ▪ mehānizēta pirmreizējā pļauja, sienu izvācot – 82 Ls/ha; • mehānizēta pirmreizējā pļauja, sienu smalcinot (neizvācot) – 50 Ls/ha; • pirmreizējā pļauja ar rokām, sienu izvācot – 114 Ls/ha. 	Zemes īpašnieki un apsaimniekotāji.	Līdz plāna pārskatīšanas laikam izcirsti krūmi, atjaunojot aizaugušākās pļavu platības. Pļavas dabas parka teritorijā veido vienlaidu atklātu ainavu, ko netraucē fragmentācija ar vienlaidus krūmu rindām gar grāvjiem.
	1.1.2.4.3. Veikt ekstensīvo ganīšanu, īpaši kā biotopu atjaunošanas līdzekli visvairāk aizaugušajās pļavu	I	2007 – 2016	LAP neproduktīvo investīciju atbalsts.	Zemes īpašnieki un apsaimniekotāji.	Līdz plāna pārskatīšanas laikam atjaunotas pļavu platības vismaz 80 % no ganīšanai ielānotajiem rajoniem. Noganīšanai

Īstermiņa mērķi	Pasākumi	Prioritāte (I-III)	Izpildes termiņš	Izmaksas	Izpildītājs	Izpildes rādītāji
	platībās vai tajās parka teritorijās, kur ir sarežģīti apstākļi pļaušanai.					prioritārās pļavu platības vienlaicīgi vēlams arī pļaut.
	1.1.2.4.4. Ieteicams atjaunot pļavas dabas parka „Svētes paliene” dabas lieguma zonas aramzemju vietā, atstājot tās atmatā.	I	2007 – 2016		Zemes īpašnieki un apsaimniekotāji.	Līdz 2016. gadam dabas parka „Svētes paliene” dabas lieguma funkcionālajā zonā samazinās apartās platības un palielinās zālāju platības. Atjaunotie zālāji atbilst BVZ izdalīšanas kritērijiem un tiek apsaimniekoti ar vēlās pļaušanas vai ekstensīvās ganīšanas metodēm.
	1.1.2.4.5. Veikt kontrolēto dedzināšanu pļavu atjaunošanai.	III	2007 – 2016	6 Ls/ha – LDF LIFE-Daba projekts.	LDF LIFE-Daba projekts pēc vienošanās ar zemes īpašniekiem .	Izvēlētajās vietās veikta kontrolētā dedzināšana. Atjaunotie zālāji atbilst BVZ izdalīšanas kritērijiem un tiek apsaimniekoti ar vēlās pļaušanas vai ekstensīvās ganīšanas metodēm.
	1.1.2.4.6. Veicināt zemes īpašnieku un apsaimniekotāju iesaistīšanos dabai draudzīgā dabas parka apsaimniekošanā.	I	2007. un turpmāk		LDF LIFE-Daba projekts, DAP, pašvaldības.	Visi LIZ īpašnieki un apsaimniekotāji dabas parka teritorijā, kas līdz šim nav pieteikušies uz LAD atbalstu agrovīdes pasākumiem, saņem vēstules ar aicinājumu to turpmāk darīt. Vismaz 70 % no dabas parka lauksaimniecībā

Īstermiņa mērķi	Pasākumi	Prioritāte (I-III)	Izpildes termiņš	Izmaksas	Izpildītājs	Izpildes rādītāji
						izmantojamo zemju teritorijas tiek apsaimniekotas LAP agrovides ietvaros (gk. apakšprogrammām <i>Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos</i> un <i>Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība</i>).
1.1.2.5. Turpināt dabas parka prioritāro sugu populāciju un biotopu monitoringu.	1.1.2.5.1. Turpināt dabas parka prioritāro sugu populāciju un biotopu monitoringu.	I	2007.	LDF LIFE-Daba projekts.	LDF LIFE-Daba projekts.	LDF LIFE-Daba projekta ietvaros tiek turpināts dabas parka prioritāro sugu populāciju un biotopu monitoringus. Veicot monitoringu, regulāri tiek iegūti dati par prioritāro sugu un biotopu stāvokli dabas parkā.
	1.1.2.5.2. Pēc LDF LIFE-Daba projekta noslēguma turpināt dabas parka prioritāro sugu populāciju un biotopu monitoringu.	I	2008 – 2016		Valsts BDMP Natura 2000 monitoringa konkursa kārtībā, LVĢMA	Izmantojot LDF LIFE-Daba projekta ietvaros veiktā monitoringa metodiku, tiek turpināts DP monitoringus un regulāri tiek iegūti dati par prioritāro sugu un biotopu stāvokli dabas parkā.
1.1.2.6. Iezīmēt dabas parka teritorijas robežas.	1.1.2.6.1. Izvietot dabas parka robežas apzīmējošas informatīvās zīmes.	I	06.2007	20 – 30 Ls. Pašvaldības, DAP.	DAP, RVP, pašvaldības	17 plānotajos punktos izvietotas dabas parka robežas apzīmējošas informatīvās zīmes.

Īstermiņa mērķi	Pasākumi	Prioritāte (I-III)	Izpildes termiņš	Izmaksas	Izpildītājs	Izpildes rādītāji
1.1.2.7. Nodrošināt pieeju dabas parka apmeklētājiem plānā norādītajās vietās un nodrošināt informācijas pieejamību par dabas parka vērtībām.	1.1.2.7.1. Izvietot informācijas standus.	II	2007	LDF LIFE-Daba projekts	LDF LIFE-Daba projekts	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plānā paredzētajās vietās ir izvietoti informācijas standi. ▪ Plānā paredzētajā putnu novērošanas tornim vietā ārpus dabas parka teritorijas ir izdevīga atrašanās vieta un tā novietojums nav traucējošs putniem. Ja tornis tiek uzbūvēts, pie tā vēlams novietot informācijas stendu, kā arī nodrošināt torni nepieciešamo infrastruktūru un piekļuves iespējām.

Tabulā lietotie saīsinājumi:

BDMP – bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma;
 BVZ – bioloģiski vērtīgie zālāji;
 DAP – Dabas aizsardzības pārvalde;
 ĪADT – īpaši aizsargājama dabas teritorija;
 LAD – Lauku atbalsta dienests;
 LAP – lauku attīstības plāns;
 LDF – Latvijas Dabas fonds;
 LIZ – lauksaimniecībā izmantojamā zeme;

LVĢMA – Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas aģentūra
 LOB – Latvijas Ornitoloģijas biedrība;
 RLP – Reģionālā lauksaimniecības pārvalde;
 RVP – Reģionālā vides pārvalde;
 VidM – Vides ministrija;
 ZM – Zemkopības ministrija.

Prioritātes norādītas šādā dalījumā:

I - augstākā prioritāte, neatliekami, neizstājami nepieciešams plāna ieviešanai;

II - vidēja prioritāte, svarīgi plāna ieviešanai;

III - zemākā prioritāte, pasākumu var atlikt uz plānošanas perioda vidu; vēlams īstenot laikā līdz perioda beigām.

7.2. Apsaimniekošanas pasākumu apraksts un komentāri.

Par apsaimniekošanas pasākumiem pieņemts uzskatīt jebkuras darbības dabas aizsardzības plānā formulēto mērķu sasniegšanai, tostarp arī teritorijas aizsardzības, izpētes, labiekārtošanas un citus pasākumus (Račinska 2002). Līdz ar to teritorijas apsaimniekošanas ideālajiem jeb ilgtermiņa mērķiem, īstermiņa mērķiem un apsaimniekošanas pasākumiem ir jābūt savstarpēji saistītiem un pakārtotiem. Labākai šīs saistības uzskatāmībai, mērķi un to sasniegšanai veicamie pasākumi vienkopus apvienoti 13. tabulā.

Pasākums 1.1.2.1.1. Saskaņot citu nozaru saistošos apsaimniekošanas noteikumus attiecībā uz virszemes ūdeņiem dabas parka teritorijā ar dabas aizsardzības plānu un individuālajiem noteikumiem.

Tā kā dabas parks „Svētes paliene” ir nesen izveidota īpaši aizsargājamā dabas teritorija (ĪADT), tajā ir plaši izplatītas meliorācijas sistēmas un dabas parka teritorija ir noteikta kā Nacionālās lauksaimniecības teritorija, ir iespējama situācija, kad dabas aizsardzības prasības un līdzšinējās hidrogrāfiskā tīkla izmantošanas un lauksaimniecisko platību apsaimniekošanas normas ir savstarpēji pretrunīgas. Teritorijas saglabāšanai un attīstībai svarīgo lauku attīstības plāna agrovides pasākumu prasības nav saskaņotas ar ĪADT un *Natura 2000* teritoriju saglabāšanas priekšnoteikumiem un prasībām, piemēram, paredzot meliorācijas sistēmu (tajā skaitā, polderu) kopšanu bioloģiski vērtīgo zālāju platībās. Lai novērstu interešu sadursmes un turpmāku dabas aizsardzības vērtību apdraudējumu, šādas pretrunas prasa neatliekamu atrisinājumu.

Pasākums 1.1.2.1.2. Veikt kompleksu pētījumu dabas parkā par Svētes un Lielupes palieņu hidroloģiju, lai novērtētu palienes hidroloģiskā režīma atjaunošanas iespējas.

Pētījuma mērķis ir sagatavot hidroloģiskā režīma atjaunošanas plānam nepieciešamo informāciju. Pētījums un plāns ir cieši saistīti un šeit tikai uzskatāmības un procesa organizācijas ērtības labad atdalīti pasākumi. Atšķirībā no tehniskā un zinātniskā pētījuma, plāna saturs var būt plastisks attiecībā uz plānojamo pasākumu risinājumiem telpā un laikā. Tomēr hidroloģiskā tīkla atjaunošanas plānam ir jābūt saskaņotam ar dabas parka dabas aizsardzības plāna atziņām un vērstam uz galveno dabas, ainavas un kultūrvēstures vērtību saglabāšanu un līdzsvarotu atjaunošanu.

Veikt hidroloģisko izmaiņu novērtējumu polderu teritorijās, kas neatrodas dabas parkā un kuras var tikt ietekmētas, veicot hidroloģiskā režīma atjaunošanu dabas parkā „Svētes paliene””

Pasākums 1.1.2.1.3. Izstrādāt detalizētu plānu palieņu hidroloģiskā režīma atjaunošanai, un sagatavot iestrādes veicamo pasākumu tehniskajiem noteikumiem.

Viens no nozīmīgākajiem pasākumiem, kuru būtu nepieciešams realizēt plāna ietvaros ir palienes ekoloģisko funkciju atjaunošana, nodrošinot palieņu pļavu applūšanu palu laikā un palienēm raksturīga hidroloģiskā režīma pastāvēšanu laikā un telpā.

Kopumā ņemot, hidroloģiskā režīma atjaunošanas plāna pasākumiem jābūt vērstiem uz to, lai paaugstinātu gruntsūdens līmeni palienē, tādējādi kavējot krūmu un koku attīstību un samazinot ar to kontroli saistītos apsaimniekošanas izdevumus, kā arī nodrošinot palieņu pļavām raksturīgo biotopu atjaunošanos.

Pasākums 1.1.2.2. Nodrošināt pavasarī migrējošiem putniem nepieciešamo mitruma režīmu Vārpas vasaras polderī. Apakšpasākums: 1.1.2.2.1. Pārtraukt ūdens atsūknēšanu no poldera teritorijas un, atkarīgā no situācijas, atvērt vai aizvērt regulatora aizvaru, lai nodrošinātu pietiekamu poldera teritorijas applūdumu migrējošiem ūdensputniem pavasara migrāciju laikā.

Pēc aizsargdambja un regulatora uz maģistrālā grāvja Vārpas vasaras polderī atjaunošanas 2005. gada vasarā, poldera teritorija tika slēgta palu ūdeņiem, tajā neveidojās ūdens lāmas, un līdz ar to, šī, migrējošiem putniem īpaši nozīmīgā vieta dabas parkā, kā tāda tika degradēta. Tā rezultātā 2006. gada pavasara migrāciju periodā poldera teritorija kļuva nepiemērota ūdensputniem kā atpūtas un barošanās vieta. Jāatzīmē, ka ūdensputni, kas uzturas dabas parka teritorijā, tajā skaitā Vārpas vasaras polderī ir viens no kvalificējošiem faktoriem, kas nosaka dabas parka „Svētes paliene” atbilstību īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, *Natura 2000* un Putniem nozīmīgo vietu kritērijiem.

Tā, kā palu ūdeņu un ūdens lāmu klātbūtne nodrošina ūdensputniem piemērotus atpūtas un barošanās apstākļus, viens no prioritāriem pasākumiem ir nepieciešamība nodrošināt poldera teritorijas applūdumu putnu pavasara migrāciju laikā, pārtraucot ūdens atsūknēšanu no poldera teritorijas un, vadoties pēc apstākļiem, atverot vai aizverot regulatoru. Zemā ūdens līmenī, kad ūdens no Svētes neieplūst pār dambi poldera teritorijā, ūdeni tajā ielaiž, atverot regulatoru. Augstā ūdens līmenī un, pastāvot ievērojamam applūdim, polderī regulatoru tur aizvērtu, lai kavētu ūdens aizplūšanu no poldera teritorijas.

Minētās darbības ir nepieciešams veikt jau 2007. gada pavasarī, līdz tam veicot lēmuma saskaņošanu starp atbildīgajām institūcijām un zemes īpašniekiem, un apsaimniekotājiem, un konsultējoties ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību un Latvijas Dabas fondu. Laiks nepieciešamā mitruma režīma nodrošināšanai noteikts, vadoties pēc ilggadējiem putnu novērojumiem. Saskaņā ar tiem šis pasākums būtu jāveic no 1. marta līdz 1. maijam. Termins saskaņā ar putnu migrācijas norisi var tikt saīsināts pēc konsultācijām ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību.

Pasākums 1.1.2.3.1. Veikt atjaunošanas plāna pasākumu saskaņošanu un noformēt nepieciešamās būvatļaujas.

Saskaņošana jāveic ar zemes īpašniekiem, apsaimniekotājiem, pašvaldībām, RVP, kā arī jāveic hidrotehnisko būvju būvniecības saskaņošana. Viens no svarīgākajiem apsvērumiem, ar ko jārēķinās palienes hidroloģiskā režīma atjaunošanas plānā, ir pasākumu saskaņošana ar zemes īpašniekiem un apsaimniekotājiem. Īpašnieku viedokļus būtu lietderīgi apzināt vēl pirms atjaunošanas plāna uzsākšanas, kad ir pieejami pirmie hidroloģiskā režīma pētījuma secinājumi un ieteikumi iespējamo atjaunošanas pasākumu veikšanas vietām.

Pasākums 1.1.2.3.2. Uzsākt grāvju aizdambēšanu vai citus pasākumus hidroloģiskā režīma atjaunošanas plānā paredzētajās vietās (11. Pielikums, 11.1. Apsaimniekošanas pasākumi, 2. attēls).

Uz grāvjiem dabas parka teritorijā var plānot dambjus ūdens līmeņa regulēšanai. Grāvju aizdambēšanas uzdevums ir kavēt pastiprinātu ūdens noteci, t.sk. palu laikā, un pļavu aizaugšanu ar krūmiem, tostarp krūmu joslu izplatību un atjaunošanos pēc krūmu ciršanas pasākumiem grāvmalās, kā arī nodrošināt palienēm raksturīgo biotopu un ekoloģisko funkciju atjaunošanos.

Lai saglabātu virszemes ūdeņu noteces kontroles un regulēšanas iespējas, piemēram, lai neļautu apsaimniekojamām pļavām applūst pastāvīgi (arī vēlās pļaušanas laikā), grāvju aizsprostiem var paredzēt slūžu uzbūvi.

Veicot palienes hidroloģisko funkciju atjaunošanas, t.sk., grāvju aizdambēšanas pasākumus, būtu jāņem vērā arī bebru līdzdalība palienes atjaunošanās procesos. Šajā gadījumā, bebru darbībai ir pozitīva loma, un tā būtu ierobežojama minimāli, stingri saskaņā ar palienes atjaunošanas plāna pasākumiem. Bebru aizsprosti palēnina ūdens plūsmu, tādējādi veicinot organiskas un neorganiskas izcelsmes daļiņu (sedimentu) nogulsnešanos (sedimentāciju). Šī procesa rezultātā meliorācijas grāvju nosusinošās funkcijas grāvju aizsērēšanas un palēninātās noteces rezultātā samazinās. Līdz ar to notiek dabiska un pakāpeniska gruntsūdens līmeņa paaugstināšanās, kas veicina palienes dabisko ekoloģisko un hidroloģisko funkciju atjaunošanos. Jāatzīmē, ka bebra darbība var būt arī krūmu apauguma samazinošs apstāklis.

Pasākums 1.1.2.3.3. Veikt dambju apsekošanu un tehniskā stāvokļa uzraudzību, un sekot pasākumu efektivitātei un ietekmei uz biotopu un populāciju stāvokli.

Šis pasākums nepieciešams gan inženiertehnisko būvju ekspluatācijas un drošības kontrolei, gan to ietekmes izvērtēšanai. Pasākuma kārtību jānosaka saskaņā ar pastāvošajiem normatīviem un hidroloģiskā režīma atjaunošanas plānā aprakstīto metodiku.

Pasākums 1.1.2.4.1. Veikt pļavu vēlo pļaušanu, ievērojot dzīvniekiem draudzīgus termiņus un pļaušanas metodes. (11. Pielikums, 11.1. Apsaimniekošanas pasākumi, 3. attēls).

Pļaušanai prioritāras vietas izdalītas 449,05 ha platībā, kas veido 48,20 % no dabas parka teritorijas.

Saskaņā ar ĪADT aizsardzības noteikumiem un ZM LAD atbalsta prasībām, pastāvīgās pļavas un ganības jā saglabā, nesamazinot to platības un nepārveidojot tās par zemi citām vajadzībām.

LAD prasības paredz, ka bioloģiski vērtīgo zālāju vēlā pļaušana jāveic laika posmā no 10. jūlija līdz 10. septembrim un nopļautā zāle ir jānovāc. Svētes palienes gadījumā termiņa sākums jāpārceļ vismaz uz 15. jūliju griežu un citu pļavu putnu aizsardzības interešu dēļ.

Natura 2000 pļavu teritorijās, salīdzinot ar citām zālāju platībām, ir īpaši svarīgi pļaut vēlu un dzīvniekiem draudzīgi, jo te ir sastopama lielāka un īpašai aizsardzībai nozīmīga griežu populācija kā apkārtējās, intensīvi apsaimniekotās teritorijās.

Lai pasargātu daudzus putnus un citus pļavu dzīvniekus no bojāejas, ir jāpļauj no lauka vidus uz malām. Ja pļavas mazās platības vai neregulārās formas dēļ to ir grūti praktiski ievērot, var būt pieļaujama pļaušana no malām uz vidu ar nosacījumu, ka pļavas vidū vienmēr tiek atstātas vismaz 20x20 m lielas nenopļautas „dzīvības saliņas” vai tikpat platas joslas. Vislabāk šim nolūkam veidot pastāvīgas nepļautas vietas ap mitrām ieplakām, krūmu puduriem u.tml. ainavas elementiem.

Tās pļavu un zālāju platības, kas nav pieteiktas LAD agrovīdes pasākumu atbalstam, vēlams nopļaut vismaz reizi divos – trijos gados, lai nepieļautu to aizaugšanu ar krūmiem, kā arī blīvas kūlas veidošanos. Šai darbībai jānodrošina papildu finansējums. Pļaušana

jāveic visos dabas parka zālajos, kur pļaušana ir iespējama (arī teritorijās, kas dabas aizsardzības plānā ieteiktas kā prioritāras noganīšanai), bet kur to kavē apaugums ar krūmiem vai citi zemes izmantošanas veidi, jāuzsāk uzreiz pēc pļavu atjaunošanas.

Nav pieļaujama zālāju kultivēšana un ielabošana (graudzāļu vai citu lopbarības augu piesēja, pļavu mēslošana). Tas samazina pļavu bioloģisko vērtību. Pietiekami daudz barības vielu palieņu pļavās nonāk palu laikā ar upju nesto nogulu (sedimentu) starpniecību. Lai arī pašlaik palu ūdeņu nonākšanu palieņu teritorijās (šajā gadījumā – polderos) kavē aizsargdambji, pietiekami liels organiskās vielas daudzums palienēs ir uzkrājies laika gaitā, palienes teritorijā praktizējot intensīvu lauksaimniecisko darbību.

Atsevišķos gadījumos, ja augsnes virskārta ir pārlietu nelīdzena un pļaušanai traucē ciņi un arumu nelīdzenumi, ir pieļaujama zemes virskārtas nodiskošana vai saudzīga nolīdzināšana. Minētās darbības ir pieļaujamas tikai pēc tam, kad augsnes virskārtas nolīdzināšanai iecerētās platības dabā apskatījuši un novērtējuši augu un biotopu eksperts un ornitologs, un ir veikti saskaņojumi ar reģionālo vides pārvaldi.

Pasākums 1.1.2.4.2. Atjaunot un palielināt atklāto pļavu platības, veicot krūmu ciršanu un pirmreizējo pļaušanu. (11. Pielikums, 11.1. Apsaimniekošanas pasākumi, 4. attēls).

Krūmu ciršanai prioritāras vietas izdalītas 228,20 ha platībā, kas veido 24,49 % no dabas parka teritorijas.

Plānā ir izdalītas vairākas vietas dabas parka teritorijā, kur ir jāizcērt krūmi, lai atjaunotu palieņu pļavu biotopus un atklāto ainavu. LDF LIFE-Daba projektā jau līdz šim plānota un uzsākta krūmu izciršana vairākās vietās, kas atbilst dabas aizsardzības plāna interesēm.

Krūmu ciršana jāveic laikā no 1. augusta līdz 31. martam. Pat tur, kur paredzēts pilnībā atbrīvot pļavas no krūmiem, vietām var atstāt atsevišķus nelielus krūmu pudurus (līdz 15 m caurmērā, taču vēlams – ne gar grāvjiem). To var darīt pie nosacījuma, ka ap tiem turpmāk notiks regulāra pļaušana vai ganīšana, un krūmi neizplatīsies pļavās. Šādi atsevišķi krūmi vai nelieli to puduri ir svarīgi kā dabas daudzveidību veicinošs ainavas elements, un kā „dzīvības saliņas” gadījumos, kad mehanizētā pļaušana notiek virzienā no lauka malām uz vidu. Vispiemērotākie šādām pļavu „dzīvības saliņām” ir zemie kārklī. Turpretī augstus krūmus vai jaunus kokus pļavās atstāt nav ieteicams.

Koki un krūmi dabas parka teritorijā, neatkarīgi no funkcionālā zonējuma, ir jā saglabā gar upju krastiem. Koku – krūmu josla gar ūdensteču krastiem kalpo kā ekoloģiskais koridors un veicina dabas daudzveidības palielināšanos klajā palienes ainavā.

Vietām krūmu izkopšana var nebūt viegla un nedot ātrus rezultātus bez papildu pasākumiem, piemēram, ciršanai sekojošas pirmreizējās pļaušanas, lai nepieļautu atvašu ataugšanu.

Pasākums 1.1.2.4.3. Veikt ekstensīvo ganīšanu, īpaši kā biotopu atjaunošanas līdzekli visvairāk aizaugušajās pļavu platībās vai tajās parka teritorijās, kur ir sarežģīti apstākļi pļaušanai. (11. Pielikums, 11.1. Apsaimniekošanas pasākumi, 5. attēls).

Ganīšanai prioritāras vietas izdalītas 326,04 ha platībā, kas veido 34,99 % no dabas parka teritorijas.

Svarīgi ievērot LAD noteiktās ekstensīvās ganīšanas (zema lopu blīvuma) slodzes (no 0,65 līdz 0,74 dzīvnieku vienībām uz saimniecībā esošo atbalstam pieteikto bioloģiski vērtīgo zālāja hektāru), lai nepieļautu pārganīšanu un pļavu veģetācijas noplicināšanu.

Pārmitrās un pļaušanai sarežģītās vietās noganīšanai rekomendējami lielie zālēdāji, to ieviešanas vietās nodrošinot dzīvniekus ar pietiekami lielu platību un sausākiem pļavu apgabaliem, kur tiem būtu iespējams patverties palu laikā.

Noganīšana pieļaujama arī vietās, kas dabas aizsardzības plānā nav izdalītas kā noganīšanai prioritārās teritorijas, bet ievērojot augstākminētos nosacījumus par ganību platību īpatsvaru un ganīšanas slodzi.

Plānotajās ganību vietās vismaz kā papildu līdzeklis pļavu atjaunošanai būs nepieciešama arī ciršana. Precīzas krūmu ciršanas vietas un platības ganību vietās var plānot tad, kad zināms par pieejamo lopu skaitu un īpašībām šo platību noganīšanai.

Pasākums 1.1.2.4.4. Ieteicams atjaunot pļavas dabas parka „Svētes paliene” dabas lieguma zonas aramzemju vietā, atstājot tās atmatā.

Parka teritorijā joprojām tiek praktizēta zemes aparšana, lai arī šīs darbības apmēri un intensitāte ir salīdzinoši nebūtiska. Tajā pašā laikā, ievērojamas platības aizņem dažāda vecuma atmatas, kuras, atbilstoši apsaimniekotas (pļautas un/vai noganītas) var tikt atjaunotas, nodrošinot īpaši aizsargājamo biotopu īpatsvara pieaugumu dabas parka teritorijā, kā arī palienes ekoloģisko funkciju un bioloģiskās daudzveidības atjaunošanos nākotnē.

Turpmāk aršana būtu pieļaujama tikai dabas parka zonā, liegumu zonā paredzot pļavu atjaunošanas un uzturēšanas pasākumus.

Pasākums 1.1.2.4.5. Veikt kontrolēto dedzināšanu pļavu atjaunošanai.

Kontrolētai dedzināšanai rekomendējama Lielupes labā krasta paliene posmā no Iecavas upes līdz Melnezeram (Mellizerim). Dedzināšanai ir jābūt rūpīgi izplānotai, lai nepieļautu uguns nekontrolētu izplatīšanos. Turpmāk kā rekomendējošs pasākums ir no krūmu apauguma atbrīvoto un nodedzināto platību noganīšana.

Pasākums 1.1.2.4.6. Veicināt zemes īpašnieku un apsaimniekotāju iesaistišanos dabai draudzīgā dabas parka apsaimniekošanā.

Vēstulēs LIZ īpašniekiem un apsaimniekotājiem jāizskaidro pieteikšanās uz LAP agrovides pasākuma maksājumiem, atbalsta iespējas un izdevīgums, atbalsta perspektīvas, kā arī īpašnieku intereses un pienākumus dabas parka teritorijas aizsardzībā un saglabāšanā. Prioritāte dabas parka „Svētes palienes”, īpaši dabas lieguma zonai šobrīd ir agrovides apakšpasākums „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”, taču tās ieviešanu nepieciešams veicināt arī piemērotās platībās dabas parka zonā.

Pasākums 1.1.2.5. Turpināt dabas parka prioritāro sugu populāciju un biotopu monitoringu. Apakšpasākumi: 7.1.2.5.1. Turpināt dabas parka prioritāro sugu populāciju un biotopu monitoringu un 7.1.2.5.2. Pēc LDF LIFE-Daba projekta noslēguma turpināt dabas parka prioritāro sugu populāciju un biotopu monitoringu.

ĪADT tiek dibinātas, lai aizsargātu noteiktus biotopus un sugu populācijas. Arī dabas parka „Svētes paliene” ilgtermiņa saglabāšanas mērķis 7.1.1.3. paredz nodrošināt prioritāro biotopu un savvaļas sugu labvēlīgu aizsardzības statusu dabas parkā, kā rādītāju izmantojot šo biotopu platību un sugu populāciju stabilitāti vai pieaugumu. Labvēlīgā aizsardzības stāvokļa sasniegšanu tiešā vai netiešā veidā veicina citi plāna mērķi un pasākumi, taču šis konkrētais īstermiņa mērķis un pasākums domāts, lai sekotu teritorijas dabas aizsardzības vērtību stāvokļa pārmaiņām – tās novērotu un novērtētu.

Vispārīgais teritorijas monitorings var kalpot par dabas aizsardzības stāvokļa rādītāju dabas parkā kopumā. Putnu uzskaites kopš 2004. gada dabas parka teritorijā notiek LDF LIFE-Daba palieņu pļavu atjaunošanas projekta ietvaros. Turpinot monitoringu arī pēc projekta beigām, jāņem vērā šie un citi līdzšinējie teritorijas apsekošanas dati un kartes, t.sk. atsevišķu sugu (grieze, ormanītis, ķikuts) vai sugu grupu (migrējošie ūdensputni) uzskaišu metodika.

Pasākums 1.1.2.6.1. Izvietot dabas parka robežu apzīmējošās informatīvās zīmes. (11. Pielikums, 11.1. Apsaimniekošanas pasākumi, 6. attēls).

Vietas informatīvo zīmju izvietojumam noteiktas, ņemot vērā teritorijas topogrāfiju un ceļu esamību. Izvietojot zīmes dabā, iespējama zināma korekcija, izvēloties piemērotāko vietu no pārredzamības perspektīvas.

Pasākums 1.1.2.7. Nodrošināt pieeju dabas parka apmeklētājiem plānā norādītajās vietās un nodrošināt informācijas pieejamību par dabas parka vērtībām. Apakšpasākums: 1.1.2.7.1. Izvietot informācijas standus. (11. Pielikums, 11.1. Apsaimniekošanas pasākumi, 6. attēls).

Dabas aizsardzības plāna ietvaros nav noteiktas īpašas vietas tūrisma aktivitātēm. Līdzšinējā prakse liecina, ka putniem maz traucējoša un dabas parka vērtības minimāli ietekmējoša ir apmeklētāju pārvietošanās pa aizsargdambjiem un ceļiem. Aizsargdambji nodrošina arī labu teritorijas pārskatāmību, kas ir būtiski putnu vērošanas aktivitātēs.

Dabas plānā ir norādītas informācijas standu izvietojuma vietas. Tās ir izvēlētas, ņemot vērā apmeklētāju brīvas piekļūšanas iespējas un apmeklētājiem vairāk interesējošo vietu klātbūtni. Informācijas standu tuvumā būtu vēlams nodrošināt atkritumu savākšanu, uzstādot atkritumu urnas un nodrošinot to izvešanu.

Vieta Valgundes pagastā ārpus dabas parka teritorijas, kas tiek ieteikta kā piemērota putnu vērošanas torņa izbūvei ir putnus maz traucējoša, vienlaicīgi tā nodrošina labu teritorijas pārskatāmību un putnu klātbūtni pavasara migrāciju periodā blakus esošajā Melnezerā (Mellīzerī). Šai vietai ir rekomendējošs raksturs un torņa izbūve ir iespējama, panākot vienošanos ar zemes īpašniekiem.

8. Plāna ieviešana un atjaunošana

8.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti

Atsevišķu plānā paredzēto pasākumu ieviešana uzsākta jau pirms plāna izstrādes vai tā tapšanas laikā. Nozīmīgākais projekts paliēņu pļavu atjaunošanai dabas parkā „Svētes paliene” ir LDF Life-Daba projekts „Latvijas paliēņu pļavu atjaunošana ES prioritāro sugu un biotopu saglabāšanai” (2004. oktobris – 2008. jūnijs). Tā ietvaros uzsākta un tiks turpināta krūmu izciršana, pļavu pirmreizējā pļaušana un veicināti pļavu vēlās pļaušanas pasākumi dabas parkā. Šī projekta ietvaros notiek arī paliēņu pļavu prioritāro putnu sugu monitorings ar projekta palīdzību apsaimniekoto pļavu platībās, kā arī paredzēta informācijas stendu izgatavošana un uzstādīšana plānā paredzētajās vietās.

Dabas parka teritorijas apsaimniekošanas neatsverams pamats ir ZM Lauku atbalsta dienesta agrovīdes apakšprogrammu atbalsts, īpaši tiešie maksājumi bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai zālājos, kā arī atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai.

Starp šiem un citiem iespējamiem ar dabas parka „Svētes paliene” teritorijas apsaimniekošanu un atjaunošanu saistītiem projektiem būs nepieciešama regulāra informācijas apmaiņa un saskaņota rīcība. Lielā mērā to var nodrošināt tiešie kontakti starp izpildošo organizāciju pārstāvjiem. Tomēr papildus tam ir nepieciešams uzturēt ciešu saikni ar zemes īpašniekiem un apsaimniekotājiem, pašvaldībām, Dabas aizsardzības pārvaldi un Jelgavas reģionālo vides pārvaldi.

8.2. Plāna atjaunošana

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika periodam no 2007. līdz 2016. gadam. Plāns ir jāpārskata un jāatjauno 2016. gadā.

9. Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts

Dabas aizsardzības plāna ietvaros izstrādātais individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts ir saskaņots ar pašreizējo ĪADT statusu – dabas parku. Tomēr, ņemot vērā šīs teritorijas izcilo ornitoloģisko nozīmīgumu (nozīmīga griežu ligzdošanas vieta un izcila migrējošo ūdensputnu koncentrēšanās vieta) nepieciešams mainīt ĪADT statusu no dabas parka uz dabas liegumu.

Dabas parka “Svētes paliene” individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts.

Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts sagatavots saskaņā ar LR likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993) 17. panta otro daļu.

Izdoti saskaņā ar likuma

„Par īpaši aizsargājamām

dabas teritorijām”

14. panta otro daļu un 16. pantu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk – aizsargājamās teritorijas) dabas parka „Svētes paliene” (turpmāk tekstā – dabas parks) vispārējo individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izveidošanas kārtību, lai aizsargātu un atjaunotu parka dabas vērtības.

2. Dabas parka platība ir 931 ha. Dabas parka robežu apraksts, lūzumpunktu koordinātas un shēma ietverta šo noteikumu 1. pielikumā.

2. 3. Noteikumus piemēro tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar aizsargājamo teritoriju individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Aizsargājamās teritorijās Dabas parkā ir spēkā arī citos normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.

3. 4. Aizsargājamās teritorijas Dabas parku dabā apzīmē ar speciālām informatīvām zīmēm, kuru paraugs un lietošanas kārtība noteikti šo noteikumu 4. 2. pielikumā. Informatīvo zīmju izveidošanu (sagatavošanu) un izvietošanu nodrošina aizsargājamās teritorijas administrācija vai, ja tādas nav, attiecīgā pašvaldība sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

4. 5. Aizsargājamās teritorijās Dabas parka teritorijā aizliegts:

4.1. 5.1. ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves;

4.3. 5.2. bez attiecīgas atļaujas vai iepriekšējas rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi:

~~4.3.1.~~ 5.2.1. veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu;

~~4.3.2.~~ 5.2.2. veikt arheoloģiskās izpētes darbus;

~~4.3.3.~~ 5.2.3. izsniegt zemes dzīļu izmantošanas atļauju (licenci).

~~5.~~ 6. Ja par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņem pārvaldes lēmumu, ka kādai darbībai ir vai var būt būtiska negatīva ietekme uz aizsargājamo teritoriju *dabas parku*, tās ekosistēmām vai dabas procesiem tajā, vai darbība ir pretrunā ar aizsargājamās teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem, šo darbību veikt aizliegts.

~~6.~~ 7. Zemes īpašniekiem (lietotājiem) aizliegts savā īpašumā (lietojumā) ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstīpēm, kas norādīti attiecīgās aizsargājamās teritorijas *dabas parka* dabas aizsardzības plānā (turpmāk – dabas aizsardzības plāns) un paredzēti aizsargājamās teritorijas *dabas parka* apskatei.

~~7.~~ 7. Jebkāda veida reklāma *dabas rezervātos, dabas liegumos, dabas parkosā, kā arī nacionālo parku un biosfēras rezervātu dabas lieguma zonās* dabā izvietojama pēc saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi.

~~8.~~ 8. Informāciju par aizsargājamās teritorijas *dabas parka* īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem drīkst izplatīt tikai ar attiecīgās aizsargājamās teritorijas administrācijas vai, ja tādas nav, ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

4. 9. Lai nodrošinātu savvaļas sugu un biotopu aizsardzību, atbilstoši to izplatībai Dabas parkā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

~~4.1.~~ 9.1. dabas lieguma zona;

~~4.2.~~ 9.2. dabas parka zona;

~~4.3.~~ 9.3. neitrālā zona.

~~5.~~ 10. Dabas lieguma zona izveidota, lai saglabātu un atjaunotu mitrāju un palieņu pļavu biotopus un tiem raksturīgo savvaļas augu un dzīvnieku sugu populācijas.

~~6.~~ 11. Dabas lieguma zonā ir aizliegts:

~~16.1.~~ 11.1. veikt jebkādas darbības, par kurām saskaņā ar šo noteikumu 6. punktu pieņemts lēmums, ka tām ir vai var būt:

~~16.1.1.~~ 11.1.1. būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;

~~16.1.2.~~ 11.1.2. negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;

~~16.2. pārvietoties ar ūdens motocikliem un motorjahtām, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus;~~

~~16.3. 11.2. lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svinu; medīt ūdensputnus;~~

~~16.4. 11.3. pļaut virzienā no lauka malām uz centru, izņemot gadījumus, kad citādi pļaušanu veikt nav iespējams un tiek ievēroti dabas aizsardzības plānā minētie papildu nosacījumi dzīvnieku drošībai;~~

~~11.4. lietot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus;~~

~~11.5. veikt pļavu ielabošanas pasākumus, tajā skaitā, kultivēšanu, mēslošanu (ar dabisko vai mākslīgo mēslojumu) un graudzāļu un lopbarības augu piesēju;~~

~~11.6. apart zālājus un atmatas;~~

~~11.7. pēc ciršanas atstāt neizvāktus vai nesadedzinātus nocirstos krūmus un kokus.~~

~~11.8. ierīkot polderus vai polderu dambjus.~~

~~11.9. nosusināt mitrājus;~~

~~11.10. ierīkot jaunus un padziļināt esošos meliorācijas grāvjus;~~

~~11.11. veikt upju padziļināšanu;~~

~~11.12. izjaukt bebru dambjus, izņemot gadījumos kad tie bojā ceļus vai padara neiespējamu pļavu apsaimniekošanu;~~

~~16.5. 11.13. veikt zemes transformāciju, izņemot zemes transformāciju (pēc rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju) nacionālo parku dabas lieguma zonās;~~

~~16.6. ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;~~

~~16.7. 10.15. nosusināt purvus;~~

~~16.8. 11.14. dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;~~

~~16.9. 10.17. cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;~~

~~16.10. cirst kokus kopšanas cirtē (izņemot slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus saskaņā ar šo noteikumu 16.29.apakšpunktu un citiem normatīvajiem aktiem), ja valdaudzes vecums pārsniedz:~~

~~16.10.1. priežu un ozolu audzēm — 60 gadus;~~

~~16.10.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm — 50 gadus;~~

~~16.10.3. apšu audzēm – 30 gadus;~~

~~16.11. no 15.aprīļa līdz 31.jūlijam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus, meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem un bīstamo koku (koku, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) cirstāšanu un novākšanu;~~

~~16.12. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz vispārējās lietošanas ceļiem;~~

~~16.13. cirst nokaltušus kokus un izvākt kritušus kokus, kritālas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā ir lielāks par 25 cm, izņemot bīstamo koku novākšanu;~~

11.15. veikt mākslīgo apmežošanu vai pieļaut dabisko apmežošanu;

~~16.14. 11.16. nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem, pajūgiem un zirgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību;~~

~~16.15. 11.17. ierīkot nometnes un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām (tādas netiek norādītas šajā teritorijā);~~

~~16.16. 11.18. kurināt ugunsurus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām (tādas netiek norādītas šajā teritorijā);~~

~~16.17. 11.19. rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;~~

11.20. laikā no 1. marta līdz 1. novembrim veikt aviācijas lidojumus augstumā, kas zemāks par 500 metriem, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams zinātniskiem pētījumiem, dabas aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu kontrolei un teritorijas pārraudzībai, un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

~~16.18. 11.21. ierīkot savvaļas augu, sēņu un dzīvnieku, kā arī to produktu pārdošanas un iepirkšanas punktus;~~

~~16.19. izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;~~

~~16.20. 11.22. uzstādīt vēja ģeneratorus;~~

11.23. būvēt ēkas;

~~16.21. 11.24. pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus un kārtību;~~

~~16.22. 11.25. iegūt derīgos izrakteņus;~~

~~16.23. 11.26. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palienu, terašu un meža pļavas un lauces, izņemot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces;~~

~~16.24. 11.27. sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem;~~

~~16.25.~~ 11.28. veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju;

~~16.26.~~ ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;

~~16.27.~~ 11.29. celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

11.30. veikt zemes virskārtas un ūdensteču krasta līnijas transformācijas darbus, ja tas nav saistīts ar lieguma aizsardzības un apsaimniekošanas mērķiem;

11.31. ievietot tīklus dabas lieguma zonā ietilpstošajās vecupēs un ūdenstecēs;

11.32. maksšķerēt dabas lieguma zonā ietilpstošajā Svētes upes daļā un liegumā ietilpstošajās vecupēs;

11.33. maksšķerēt no krasta dabas lieguma zonā ietilpstošajā Lielupes piekrastē;

11.34. atrasties dabas lieguma zonā laika posmā no 1. marta līdz 1. jūnijam, ja tas nav saistīts ar lieguma aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu veikšanu;

~~16.28.~~ 11.35. bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi:

~~16.28.1.~~ 11.36.1. organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;

~~16.28.2.~~ 11.36.2. veikt ceļu (arī sliežu ceļu), inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju;

~~16.28.3.~~ 11.36.3. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;

~~16.28.4.~~ atjaunot un ieaudzēt mežu;

~~16.28.5.~~ 11.36.4. mainīt zemes lietošanas mērķi;

~~16.28.6.~~ 11.36.5. vākt dabas materiālus kolekcijām;

~~16.28.7.~~ veikt zinātniskos pētījumus;

~~16.28.8.~~ 11.36.6. ierīkot jaunas un paplašināt esošās ūdenstransporta līdzekļu bāzes;

~~16.29.~~ cirst slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus kopšanas cirtē, sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi, izņemot koku ciršanu aizsargājamās teritorijās, kurām ir izveidota administrācija, kas izsniedz koku ciršanas apliecinājumus.

12. Dabas liegumā atļauts:

12.1. Pārtraukt ūdens atsūkņēšanu no poldera teritorijas un, atkarīgā no situācijas, pilnībā atvērt vai aizvērt regulatora aizvaru, lai nodrošinātu pietiekamu poldera teritorijas applūdumu migrējošiem ūdensputniem pavasara migrāciju laikā.

~~VI. Dabas parki~~

13. Dabas parka zona ir izveidota, lai saglabātu raksturīgo ainavu un kultūrvēsturisko vidi, kā arī veicinātu sugu un biotopu aizsardzību ārpus dabas lieguma zonas.

~~18.~~ 14. Dabas parku teritorijā aizliegts:

~~18.1.~~ 14.1. veikt jebkādas darbības, par kurām saskaņā ar šo noteikumu 6. punktu pieņemts lēmums, ka tām ir vai var būt:

~~18.1.1.~~ 14.1.1. būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;

~~18.1.2.~~ 14.1.2. negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;

~~18.2.~~ 14.2. plaut virzienā no lauka malām uz centru; , *izņemot gadījumus, kad citādi plaušanu veikt nav iespējams un tiek ievēroti dabas aizsardzības plānā minētie papildu nosacījumi dzīvnieku drošībai;*

14.3. lietot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus;

14.4. pēc ciršanas atstāt neizvāktus vai nesadedzinātus nocirstos krūmus un kokus.

14.5. ierīkot polderus vai polderu dambjus.

14.6. ierīkot jaunus un padziļināt esošos meliorācijas grāvjus;

14.7. izjaukt bebru dambjus, izņemot gadījumos kad tie bojā ceļus vai padara neiespējamu plāvu apsaimniekošanu;

~~18.3.~~ nosusināt purvus;

~~18.4.~~ 14.8. dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

~~18.5.~~ cirst kokus kaileirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

~~18.6.~~ 14.9. nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem un pajūgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību;

~~18.7.~~ 14.10. kurināt ugunsiskus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;

~~18.8.~~ izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;

~~18.9.~~ 14.11. uzstādīt vēja ģeneratorus;

~~18.10.~~ 14.12. pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus un kārtību;

~~18.11.~~ 14.13. sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem;

~~18.12.~~ 14.14. celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

~~18.13.~~ 14.15. bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi:

~~18.13.1.~~ 14.15.1. organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;

~~18.13.2.~~ 14.15.2. veikt zemes transformāciju un mainīt zemes lietošanas mērķi;

~~18.13.3.~~ 14.15.3. veikt ceļu (arī šliežu ceļu), inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju;

~~18.13.4.~~ 14.15.4. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;

~~18.13.5.~~ ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;

~~18.13.6.~~ 14.15.5. rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

~~18.14.~~ cirst kokus sanitārajā eirtē un galvenajā eirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi, izņemot koku ciršanu aizsargājamās teritorijās, kurām ir izveidota administrācija, kas izsniedz koku ciršanas apliecinājumus.

~~19.~~ 15. Būvniecība dabas parkā pieļaujama tikai atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam un detālplānojumam, kas rakstiski saskaņoti ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi, kā arī ievērojot citus šajos noteikumos, citos normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā noteiktos ierobežojumus.

16. Dabas parkā atļauts:

16.1. ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, kas nepieciešamas dabas aizsardzības plānā paredzēto palienes hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumu ieviešanai, rakstiski saskaņojot ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi.

10. Izmantotie informācijas avoti.

10.1. Izmantotās literatūras saraksts.

- Anonīms 1. Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapa. Svētes paliene, dabas parks.
<http://www.dap.gov.lv/?objid=437>
- Anonīms 2. Latvijas Dabas fonda mājas lapa. Palienu pļavu atjaunošana. Svētes paliene.
http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=28439
- Anonīms 3. Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapa. Latvijas Natura 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts.
http://www.dap.gov.lv/public/files_uploaded/Natura%202000/latvijas_natura_2000_saraksts.pdf
- Anonīms 4, 2006. Valgundes pagasta teritorijas plānojums. Paskaidrojuma raksts. Galīgā redakcija. Valgundes pagasts.
- Anonīms 5. VSIA "Latvijas vēstnesis" izveidotais un uzturētais Latvijas normatīvo aktu elektronisks krājums. Internetā portāls www.likumi.lv
- Anonīms 6. Interneta enciklopēdija. Augi. <http://www.latvijasdaba.lv/info.asp?2>
- Auniņš A. 2001. Ķikuta populācijas teritoriālais izvietojums, skaits un biotopa izvēle Latvijā: patreizējā situācija (1999–2001) un vēsturiskā informācija. Putni dabā I pielikums: 4-12.
- Autoru kolektīvs, 2001. Enciklopēdija „Latvijas pagasti”. 1. un 2. daļa. Rīga, Preses nams.
- Autoru kolektīvs, 1970. Meliorācijas attīstība Latvijā. Latvijas Hidrotehnikas un Meliorācijas zinātnieciskās pētniecības institūts. 14. lpp.
- Beikerts G., 1995. Lielupe. Enciklopēdija “Latvijas Daba”, 3. sēj. Rīga, „Latvijas enciklopēdija”. 135. – 137. lpp.
- Heath M., Evans M. (eds.) 2000. Important bird areas in Europe: priority sites for conservation. 1: Northern Europe. Cambridge, UK: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No.8).
- Kabucis I., 2000. Biotopu rokasgrāmata. Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Rīga, Preses nams.
- Kabucis I., 2001. Latvijas biotopu klasifikators. LDF, Rīga.
- Kabucis I., 2004. Biotopu rokasgrāmata. Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Papildināts un izlabots izdevums. Rīga, Preses nams.
- Latvijas lauku putni. Rīga: Latvijas Ornitoloģijas biedrība, 1999.
- Latvijas ūdeņu putni. Rīga: Latvijas Ornitoloģijas biedrība, 1999.
- Račinska I. 2002. Rokasgrāmata īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādātājiem. Rīga.
- Račinskis E., 2004. Eiropas Savienības nozīmes putniem nozīmīgās vietas Latvijā. Rīga, LOB. 93. – 94. lpp.
- Račinskis E., Stīpniece A., 2000. Putniem starptautiski nozīmīgās vietas Latvijā. Rīga, Latvijas Ornitoloģijas biedrība. 81. – 83. lpp.
- Rieksts I., 1989. Regulētās upes. Dabas un vēstures kalendārs. 1989.
- Šķinķis P., 1998. Tīreļu līdzenums. Enciklopēdija “Latvijas Daba”, 5. sēj. Rīga, Preses nams. 219. lpp.
- Dabas parka „Svētes paliene” dabas aizsardzības plāns

Vanags et al., 2005. Dažādā Latvija: pagasti, novadi, pilsētas, rajoni, reģioni. Vērtējums, perspektīvas, vīzijas. Rīga, Latvijas Statistikas institūts, Valsts reģionālās attīstības aģentūra.

10.2. Izmantotais kartogrāfiskais materiāls.

Par šo teritoriju ir pieejamas dažāda mēroga topogrāfiskās u.c. veida kartes, kas izdotas, sākot ar 1925. gadu. Daļa no tām ir pieejamas digitālā veidā. (1. tabula)

14. tabula.

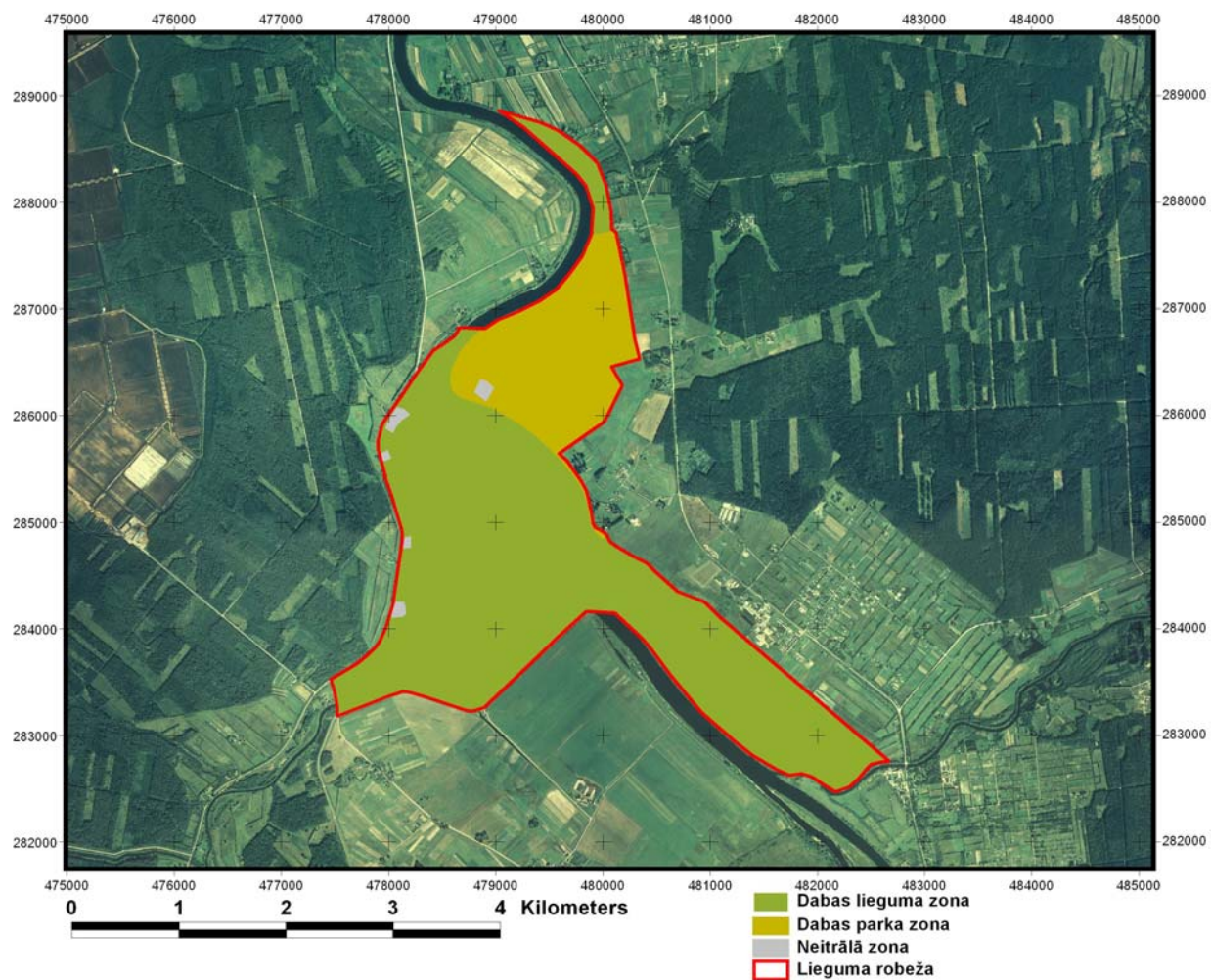
Kartogrāfiskais materiāls par dabas parka „Svētes paliene” teritoriju.

Izd. gads	Mērogs	Kartes veids	Nomenklatūra	Iestāde, kur pieejams oriģināls vai kopija
1925. g.	1:75 000	topogrāfiskā analogā un digitālā	033-Jelgava	DU Ģeogrāfijas katedra
1975. g.	1:10 000	topogrāfiskā analogā un digitālā		DU Ģeogrāfijas katedra
1987. g.	1:50 000	topogrāfiskā analogā	0-34-127-B	DU Ģeogrāfijas katedra; LOB
2003. g.	1:50 000	satelītkarte analogā	Jelgava 3244	Karšu veikals „Jāņa sēta”; LOB u.c.
2006. g.	-	ortofotokarte digitālā	-	Dabas aizsardzības pārvalde; LR Valsts Zemes dienests

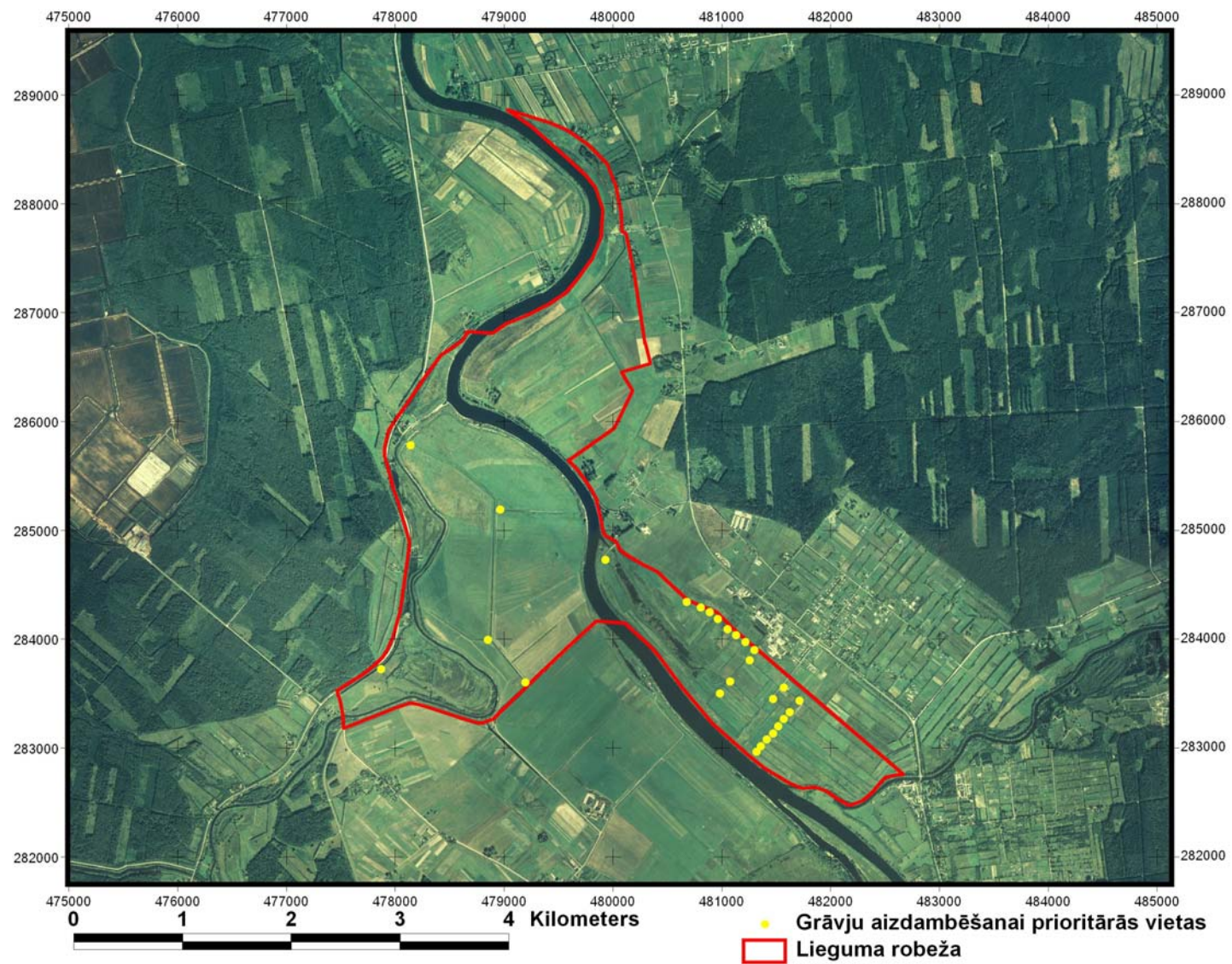
11. Pielikumi.

11.1. Apsaimniekošanas pasākumi.

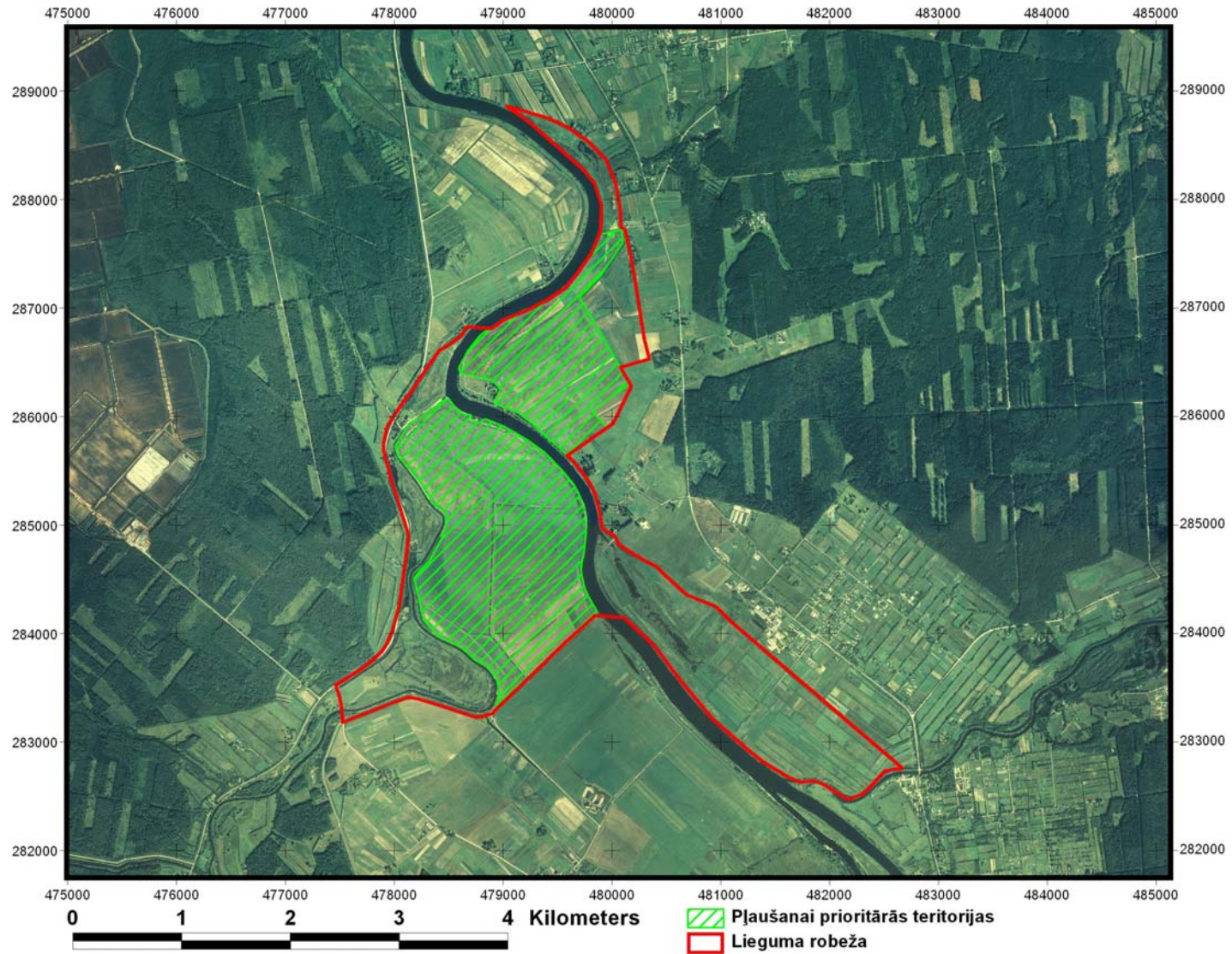
1. attēls. Dabas parka „Svētes paliene” funkcionālais zonējums.

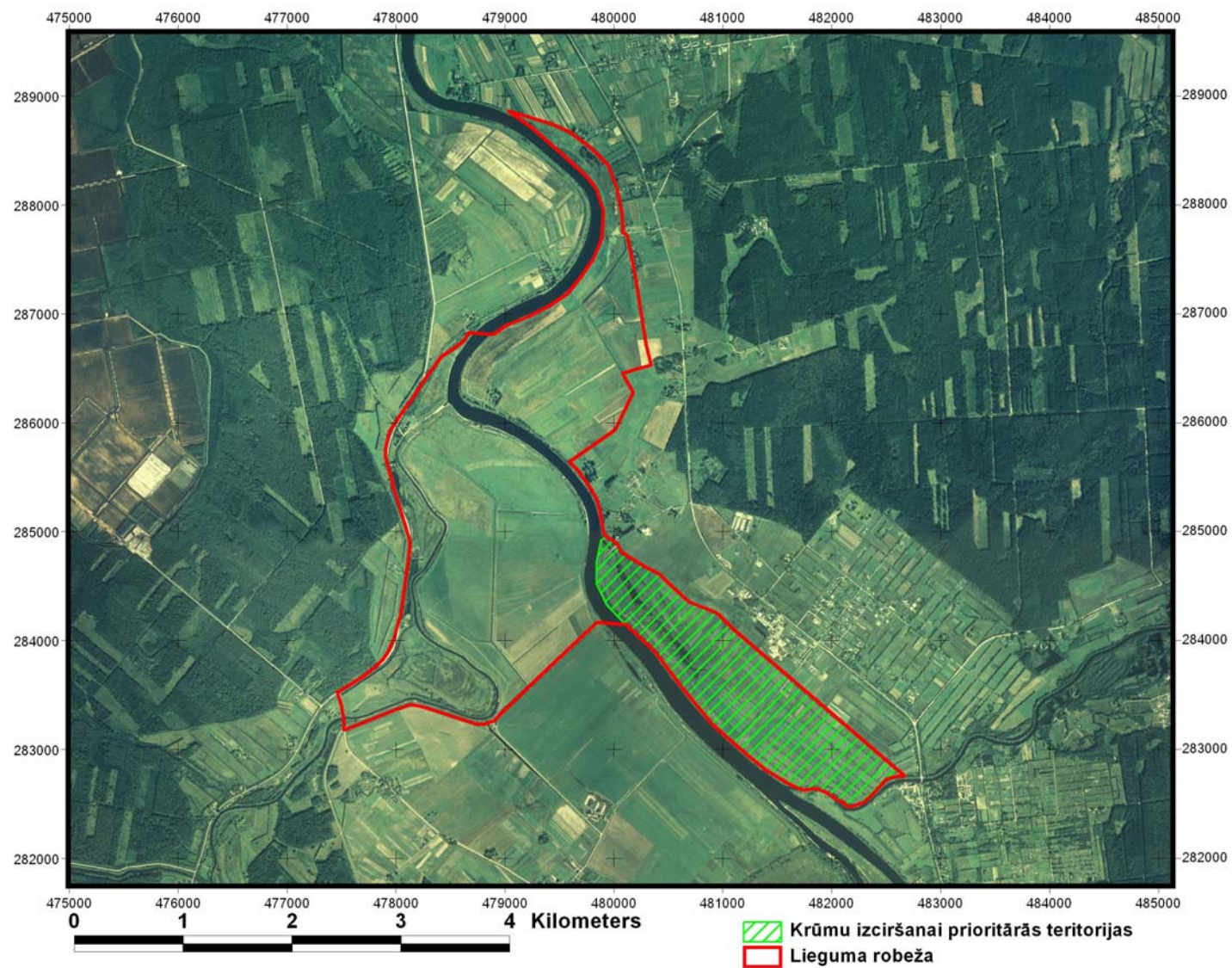
2. attēls. Grāvju aizdambēšanai prioritārās vietas.

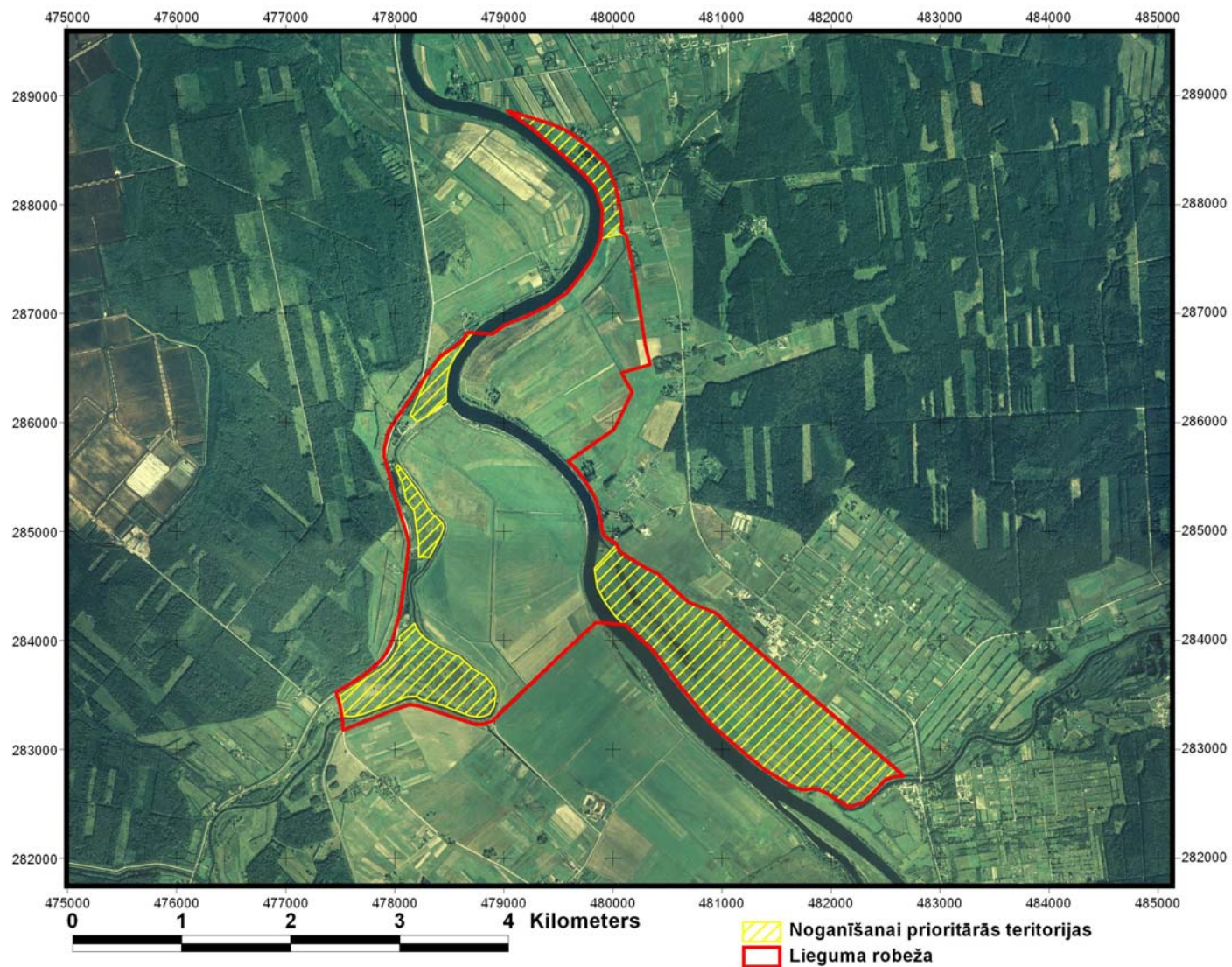
3. attēls. Pļaušanai prioritārās vietas.

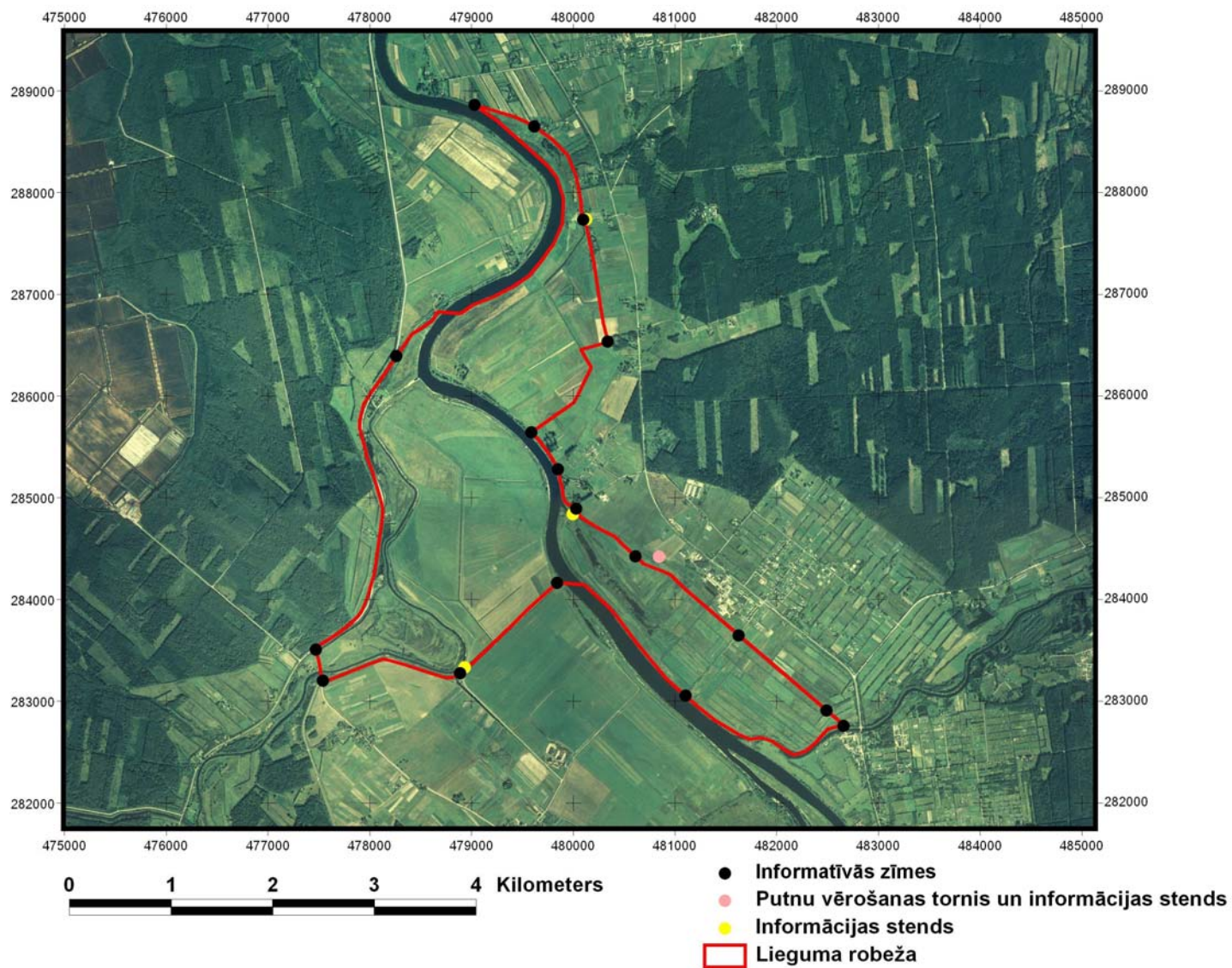
4. attēls. Krūmu ciršanai prioritārās vietas.

5. attēls. Nogaišanai prioritārās vietas.

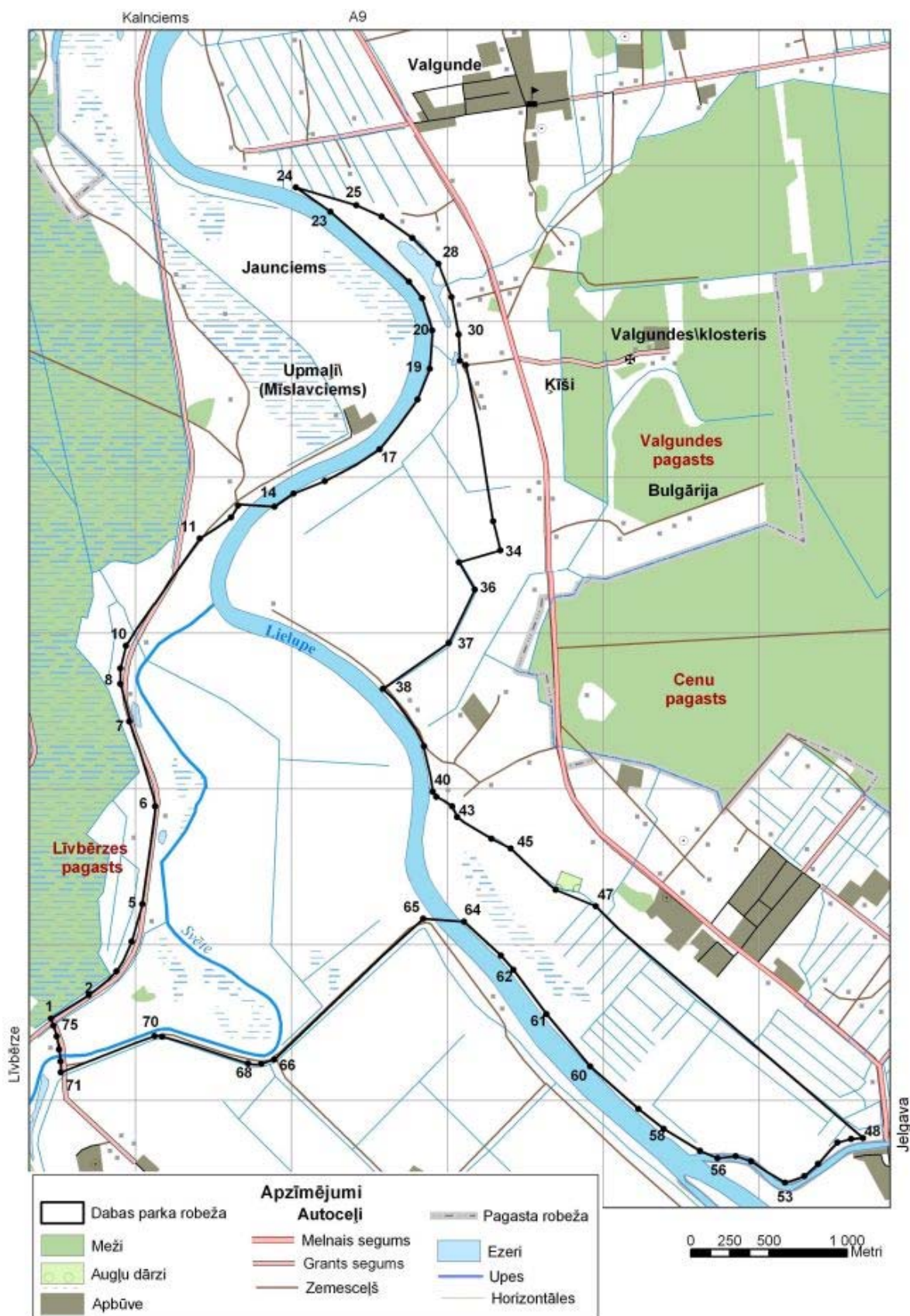

6. attēls. Dabas parka robežu apzīmējošās informatīvās zīmes. Informācijas stendu iespējamās izvietojuma vietas.

11.2. Dabas parka „Svētes paliene” shēma.

7. attēls. 31. pielikums MK 1999.gada 9.marta noteikumiem Nr.83. Dabas parka “Svētes paliene” shēma.

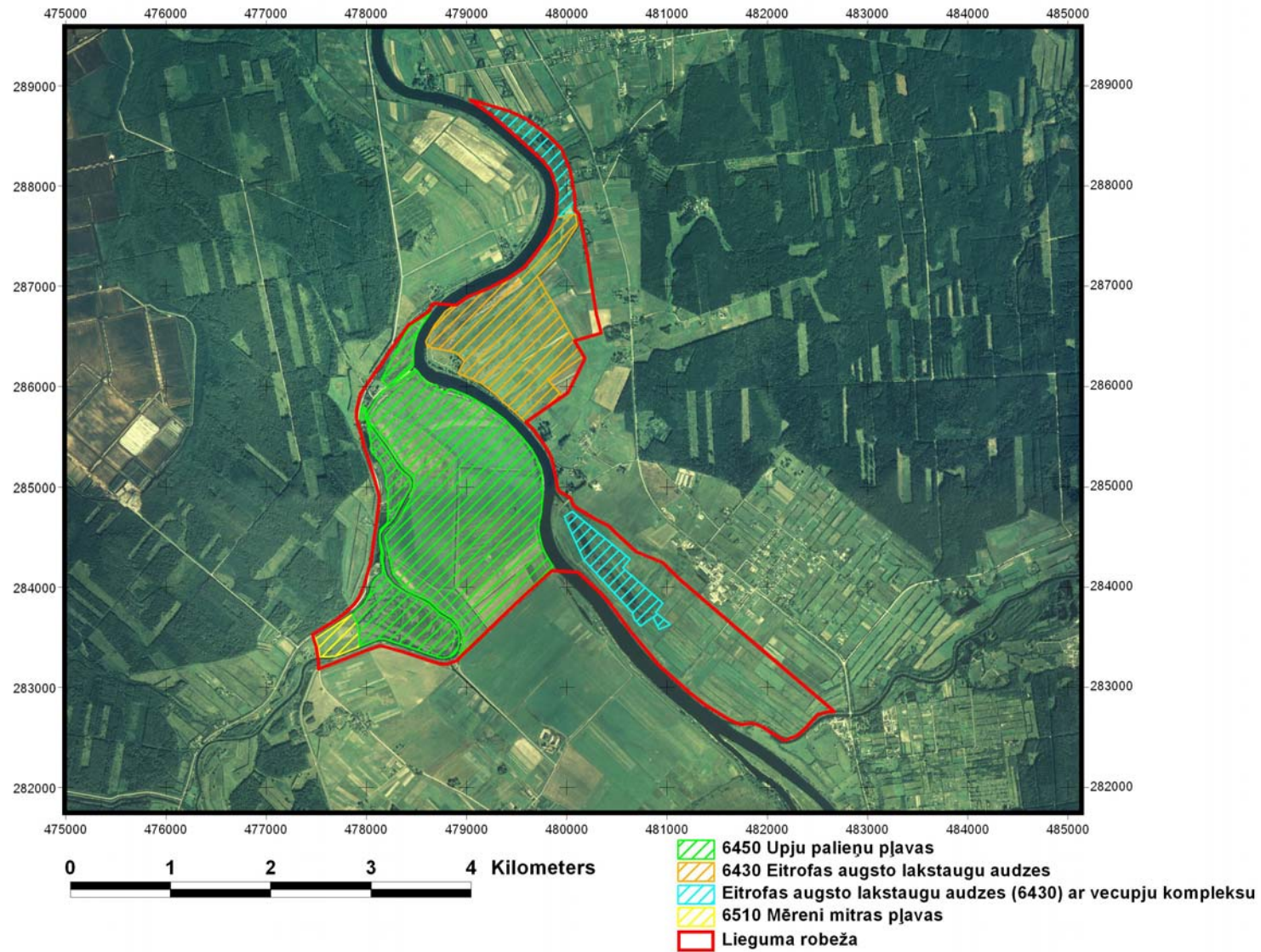
11.3. Dabas parka „Svētes paliene” robežpunktu koordinātas.

31. pielikums MK 1999.gada 9.marta noteikumiem Nr.83. Dabas parka “Svētes paliene” robežpunktu koordinātas.

Nr. p.k.	Robežpunkts	X koordināta	Y koordināta
1.	1.	477462	283526
2.	2.	477704	283676
3.	3.	477881	283830
4.	4.	477978	284019
5.	5.	478047	284259
6.	6.	478130	284888
7.	7.	477963	285431
8.	8.	477905	285675
9.	9.	477905	285773
10.	10.	477941	285919
11.	11.	478415	286608
12.	12.	478616	286743
13.	13.	478662	286818
14.	14.	478894	286811
15.	15.	479016	286896
16.	16.	479217	286976
17.	17.	479567	287180
18.	18.	479811	287501
19.	19.	479891	287697
20.	20.	479906	287944
21.	21.	479840	288148
22.	22.	479756	288257
23.	23.	479253	288705
24.	24.	479031	288861
25.	25.	479419	288747
26.	26.	479581	288675
27.	27.	479777	288536
28.	28.	479945	288371
29.	29.	480029	288157
30.	30.	480075	287917
31.	31.	480084	287748
32.	32.	480121	287719
33.	33.	480296	286717
34.	34.	480343	286531
35.	35.	480077	286455
36.	36.	480179	286280
37.	37.	480011	285937
38.	38.	479589	285642
39.	39.	479855	285274
40.	40.	479909	284982
41.	41.	479931	284950
42.	42.	480033	284888
43.	43.	480066	284818
44.	44.	480285	284680
45.	45.	480409	284618
46.	46.	480697	284352

47.	47.	480955	284246
48.	48.	482668	282759
49.	49.	482592	282752
50.	50.	482504	282730
51.	51.	482380	282592
52.	52.	482293	282515
53.	53.	482169	282471
54.	54.	481950	282610
55.	55.	481852	282643
56.	56.	481735	282628
57.	57.	481622	282675
58.	58.	481389	282817
59.	59.	481229	282945
60.	60.	480919	283218
61.	61.	480638	283554
62.	62.	480427	283838
63.	63.	480347	283929
64.	64.	480110	284148
65.	65.	479847	284166
66.	66.	478893	283262
67.	67.	478811	283236
68.	68.	478724	283238
69.	69.	478174	283408
70.	70.	478125	283413
71.	71.	477525	283181
72.	72.	477523	283250
73.	73.	477512	283326
74.	74.	477497	283410
75.	75.	477476	283480

11.5. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētie Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamie biotopi.

11.4. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās augu sugas.

NR.	LATĪNISKAIS NOSAUKUMS	LATVISKAIS NOSAUKUMS
1.	<i>Achillea millefolium L.</i>	Parastais pelašķis
2.	<i>Acorus calamus L.</i>	Kalme
3.	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	Podagras gārša
4.	<i>Agrostis stolonifera L.</i>	Ložņu smilga
5.	<i>Agrostis tenuis Sibth.</i>	Parastā smilga
6.	<i>Alchemilla vulgaris L.</i>	Parastais rasaskrēsliņš
7.	<i>Alisma plantago-aquatica L.</i>	Parastā cirvene
8.	<i>Alnus incana (L.) Moench</i>	Baltalksnis
9.	<i>Alopecurus geniculatus L.</i>	Liektā lapsaste
10.	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	Pļavas lapsaste
11.	<i>Angelica archangelica L.</i>	Dižzirdzene
12.	<i>Anthemis arvensis L.</i>	Lauka ilzīte
13.	<i>Anthoxanthum odoratum L.</i>	Parastā smaržzāle
14.	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm.</i>	Meža suņuburkšķis
15.	<i>Arctium tomentosum Mill.</i>	Pūkainais dadzis
16.	<i>Arrhenaterum elatius (L.) J. et C. Presl.</i>	Augstā dižauza
17.	<i>Artemisia vulgaris L.</i>	Parastā vībotne
18.	<i>Barbarea arcuata (Opiz ex J. et C.Presl) Rchb.</i>	Lokaugļu zvērene
19.	<i>Berula erecta (Huds.) Coville</i>	Stāvā berula
20.	<i>Betula pendula Roth</i>	Āra bērzs
21.	<i>Bromopsis inermis (Leys.) Holub</i>	Bezakotu zaķauza
22.	<i>Bromus secalinus L.</i>	Rudzu lāčauza
23.	<i>Calamagrostis canescens (Web.) Roth</i>	Purvāju ciesa
24.	<i>Caltha palustris L.</i>	Purva purene
25.	<i>Calystegia sepium (L.) R.Br.</i>	Žoga dižtītenis
26.	<i>Campanula glomerata L.</i>	Kamolainā pulkstenīte
27.	<i>Campanula patula L.</i>	Pļavas pulkstenīte
28.	<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Med.</i>	Ganu plikstiņš
29.	<i>Carex acuta L.</i>	Slaidais grīslis
30.	<i>Carex caespitosa L.</i>	Ciņu grīslis
31.	<i>Carex contigua Hoppe</i>	Vārpainais grīslis
32.	<i>Carex hirta L.</i>	Pūkainais grīslis
33.	<i>Carex rostrata Stokes</i>	Uzpūstais grīslis
34.	<i>Carex vulpina L.</i>	Lapsu grīslis
35.	<i>Centaurea jacea L.</i>	Pļavas dzelzene
36.	<i>Cerastium holosteoides Fries em. Hyl.</i>	Velēnu radzene
37.	<i>Ceratophyllum demersum L.</i>	Iegrimusī raglape
38.	<i>Chamaenerion agustifolium (L.) Scop.</i>	Šaurlapu ugunspuķe
39.	<i>Chelidonium majus L.</i>	Lielā strutene
40.	<i>Chenopodium album L.</i>	Baltā balanda
41.	<i>Cichorium intybus L.</i>	Parastais cigoriņš
42.	<i>Cirsium arvense (L.) Scop.</i>	Tīruma usne
43.	<i>Consolida regalis S. A. Gray</i>	Tīruma zilais
44.	<i>Convolvulus arvensis L.</i>	Tīruma tītenis
45.	<i>Convolvulus arvensis L.</i>	Tīruma tītenis
46.	<i>Coronaria flos-cuculi (L.) A.Br.</i>	Pļavas spulgnaglone
47.	<i>Cuscuta europaea L.</i>	Eiropas vija
48.	<i>Dactylis glomerata L.</i>	Parastā kamolzāle
49.	<i>Dactylorhiza baltica (Klinge) Orlova</i>	Baltijas dzegužpirkstīte
50.	<i>Deschampsia caespitosa (L.) Beauv.</i>	Parastā ciņusmilga

51.	<i>Descurainia sophia (L.) Webb</i>	Sofijas smalkžodzene
52.	<i>Dianthus deltoides L.</i>	Dzirkstelīte
53.	<i>Elodea canadensis Michx.</i>	Kanādas elodeja
54.	<i>Elytrigia repens (L.) Desv. ex Nevski</i>	Ložņu vārpata
55.	<i>Equisetum arvense L.</i>	Tūruma kosa
56.	<i>Equisetum pratense Ehrh.</i>	Ļāvas kosa
57.	<i>Festuca pratensis Huds.</i>	Ļāvas auzene
58.	<i>Festuca rubra L.</i>	Sarkanā auzene
59.	<i>Filipendula ulmaria (L.) Maxim</i>	Parastā vīgrieze
60.	<i>Fumaria officinalis L.</i>	Dziedniecības matuzāle
61.	<i>Galium album Miller</i>	Parastā madara
62.	<i>Galium boreale L.</i>	Ziemeļu madara
63.	<i>Galium rivale (Sibth. et Sm.) Griseb.</i>	Upmalu madara
64.	<i>Galium uliginosum L.</i>	Dūkstu madara
65.	<i>Geranium palustre L.</i>	Purva gandrene
66.	<i>Geranium pratense L.</i>	Ļāvas gandrene
67.	<i>Geum rivale L.</i>	Ļāvas bitene
68.	<i>Gladiolus imbricatus L.</i>	Jumstiņu gladiola
69.	<i>Glechoma hederacea L.</i>	Efeju sētložņa
70.	<i>Helictotrichon pubescens (Huds.) Pilg.</i>	Pūkainā ļļāvauzīte
71.	<i>Heracleum sibiricum L.</i>	Sibīrijas latvānis
72.	<i>Humulus lupulus L.</i>	Parastais apinis
73.	<i>Hypericum maculatum Crantz</i>	Plankumainā asinszāle
74.	<i>Hypericum perforatum L.</i>	Divšķautņu asinszāle
75.	<i>Inula salicina L.</i>	Vītolu staģe
76.	<i>Iris pseudacorus L.</i>	Purva skalbe
77.	<i>Juncus bufonius L.</i>	Krupju donis
78.	<i>Juncus effusus L.</i>	Plašais donis
79.	<i>Lamium album L.</i>	Baltā panātre
80.	<i>Lathyrus pratensis L.</i>	Ļāvas dedestiņa
81.	<i>Lemna trisulca L.</i>	Trejdaivu ūdensziēds
82.	<i>Leucanthemum vulgare Lam.</i>	Parastā pīpene
83.	<i>Linaria vulgaris Mill.</i>	Parastā vīrcele
84.	<i>Lotus corniculatus L.</i>	Ragainais vanagnadziņš
85.	<i>Luzula campestris (L.) DC.</i>	Lauka zemzālīte
86.	<i>Lysimachia nummularia L.</i>	Ļāvas zeltene
87.	<i>Lysimachia vulgaris L.</i>	Parastā zeltene
88.	<i>Medicago lupulina L.</i>	Apiņu lucerna
89.	<i>Melandrium album (Mill.) Garcke</i>	Baltā spulgotne
90.	<i>Mentha arvensis L.</i>	Lauku mētra
91.	<i>Myosotis arvensis (L.) Hill</i>	Lauku neaizmirstule
92.	<i>Myosotis palustris (L.) Nath.</i>	Purva neaizmirstule
93.	<i>Nuphar lutea (L.) Smith</i>	Dzeltenā lēpe
94.	<i>Nymphaea sp.</i>	Ūdensroze
95.	<i>Oenothera biennis L.</i>	Divgadīgā naktssvece
96.	<i>Ononis arvensis L.</i>	Tūruma blaktene
97.	<i>Padus avium Mill.</i>	Parastā ieva
98.	<i>Papaver dubium L.</i>	Lauku magone
99.	<i>Pastinaca sativa</i>	Ļāvas pastinaks
100.	<i>Phalaroides arundinacea (L.) Rauschert</i>	Parastais miežubrālis
101.	<i>Phleum pratense L.</i>	Ļāvas timotiņš
102.	<i>Phragmites australis (Cav.) Trin. ex Steud</i>	Parastā niedre
103.	<i>Pimpinella saxifraga L.</i>	Klinšu noraga
104.	<i>Plantago lanceolata L.</i>	Šaurlapu ceļteka
105.	<i>Plantago major L.</i>	Lielā ceļteka

106.	<i>Plantago media L.</i>	Vidējā ceļteka
107.	<i>Platanthera bifolia (L.) Richard</i>	Smaržīgā naktsvijole
108.	<i>Poa angustifolia L.</i>	Šaurlapu skarene
109.	<i>Poa annua L.</i>	Maura skarene
110.	<i>Poa pratensis L.</i>	Pļavas skarene
111.	<i>Polygala amarella Crantz</i>	Rūgtā ziepenīte
112.	<i>Polygonum amphibium L.</i>	Abinieku sūrene
113.	<i>Potentilla anserina L.</i>	Maura retējs
114.	<i>Potentilla intermedia L.</i>	Vidējais retējs
115.	<i>Potentilla reptans L.</i>	Ložņu retējs
116.	<i>Prunella vulgaris L.</i>	Mazā zilgalvīte
117.	<i>Quercus robur L.</i>	Parastais ozols
118.	<i>Ranunculus acris L.</i>	Kodīgā gundega
119.	<i>Ribes nigrum L.</i>	Parastā upene
120.	<i>Rubus caesius L.</i>	Kazene
121.	<i>Rumex acetosa L.</i>	Pļavas skābene
122.	<i>Rumex acetosella L.</i>	Mazā skābene
123.	<i>Rumex aquaticus L.</i>	Ūdeņu skābene
124.	<i>Rumex confertus Willd.</i>	Blīvā skābene
125.	<i>Rumex crispus L.</i>	Krūzainā skābene
126.	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	Struplapu skābene
127.	<i>Sagina procumbens L.</i>	Gulošā gaurenīte
128.	<i>Sagittaria sagittifolia L.</i>	Parastā bultene
129.	<i>Salix cinerea L.</i>	Pelēkais kārkls
130.	<i>Salix viminalis L.</i>	Klūdziņu kārkls
131.	<i>Scirpus sylvaticus L.</i>	Meža meldrs
132.	<i>Scrophularia nodosa L.</i>	Gumainā cūknātre
133.	<i>Sedum acre L.</i>	Kodīgais laimiņš
134.	<i>Spirodela polyrrhiza (L.) Schleid.</i>	Parastā spirodella
135.	<i>Stellaria graminea L.</i>	Zāļlapu virza
136.	<i>Stellaria media (L.) Vill.</i>	Parastā virza
137.	<i>Stratiotes aloides L.</i>	Parastais elsis
138.	<i>Symphytum officinale L.</i>	Ārstniecības tauksakne
139.	<i>Syringa vulgaris L.</i>	Parastais ceriņš
140.	<i>Tanacetum vulgare L.</i>	Parastais biškrēsliņš
141.	<i>Taraxacum officinale Wigg.</i>	Ārstniecības pienene
142.	<i>Thalictrum flavum L.</i>	Dzeltenais saulkrēsliņš
143.	<i>Thalictrum lucidum L.</i>	Šaurlapu saulkrēsliņš
144.	<i>Tilia cordata Mill.</i>	Parastā liepa
145.	<i>Tragopogon pratensis L.</i>	Pļavas plostbārdis
146.	<i>Trifolium medium L.</i>	Zirgu āboliņš
147.	<i>Trifolium pratense L.</i>	Pļavas āboliņš
148.	<i>Trifolium repens L.</i>	Baltais āboliņš
149.	<i>Trifolium hybridum L.</i>	Bastarda āboliņš
150.	<i>Typha angustifolia L.</i>	Šaurlapu vilkvālīte
151.	<i>Typha latifolia L.</i>	Platlapu vilkvālīte
152.	<i>Urtica dioica L.</i>	Lielā nātre
153.	<i>Valeriana officinalis L.</i>	Ārstniecības baldriāns
154.	<i>Veronica chamaedrys L.</i>	Birztales veronika
155.	<i>Veronica longifolia L.</i>	Garlapu veronika
156.	<i>Vicia cracca L.</i>	Vanagu vīķis
157.	<i>Vicia sepium L.</i>	Žogu vīķis

11.5. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās tauriņu sugas.

Nr.	DZIMTA	SUGA	BARĪBAS AUGI
1.	Micropterygidae	<i>Micropteryx calthella</i> L.	Sūnas
2.		<i>Micropteryx aruncella</i> Sc.	Sūnas?
3.	Hepialidae	<i>Hepialus humuli</i> L.	Lakstaugi
4.	Nepticulidae	<i>Stigmella lapponica</i> Wck.	<i>Betula</i>
5.		<i>Stigmella magdalenae</i> Klim.	<i>Sorbus</i>
6.		<i>Stigmella salicis</i> Stt.	<i>Salix</i>
7.		<i>Stigmella sorbi</i> Stt.	<i>Sorbus</i>
8.		<i>Ectoedemia occultella</i> L.	<i>Betula</i>
9.	Adelidae	<i>Nemophora degeerella</i> L.	<i>Salix</i>
10.		<i>Cauchas fibulella</i> D. & S.	<i>Veronica chamaedris</i>
11.	Incurvariidae	<i>Incurvaria oehlmanniella</i> Hb.	Lakstaugi
12.		<i>Incurvaria praelatella</i> D. -S.	<i>Fragaria</i> u.c. lakstaugi
13.	Tischeriidae	<i>Tischeria ekebladella</i> Bjerk.	<i>Quercus</i>
14.	Tineidae	<i>Morophaga choragella</i> D. & S.	Piepes
15.		<i>Nemapogon cloacellus</i> Hw.	Piepes
16.		<i>Monopis monachella</i> Hb.	Dzīvnieku valsts izcelsmes vielas
17.	Psychidae	<i>Taleporia tubulosa</i> Retz.	Aļģes
18.		<i>Psyche casta</i> Pall.	Lakstaugi
19.	Bucculatricidae	<i>Bucculatrix cristatella</i> Z.	<i>Achillea</i>
20.		<i>Bucculatrix nigricomella</i> Z.	<i>Leucanthemum</i>
21.		<i>Bucculatrix noltei</i> Petry	<i>Artemisia vulgaris</i>
22.		<i>Bucculatrix frangutella</i> Gz.	<i>Frangula, Rhamnus</i>
23.		<i>Bucculatrix bechsteinella</i> Sharf.	Rosaceae krūmi
24.	Gracillariidae	<i>Caloptilia elongella</i> L.	<i>Alnus</i>
25.		<i>Caloptilia stigmatella</i> F.	<i>Salix</i>
26.		<i>Gracillaria syringella</i> F.	<i>Syringa, Fraxinus</i>
27.		<i>Eucalybites auroguttella</i> Stph.	<i>Hypericum</i>
28.		<i>Calybites phasianipennella</i> Hb.	<i>Rumex, Lythrum</i>
29.		<i>Leuspilapteryx omisella</i> Stt.	<i>Artemisia vulgaris</i>
30.		<i>Phyllonorycter harrisella</i> L.	<i>Quercus</i>
31.		<i>Phyllonorycter quercifoliella</i> Z.	<i>Quercus</i>
32.		<i>Phyllonorycter strigulatella</i> Lg. & Z.	<i>Alnus incana</i>
33.	Yponomeutidae	<i>Yponomeuta evonymellus</i> L.	<i>Prunus padus</i>
34.		<i>Yponomeuta padellus</i> L.	<i>Prunus, Crataegus</i>
35.		<i>Yponomeuta cagnagellus</i> Hb.	<i>Evonymus</i>
36.		<i>Yponomeuta plumbella</i> D. & S.	<i>Evonymus</i>
37.		<i>Argyresthia goedartella</i> L.	<i>Alnus</i>
38.	Plutellidae	<i>Plutella xylostella</i> L.	Brassicaceae
39.	Glyphipterigidae	<i>Glyphipterix forsterella</i> F.	<i>Carex</i>
40.		<i>Glyphipterix simplicellus</i> Stph.	<i>Dactylus glomerata</i>
41.	Depressariidae	<i>Agonopterix arenella</i> D. & S.	<i>Cirsium, Centaurea</i>
42.		<i>Agonopterix heracliiana</i> L.	Apiaceae
43.		<i>Agonopterix kaekeritziana</i> L.	<i>Centaurea</i>
44.		<i>Depressaria pastinacella</i> Dup.	Apiaceae
45.		<i>Depressaria pimpinellae</i> Z.	<i>Pimpinella</i>
46.		<i>Depressaria daucella</i> D. & S.	Apiaceae
47.	Elachistidae	<i>Elachista albifrontella</i> Hb.	Poaceae
48.		<i>Elachista canapennella</i> Hb.	Poaceae

49.		<i>Elachista monosemiella</i> Rssl.	<i>Poaceae</i>
50.		<i>Elachista argentella</i> Cl.	<i>Poaceae</i>
51.		<i>Elachista pollinariella</i> Z.	<i>Poaceae</i>
52.		<i>Elachista utonella</i> Frey	<i>Carex</i>
53.	Batrachedridae	<i>Batrachedra praeangusta</i> Hw.	<i>Populus, Salix</i>
54.	Coleophoridae	<i>Coleophora flavipennella</i> H.-S.	<i>Quercus</i>
55.		<i>Coleophora serratella</i> L.	<i>Alnus, Betula, Corylus</i>
56.		<i>Coleophora spinella</i> Schrk.	<i>Rosaceae</i> krūmi
57.		<i>Coleophora lusciaepennella</i> Tr.	<i>Salix</i>
58.		<i>Coleophora trifolii</i> Curt.	<i>Melilotus</i>
59.		<i>Coleophora deauratella</i> Lg. & Z.	<i>Trifolium</i>
60.		<i>Coleophora albidella</i> H.-S.	<i>Salix</i>
61.		<i>Coleophora caespititiella</i> Z.	<i>Juncus</i>
62.		<i>Coleophora glaucinella</i> Wood	<i>Juncus</i>
63.		<i>Coleophora alticolella</i> Z.	<i>Juncus</i>
64.		<i>Coleophora peribenanderi</i> Toll	<i>Cirsium</i>
65.		<i>Coleophora trochilella</i> Dup.	<i>Artemisia, Achillea</i>
66.		<i>Coleophora striatipennella</i> Nyl.	<i>Cerastium, Stellaria</i>
67.		<i>Coleophora tanaceti</i> Muhl.	<i>Tanacetum</i>
68.		<i>Coleophora argentula</i> Z.	<i>Achillea</i>
69.	Momphidae	<i>Mompha epilobiella</i> D. & S.	<i>Epilobium</i>
70.	Cosmopterigidae	<i>Limnaecia phragmitella</i> Stt.	<i>Phragmites</i>
71.	Gelechiidae	<i>Metzneria lappella</i> L.	<i>Arctium lappa</i>
72.		<i>Metzneria metzneriella</i> Stt.	<i>Centaurea</i>
73.		<i>Monochroa tenebrella</i> Hb.	<i>Rumex</i>
74.		<i>Monochroa elongella</i> Hein.	<i>Potentilla</i>
75.		<i>Monochroa lutulentella</i> Z.	<i>Filipendula</i>
76.		<i>Eulamprotes unicolorella</i> Dup.	Nav zināms
77.		<i>Eulamprotes atrella</i> D. & S.	<i>Hypericum</i>
78.		<i>Bryotropha terrella</i> D. & S.	Sūnas
79.		<i>Bryotropha sernectella</i> Z.	Sūnas
80.		<i>Bryotropha similis</i> Stt.	Sūnas
81.		<i>Teleiodes proximella</i> Hb.	<i>Betula, Alnus</i>
82.		<i>Scrobipalpa acuminatella</i> Sirc.	<i>Cirsium, Centaurea</i>
83.		<i>Anacampsis populella</i> Cl.	<i>Populus, Salix</i>
84.		<i>Anacampsis blattariella</i> Hb.	<i>Betula</i>
85.		<i>Helcistogramma rufescens</i> Hw.	<i>Poaceae</i>
86.		<i>Acompsia cinerella</i> Cl.	Sūnas
87.	Zygenidae	<i>Adscita statices</i> L.	<i>Rumex</i>
88.		<i>Zygaena viciae</i> D. & S.	<i>Trifolium</i>
89.		<i>Zygaena lonicerae</i> Schev.	<i>Trifolium</i>
90.	Cossidae	<i>Cossus cossus</i> L.	Dažādi koki
91.	Tortricidae	<i>Phalonidia manniana</i> F.R.	Lakstaugi
92.		<i>Agapeta hamana</i> L.	<i>Cirsium</i>
93.		<i>Eupoecilia angustana</i> Hb.	Lakstaugi
94.		<i>Aethes smeathmanniana</i> Tr.	<i>Asteraceae</i>
95.		<i>Aethes rubigana</i> Tr.	<i>Cirsium</i>
96.		<i>Cochylidia implicitana</i> Wck.	<i>Asteraceae</i>
97.		<i>Cochylis nana</i> Hw.	<i>Betula</i>
98.		<i>Cochylis dubitana</i> Hb.	<i>Asteraceae</i>
99.		<i>Tortrix viridana</i> L.	<i>Quercus</i>
100.		<i>Acleris holmiana</i> L.	<i>Rosaceae</i> krūmi un koki
101.		<i>Acleris comariana</i> Lg. & Z.	<i>Comarum, Fragaria</i>

102.	<i>Acleris aspersana</i> D. & S.	<i>Filipendula</i>
103.	<i>Cnephasia stephensiana</i> Dbld.	Lakstaugi
104.	<i>Cnephasia asseclana</i> D. & S.	Lakstaugi
105.	<i>Epagoge grotiana</i> F.	Lakstaugi
106.	<i>Capua vulgana</i> Frol.	Lakstaugi
107.	<i>Archips podana</i> Sc.	Polifāgs
108.	<i>Archips xylosteanana</i> Hb.	Polifāgs
109.	<i>Archips roseana</i> L.	Polifāgs
110.	<i>Choristoneura diversana</i> Hb.	Polifāgs
111.	<i>Pandemis cerasana</i> Hb.	Polifāgs
112.	<i>Pandemis heparana</i> D. & S.	Polifāgs
113.	<i>Syndemis musculana</i> Hb.	Polifāgs
114.	<i>Aphelia paleana</i> Hb.	Lakstaugi
115.	<i>Aphelia unitana</i> Hb.	Lakstaugi
116.	<i>Aphelia viburnana</i> D. & S.	Lakstaugi
117.	<i>Clepsis senecionana</i> Hb.	Lakstaugi
118.	<i>Clepsis spectrana</i> Tr.	Lakstaugi
119.	<i>Bactra lancealana</i> Hb.	<i>Juncus, Scirpus</i>
120.	<i>Bactra lacteana</i> Car.	<i>Juncus</i>
121.	<i>Endothenia ericetana</i> Wstw.	<i>Lamiaceae</i>
122.	<i>Endothenia quadrimaculana</i> Hw.	<i>Lamiaceae</i>
123.	<i>Apotomis betuletana</i> Hw.	<i>Betula</i>
124.	<i>Apotomis capreana</i> Hb.	<i>Salix</i>
125.	<i>Orthotaenia undulana</i> D. & S.	Polifāgs
126.	<i>Hedya salicella</i> L.	<i>Salix</i>
127.	<i>Hedya nubiferana</i> Hw.	<i>Rosaceae</i> krūmi un koki
128.	<i>Celypha rufana</i> Sc.	Lakstaugi
129.	<i>Celypha striana</i> D. & S.	<i>Taraxacum</i>
130.	<i>Celypha lacunana</i> D. & S.	Lakstaugi
131.	<i>Celypha rivulana</i> Sc.	Lakstaugi
132.	<i>Thiodia citrana</i> Hb.	<i>Achillea</i>
133.	<i>Rhopobota naevana</i> Hb.	Polifāgs
134.	<i>Spilonota ocellana</i> F.	<i>Rosaceae</i> krūmi un koki
135.	<i>Epinotia immundana</i> F.R.	<i>Alnus</i>
136.	<i>Epinotia subocellana</i> Don.	<i>Salix</i>
137.	<i>Epinotia tetraquetra</i> Hb.	<i>Betula, Alnus</i>
138.	<i>Epinotia tenerana</i> D. & S.	<i>Alnus</i>
139.	<i>Zeuratera isertana</i> F.	<i>Quercus</i>
140.	<i>Eucosma cana</i> Hw.	<i>Centaurea</i>
141.	<i>Eucosma hohenwartiana</i> D. & S.	<i>Centaurea</i>
142.	<i>Gypsonoma dealbana</i> Frol.	Polifāgs uz kokiem
143.	<i>Epiblema cirsiiana</i> F.	<i>Cirsium</i>
144.	<i>Epiblema foenella</i> L.	<i>Artemisia vulgaris</i>
145.	<i>Notocelia cynosbatella</i> L.	<i>Rosa</i>
146.	<i>Notocelia uddmanniana</i> L.	<i>Rubus</i>
147.	<i>Ancylis badiana</i> D. & S.	<i>Fabaceae</i>
148.	<i>Ancylis mitterbacheriana</i> D. & S.	<i>Quercus</i>
149.	<i>Cydia compositella</i> F.	<i>Trifolium</i>
150.	<i>Cydia splendana</i> F.	<i>Quercus</i>
151.	<i>Lathronympha strigana</i> F.	<i>Hypericum</i>
152.	<i>Dichrorampha plumbana</i> Sc.	<i>Achillea</i>
153.	<i>Dichrorampha simpliciana</i> Hw.	<i>Artemisia vulgaris</i>
154.	<i>Dichrorampha gueneana</i> Obr.	<i>Achillea</i>

155.		<i>Dichrorampha flavidorsana</i> Knaggs	<i>Tanacetum</i>
156.		<i>Dichrorampha petiverella</i> L.	<i>Achillea</i>
157.		<i>Dichrorampha plumbagana</i> Tr.	<i>Achillea</i>
158.		<i>Dichrorampha obscuratana</i> Wolff	<i>Tanacetum</i>
159.		<i>Dichrorampha agilana</i> Tgstr.	<i>Achillea</i>
160.	Choreutidae	<i>Antophila fabriciana</i> L.	<i>Urtica</i>
161.	Epermeniidae	<i>Epermenia illigerella</i> Hb.	<i>Aegopodium</i>
162.	Pterophoridae	<i>Platyptilia gonodactyla</i> D. & S.	<i>Tussilago farfara</i>
163.		<i>Platyptilia pallidactyla</i> D. ^S.	<i>Achillea</i>
164.		<i>Stenoptilia pterodactyla</i> L.	<i>Veronica chamaedris</i>
165.		<i>Stenoptilia veronicae</i> Karv.	<i>Veronica longifolia</i>
166.		<i>Stenoptilia bipunctidactyla</i> Hw.	<i>Knautia</i>
167.		<i>Geina didactyla</i> L.	<i>Geum</i>
168.		<i>Pterophorus pentadactylus</i> L.	<i>Convolvulus</i>
169.		<i>Ovendenia lienigianus</i> Z.	<i>Artemisia vulgaris</i>
170.	Pyralidae	<i>Hypsopygia costalis</i> F.	Dažādas organiskas vielas
171.		<i>Phycitodes binaevella</i> Hb.	<i>Asteraceae</i>
172.		<i>Scoparia basistrigalis</i> Knaggs	Ķērpji
173.		<i>Scoparia ambigualis</i> Tr.	Ķērpji
174.		<i>Scoparia pyralella</i> D. & S.	Ķērpji
175.		<i>Dipleurina lacustrata</i> Pz.	Ķērpji
176.		<i>Chilo phragmitellus</i> Hb.	<i>Phragmites</i>
177.		<i>Chrysoteuchia culmella</i> L.	<i>Poaceae</i>
178.		<i>Crambus lathoniellus</i> Zck.	<i>Poaceae</i>
179.		<i>Crambus perlellus</i> Sc.	<i>Poaceae</i>
180.		<i>Agriphila straminella</i> D. & S.	<i>Poaceae</i>
181.		<i>Catoptria falsella</i> D. -S.	Sūnas
182.		<i>Platytes cerussellus</i> D. & S.	<i>Poaceae</i>
183.		<i>Donacaula forficella</i> Thnbg.	<i>Phragmites</i>
184.		<i>Donacaula mucronella</i> D. & S.	<i>Phragmites</i>
185.		<i>Elophila nymphaeata</i> L.	Ūdensaugi
186.		<i>Acentria ephemerella</i> D. & S.	Ūdensaugi
187.		<i>Cataclysta lemnata</i> L.	<i>Lemna</i>
188.		<i>Parapoynx stratiotata</i> L.	Ūdensaugi
189.		<i>Nymphula stagnata</i> Don.	Ūdensaugi
190.		<i>Evergestis pallida</i> Hufn.	Lakstaugi
191.		<i>Udea lutealis</i> Hb.	Lakstaugi
192.		<i>Udea prunalis</i> D. & S.	Polifāgs
193.		<i>Udea olivalis</i> D. & S.	Polifāgs
194.		<i>Opsybotys fuscalis</i> D. & S.	Lakstaugi
195.		<i>Nascia ciliaris</i> Hb.	<i>Carex</i>
196.		<i>Sitochroa vertcalis</i> L.	Lakstaugi
197.		<i>Eurrhyncha hortulata</i> L.	<i>Urtica</i> u.c. lakstaugi
198.		<i>Paratalamta pandalis</i> Hb.	Lakstaugi
199.		<i>Pleuroptya ruralis</i> Sc	<i>Urtica</i> u.c. lakstaugi
200.	Lasiocampidae	<i>Eutrix potatoria</i> L.	Graudzāles
201.	Sphingidae	<i>Smerinthus ocellatis</i> L.	<i>Salix</i>
202.		<i>Laothoe populi</i> L.	<i>Salix, Populus</i>
203.		<i>Hyloicus pinastri</i> L.	<i>Pinus, Picea</i>
204.		<i>Deilephila elpenor</i> L.	<i>Galium, Epilobium</i>
205.		<i>Deilephila porcellus</i> L.	<i>Galium, Epilobium</i>
206.	Hesperiidae	<i>Carterocephalus palaemon</i> Pall.	<i>Plantago</i>
207.		<i>Thymelicus lineola</i> O.	Graudzāles

208.		<i>Ochlodes venatus</i> Brem.	<i>Plantago</i>
209.	Pieridae	<i>Leptidea sinalis</i> L.	<i>Fabaceae</i>
210.		<i>Anthocharis cardamines</i> L.	<i>Cardamine</i>
211.		<i>Pieris brassicae</i> L.	<i>Brassicaceae</i>
212.		<i>Pieris rapae</i> L.	<i>Brassicaceae</i>
213.		<i>Pieris napi</i> L.	<i>Brassicaceae</i>
214.		<i>Gonopteryx rhamni</i> L.	<i>Frangula</i>
215.	Lycaenidae	<i>Lycaena tityrus</i> Poda	<i>Rumex</i>
216.		<i>Lycaena hippothoe</i> L.	<i>Rumex</i>
217.		<i>Cupido minimus</i> Fssl.	<i>Anthyllis</i>
218.		<i>Polyommatus semiargus</i> Rott.	<i>Geranium</i>
219.		<i>Polyommatus amandus</i> Schn.	<i>Lathyrus</i>
220.		<i>Polyommatus icarus</i> Rott.	<i>Trifolium</i>
221.	Nymphalidae	<i>Brenthis ino</i> Rott.	<i>Filipendula</i>
222.		<i>Boloria selene</i> D. & S.	<i>Viola</i>
223.		<i>Vanessa atalanta</i> L.	<i>Urtica</i>
224.		<i>Inachis io</i> L.	<i>Urtica</i>
225.		<i>Aglais urticae</i> L.	<i>Urtica</i>
226.		<i>Polygonia c-album</i> L.	<i>Urtica, Humulus</i>
227.		<i>Araschnia levana</i> L.	<i>Urtica</i>
228.		<i>Melitaea athalia</i> Rott.	<i>Melampyrum</i>
229.		<i>Coenonympha glycerion</i> Bkh.	<i>Poaceae</i>
230.		<i>Coenonympha pamphilus</i> L.	<i>Poaceae</i>
231.		<i>Aphantopus hyperantus</i> L.	<i>Poaceae</i>
232.		<i>Maniola jurtina</i> L.	<i>Poaceae</i>
233.	Drepanidae	<i>Thyatira batis</i> L.	<i>Rubus</i>
234.		<i>Drepana falcataria</i> L.	<i>Betula, Alnus</i>
235.	Geometridae	<i>Calospilos sylvata</i> Sc.	<i>Prunus padus</i>
236.		<i>Lomaspilis marginata</i> L.	<i>Salix</i>
237.		<i>Macaria notata</i> L.	<i>Salix</i>
238.		<i>Macaria alternaria</i> D. & S.	<i>Salix</i>
239.		<i>Macaria wauaria</i> L.	<i>Ribes</i>
240.		<i>Chiasmia clathrata</i> L.	<i>Fabaceae</i>
241.		<i>Cepphis advenaria</i> Hbn.	<i>Vaccinium</i> u.c. augi
242.		<i>Petrophora chlorosata</i> Sc.	Papardes
243.		<i>Opistograptis luteolata</i> L.	<i>Rosaceae</i> koki
244.		<i>Selenia dentaria</i> F.	Polifāgs uz kokiem
245.		<i>Angerona prunaria</i> L.	Polifāgs uz kokiem
246.		<i>Biston betularius</i> L.	Polifāgs uz kokiem
247.		<i>Hypomecis roboraria</i> D. & S.	Polifāgs uz kokiem
248.		<i>Hypomecis punctinalis</i> Sc.	Polifāgs uz kokiem
249.		<i>Ectropis crepuscularia</i> D. & S.	Polifāgs uz kokiem
250.		<i>Aethalura punctulata</i> D. & S.	<i>Alnus, Betula</i>
251.		<i>Ematurga atomaria</i> L.	<i>Calluna</i> u.c. augi
252.		<i>Cabera pusaria</i> L.	<i>Alnus, Betula</i>
253.		<i>Cabera exanthemata</i> Sc.	<i>Salix</i>
254.		<i>Lomographa bimaculata</i> F.	<i>Prunus padus</i>
255.		<i>Lomographa temerata</i> D. & S.	<i>Prunus padus</i>
256.		<i>Siona lineata</i> Sc.	Lakstaugi
257.		<i>Hemithea aestivaria</i> Hb.	<i>Rosaceae</i> koki
258.		<i>Cyclophora albipunctaria</i> Hufn.	<i>Betula</i>
259.		<i>Timandra comae</i> Schmidt	<i>Rumex</i>
260.		<i>Scopula immorata</i> L.	Lakstaugi
261.		<i>Scopula corrivalaria</i> Kr.	Lakstaugi

262.		<i>Scopula immutata</i> L.	Lakstaugi
263.		<i>Scopula floslactata</i> Hw.	<i>Vaccinium, Salix</i>
264.		<i>Idaea serpentata</i> Hufn.	Lakstaugi
265.		<i>Idaea biselata</i> Hufn.	Lakstaugi
266.		<i>Idaea pallidata</i> D. & S.	Lakstaugi
267.		<i>Idaea aversata</i> L.	Lakstaugi
268.		<i>Scotopterix chenopodiata</i> L.	<i>Fabaceae</i>
269.		<i>Xanthorhoe ferrugata</i> Cl.	Lakstaugi
270.		<i>Xanthorhoe montanata</i> D. & S.	Lakstaugi
271.		<i>Epirhoe tristata</i> L.	<i>Galium</i>
272.		<i>Epirhoe alternata</i> Mull.	<i>Galium</i>
273.		<i>Camptogramma bilineata</i> L.	<i>Galium</i>
274.		<i>Mesoleuca albicillata</i> L.	<i>Rubus</i>
275.		<i>Eulithis pyraliata</i> D. & S.	<i>Galium</i>
276.		<i>Chloroclysta truncata</i> Hufn.	Lakstaugi
277.		<i>Colostygia pectinataria</i> Knoch	<i>Galium</i>
278.		<i>Hydriomena furcata</i> Thnbg.	<i>Vaccinium, Salix</i>
279.		<i>Hydriomena impluviaria</i> D. & S.	<i>Alnus</i>
280.		<i>Rheumaptera undulata</i> L.	<i>Vaccinium</i>
281.		<i>Perizoma alchemillata</i> L.	<i>Galeopsis</i>
282.		<i>Perizoma albulata</i> D. & S.	<i>Rhinanthus</i>
283.		<i>Perizoma sagittata</i> F.	<i>Thalictrum</i>
284.		<i>Eupithecia plumbeolata</i> Hw.	<i>Melampyrum</i>
285.		<i>Eupithecia exigua</i> Hb.	<i>Frangula</i>
286.		<i>Eupithecia valerianata</i> Hb.	<i>Valleriana</i>
287.		<i>Eupithecia centaureata</i> D. & S.	<i>Centaurea</i>
288.		<i>Eupithecia trisignaria</i> H.-S.	<i>Apiaceae</i>
289.		<i>Eupithecia satyrata</i> Hb.	Polifāgs
290.		<i>Eupithecia assimilata</i> Dbld.	<i>Ribes, Humulus</i>
291.		<i>Eupithecia vulgata</i> Hw.	Polifāgs
292.		<i>Eupithecia subfuscata</i> Hw.	Polifāgs
293.		<i>Eupithecia icterata</i> Vill.	<i>Achillea, Artemisia</i>
294.		<i>Eupithecia succenturiata</i> L.	<i>Achillea, Artemisia</i>
295.		<i>Anticollix sparsata</i> Tr.	<i>Lisymachia</i>
296.		<i>Odezia atrata</i> L.	<i>Antriscus</i>
297.		<i>Discoloxia blomeri</i> Curt.	<i>Ulmus, Alnus</i>
298.		<i>Euchoeca nebulata</i> Sc.	<i>Alnus</i>
299.		<i>Hydraecia flammeolaria</i> Hufn.	<i>Alnus</i>
300.		<i>Hydraecia sylvata</i> D. & S.	<i>Alnus</i>
301.		<i>Lobophora halterata</i> Hufn.	<i>Populus tremula</i>
302.	Notodontidae	<i>Clostera pigra</i> Hufn.	<i>Salix</i>
303.		<i>Cerura vinula</i> L.	<i>Salix</i>
304.		<i>Notodonta dromedarius</i> L.	<i>Alnus</i>
305.		<i>Notodonta ziczac</i> L.	<i>Salix</i>
306.		<i>Pheosia tremula</i> Cl.	<i>Populus tremula</i>
307.		<i>Pheosia gnoma</i> F.	<i>Betula</i>
308.		<i>Pterostoma palpinum</i> L.	<i>Alnus, Betula</i>
309.		<i>Ptilophora capucina</i> L.	<i>Tilia, Alnus</i>
310.		<i>Phalera bucephala</i> L.	Polifāgs uz kokiem
311.	Noctuidae	<i>Moma alpium</i> Osb.	Polifāgs uz kokiem
312.		<i>Acronycta cuspis</i> Hb.	<i>Alnus</i>
313.		<i>Acronycta psi</i> L.	Polifāgs uz kokiem
314.		<i>Acronycta megacephala</i> D. & S.	<i>Populus tremula</i>
315.		<i>Acronycta auricoma</i> D. & S.	Polifāgs

316.		<i>Acronycta rumicis</i> L.	Polifāgs
317.		<i>Herminia tarsicrinalis</i> Knoch	<i>Rubus</i>
318.		<i>Polypogon tentacularia</i> L.	<i>Poaceae</i>
319.		<i>Lygephila pastinum</i> Tr.	<i>Fabaceae</i>
320.		<i>Callistege mi</i> D. & S.	<i>Trifolium</i>
321.		<i>Euclidia glyphica</i> L.	<i>Trifolium</i>
322.		<i>Scoliopterix libatrix</i> L.	<i>Salix</i>
323.		<i>Hypena proboscidalis</i> L.	<i>Urtica</i>
324.		<i>Rivula sericealis</i> Sc.	<i>Poaceae</i>
325.		<i>Diachrysia chrysitis</i> L.	Lakstaugi
326.		<i>Diachrysia tutti</i> Kostr.	Lakstaugi
327.		<i>Autographa gamma</i> L.	Polifāgs
328.		<i>Autographa mandarina</i> Frr.	Lakstaugi
329.		<i>Abrostola tripartita</i> Hufn.	<i>Urtica</i>
330.		<i>Protodeltote pygarga</i> Hufn.	<i>Poaceae</i>
331.		<i>Deltote uncula</i> Cl.	<i>Carex</i>
332.		<i>Deltote bankiana</i> F.	<i>Poaceae</i>
333.		<i>Pseudeustrotia candidula</i> D. & S.	<i>Poaceae</i>
334.		<i>Caradrina morpheus</i> Hufn.	Lakstaugi
335.		<i>Hoplodrina octogenaria</i> Gz.	Lakstaugi
336.		<i>Dypterygia scabriuscula</i> L.	Lakstaugi
337.		<i>Rusina ferruginea</i> Esp.	Lakstaugi
338.		<i>Apamea crenata</i> Hufn.	<i>Poaceae</i>
339.		<i>Apamea unanimitis</i> Hb.	<i>Phalaris</i>
340.		<i>Apamea remissa</i> Hufn.	Lakstaugi
341.		<i>Oligia strigilis</i> L.	<i>Poaceae</i>
342.		<i>Lacanobia oleracea</i> L.	Lakstaugi
343.		<i>Lacanobia thalassina</i> Hufn.	Lakstaugi
344.		<i>Lacanobia suasa</i> D. & S.	Lakstaugi
345.		<i>Hada plebeja</i> L.	Lakstaugi
346.		<i>Melanchra persicariae</i> L.	Lakstaugi
347.		<i>Melanchra pisi</i> L.	Lakstaugi
348.		<i>Polia nebulosa</i> Hufn.	Lakstaugi
349.		<i>Mythimna turca</i> L.	<i>Poaceae</i>
350.		<i>Mythimna conigera</i> D. & S.	<i>Poaceae</i>
351.		<i>Mythimna ferrago</i> F.	<i>Poaceae</i>
352.		<i>Mythimna impura</i> Hb.	<i>Poaceae</i>
353.		<i>Mythimna pallens</i> L.	<i>Poaceae</i>
354.		<i>Mythimna comma</i> L.	<i>Poaceae</i>
355.		<i>Axylia putris</i> L.	Lakstaugi
356.		<i>Ochropleura plecta</i> L.	Lakstaugi
357.		<i>Diarsia mendica</i> F.	Lakstaugi
358.		<i>Diarsia brunnea</i> D. & S.	Lakstaugi
359.		<i>Noctua pronuba</i> L.	Lakstaugi
360.		<i>Eurois occulta</i> L.	Lakstaugi
361.		<i>Xestia triangulum</i> Hufn.	Lakstaugi
362.		<i>Anaplectoides prasina</i> D. & S.	Lakstaugi
363.		<i>Agrotis exclamationis</i> L.	Lakstaugi
364.	Pantheidae	<i>Colocasia coryli</i> L.	Polifāgs uz kokiem
365.	Lymantriidae	<i>Calliteara pudibunda</i> L.	Polifāgs uz kokiem
366.		<i>Orgyia antiqua</i> L.	Polifāgs uz kokiem un krūmiem
367.	Arctiidae	<i>Thumatha senex</i> Hb.	Sūnas
368.		<i>Miltochrista miniata</i> Forst.	Ķērpji

369.		<i>Cybosia mesomella L.</i>	Ķērpji
370.		<i>Eilema griseola Hb.</i>	Ķērpji
371.		<i>Phragmatobis fuliginosa L.</i>	Lakstaugi
372.		<i>Spilosoma lutea Hufn.</i>	Lakstaugi
373.		<i>Spilosoma lubricipeda L.</i>	Lakstaugi
374.		<i>Diarsia sannio L.</i>	Lakstaugi
375.		<i>Arctia caja L.</i>	Lakstaugi

11.6. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās vaboļu sugas.

Nr.	DZIMTA	SUGA
1.	Cerambycidae	<i>Rhagium mordax</i>
2.		<i>Leptura quatrifasciata</i>
3.		<i>Leptura melanura</i>
4.		<i>Aromia moschata</i>
5.		<i>Agapanthia villosoviridescens</i>
6.	Lucanidae	<i>Platycerus caraboides</i>
7.	Scarabaeidae	<i>Melolontha melolontha</i>
8.		<i>Serica brunnea</i>
9.		<i>Phyllopertha horticola</i>
10.		<i>Cetonia aurata</i>
11.		<i>Potosia metallica</i>
12.	Elateridae	<i>Dalopius marginatus</i>
13.		<i>Limonius aeruginosus</i>
14.		<i>Corymbites pectinicornis</i>
15.		<i>Adrastus pallens</i>
16.		<i>Athous niger</i>
17.		<i>Agriotes sputator</i>
18.	Coccinellidae	<i>Coccinella septempunctata</i>
19.		<i>Adalia bipunctata</i>
20.	Lagriidae	<i>Lagria hirta</i>

11.7. Dabas parkā „Svētes paliene” 2006. gadā konstatētās spāru sugas.

Nr.	SUGA
1.	<i>Calopteryx virgo L.</i>
2.	<i>Coenagrion puella L.</i>
3.	<i>Lestes dryas Kirby</i>
4.	<i>Cordulia aenea L.</i>
5.	<i>Libellula quadrimaculata L.</i>
6.	<i>Aeschna grandis L.</i>
7.	<i>Sympetrum vulgatum L.</i>

11.7. Informatīvās sanāksmes, uzraudzības grupu sēžu un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokoli.

Pirmā informatīvā sanāksme dabas aizsardzības plāna izstrādei dabas parkam „Svētes paliene” LIFE Daba projekta „Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” ietvaros.

Vārpa, 2006. gada 6. aprīlis.

SANĀKSMES PROTOKOLS

Sanāksme sākas plkst. 11.00 un ilgst līdz 12.00.

Sanāksmē piedalās 15 dalībnieki, tajā skaitā 6 zemes īpašnieki un apsaimniekotāji.

Sanāksmē piedalās:

1. Rolands Lebus, dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītājs;
2. Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītājas vietniece;
3. Jānis Reihmanis, Latvijas Dabas fonds, projekta “Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” koordinators;
4. Inga Račinska, Latvijas Dabas fonds;
5. Meldra Priedēna, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvalde;
6. Elita Fridrimane, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvalde;
7. Aivars Zeimuls, Līvberzes pagasta padomes izpilddirektors;
8. Liene Feldmane, Līvberzes pagasta padome;
9. Nellija Empele, Līvberzes pagasta padome;
10. Smaida Vērza, Līvberzes pagasta padome;
11. Ivars Apinis, zemes īpašnieks;
12. Leonīds Tutovs, „Apiņi”;
13. Staņislavs Vaižulis, „Lakāji”;
14. Dzidra Polīte, „Freibergi”;
15. Aivars Polītis, „Jaunfreibergi”.

Inga Račinska uzstājas ar prezentāciju par LIFE Daba projekta „Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” norisi un rezultātiem.

Jānis Reihmanis uzstājas ar prezentāciju par pļavu atjaunošanas norisi un ar to saistītiem maksājumiem un ar prezentāciju par dabas vērtībām dabas parkā „Svētes paliene”.

Kanādas īpašnieku pārstāvji īpaši interesējas par maksājumu saņemšanu, ja īpašumā esošā zeme atrodas ārpus dabas parka. Kā arī par to, kāda platība var pretendēt uz maksājumu saņemšanu.

Atbild I. Račinska: Protams, arī citviet var saņemt maksājumus un tas attiecas uz bioloģiski vērtīgajiem zālājiem, kurus pēc noteiktiem kritērijiem izdala kā tādus pēc tam, kad novērtējumu dabā ir veicis eksperts. Pagājušo daļu ļoti daudz īpašnieku pieteicās un apmēram trešdaļai pieteiktās platības tika novērtētas kā bioloģiski vērtīgie zālāji. Ja jūs vēl neesat pieteikusies, tad mēs ceram, ka tas būs iespējams arī šogad, jo interese bija liela. Mēs Zemkopības ministriju informējam, ka cilvēki joprojām izrāda aktīvu interesi.

Attiecībā uz platību, tai ir jābūt ne mazākai par vienu hektāru. Var būt arī vairākas mazākas platības, bet kopā jābūt vismaz hektāram.

Īpašnieks ierosina: Polderis ir vienīgā teritorija, kuru agrofirma pļauj, ne jau kā vēl pļaušanu, bet izpļauj. Es jau pagājušo gadu ierosināju, lai tur ierobežotu vieglo automašīnu braukāšanu, makšķernieku pārvietošanos. Tur regulāri notiek ugunsgrāku kurināšana un tā tālāk. Ar to zaļo lapiņu nav līdzēts – tur ir ceļi, kas atstāti brīvai lietošanai. To dambi, kas gar Svēti vajadzētu norobežot, lai tur nebraukātu.

Atbild R. Lebuss: Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā tiks apzinātas visas problēmas, tajā skaitā pagaidām nekontrolēta pārvietošanās dabas parka teritorijā. Tāpēc jau šis dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts – tas kalpos kā pamats dabas aizsardzības un apsaimniekošanai pasākumu realizēšanai un interešu saskaņošanai. Jebkurā gadījumā, jūsu ieteikums tiks ņemts vērā un pierēģistrēts jau šīs sanāksmes laikā.

Jelgavas RVP inspektore M. Priedēna papildina: Jau šogad mēs esam atjaunojuši soda kvītis. Tomēr mūsu iespējas nav tik plašas un arī līdzekļu nav tik daudz, lai mēs regulāri dežurētu šajā vietā. Ja kāds tiek pieķerts ko nelikumīgi darot, mēs, protams, viņu sodam.

Īpašnieks iebilst: Bet tur to mašīnu reizēm ir ļoti daudz, bet jūsu nav. Es nesaprotu kāpēc tur nevar nolikt žogu. Es saprotu, ka Jūrmalā tur uz stīgām nevar likt žogus, lai ugunsdzēsēji var tikt klāt, bet te viss ir savādāk. Nu, labi, ja degs tā zāle, tur arī ir citi ceļi, kur piebraukt.

Atbild I. Račinska: Labākais veids, ka risināt šādas domstarpības ir piedalīties uzraudzības grupu darbībā. Tāpēc šīs sanāksmes noslēgumā lūgums visiem, kas izrāda interesi griezties pie Sindras.

Ierosina īpašnieks: Būtu vēlams atjaunot tradīciju, kā bija padomju laikos, ka makšķerēšana bija noliegta visu gadu no Svētes ietekas līdz Apiņu tiltam. Tad arī atrisinātos problēmas ar makšķerniekiem, jo arī manā īpašumā tiek izbraukāts ar mašīnām, kurināti ugunsgrāki, piemēslots. Un tas makšķernieks tur vairāk nodarbojas ar malu zveju, nekā makšķerē.

Atbild R. Lebuss: Attiecībā uz makšķerēšanu – arī šī problēma tiks pētīta un iespējams, ka kādā periodā šis būs viens no dabas plāna paredzētiem ierobežojumiem. Bez tam tieši sniegt atbildi pagaidām nav iespējams, jo jāpapēta likumdošana, kas skar makšķerēšanas jomu un vai šāda ierobežojuma gadījumā nav nepieciešams veikt labojumus arī Makšķerēšanas noteikumos.

Sindra Elksne uzstājas ar prezentāciju par dabas aizsardzības plānu izstrādes kārtību un norisi. Prezentācijas beigās tiek interesenti aicināti iekļauties uzraudzības grupas sastāvā.

Kanādas īpašnieku pārstāvji interesējas, cik apjomīgs ir dabas aizsardzības plāns.

S. Elksne atbild, ka tas ir atkarīgs no teritorijas platības un citiem faktoriem.

Rolands Lebuss uzstājas ar prezentāciju par dabas aizsardzības plāna izstrādi, plānotajiem pasākumiem un termiņiem dabas parkam „Svētes paliene”.

Informatīvo pasākumu noslēdz kafijas pauze.

Pirmā informatīvā sanāksme dabas aizsardzības plāna izstrādei dabas parkam „Svētes paliene” LIFE Daba projekta „Paliēņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” ietvaros.

Valgunde, 2006. gada 6. aprīlis.

SANĀKSMES PROTOKOLS.

Sanāksme sākas plkst. 15.00 un ilgst līdz 17.00.

Sanāksmē piedalās 27 dalībnieki, tajā skaitā 21 zemes īpašnieks un apsaimniekotāji.

Sanāksmē piedalās:

1. Rolands Lebusis, dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītājs;
2. Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītājas vietniece;
3. Jānis Reihmanis, Latvijas Dabas fonds, projekta “Paliēņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” koordinators;
4. Inga Račinska, Latvijas Dabas fonds;
5. Smaida Bāliņa, „Kīši”;
6. Līga Liepa, „Dumpji”;
7. Edgars Turks, Valgundes pagasta padome;
8. Ingūna Skutele, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvalde;
9. Ilze Kokmane, Valgundes kadastra administratore;
10. Edgars Freimanis, „Kangari”;
11. Kārlis Degainis, „Mierlauki 99”;
12. Zenta Matisone;
13. Aivars Martinsons, „Ataugas”;
14. Zigmārs Šmāns, „Kadiķi”;
15. Vlads Bergmanis, „Lorena”, „Ligzdiņas”;
16. Ruta Brīvmane, „Brīvmaņi”;
17. Maija Lasmane, Valgundes pagasta padome;
18. Imants Ābrams, „Vārpas”;
19. Pēteris Dulains, „Staburagi”;
20. Ēriks Baidrs, Skangaļi”;
21. Aleksandrs Karnišanskis, „Švankšķi”;
22. Ausma Kalniņa, „Jaundrabiņi”;
23. Olga Filipčika, Valgundes klosteris;
24. Māris Brutulis, „Ūdri”;
25. Zenta Kiesta, „Gaitiņš”;
26. Dzintars Kārklīšs, „Lielaprūmaņi”;
27. Valdis Krišjānis, „Rītiņi”.

Inga Račinska uzstājas ar prezentāciju par LIFE Daba projekta „Paliēņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” norisi un rezultātiem.

Īpašnieks jautā par krūmu izciršanas nepieciešamību grāvjos.

Atbild I. Račinska: Tas ir atkarīgs no teritorijas. Vairumā gadījumu tas ir nepieciešams, jo teritorijas ir ļoti sagrāvētas, kas savukārt ļoti sadala ainavu, atklātās teritoriju platības kļūst

ļoti mazas un tas ir ļoti traucējoši putniem. Šādiem darbiem ir arī paredzēti maksājumi mūsu teritorijās.

Īpašnieks jautā vai viņa īpašums ir liegumā vai cik liela daļa īpašuma ir liegumā.

Atbild J. Reihmanis: Vēstules jūs saņēmiat, tad visticamāk, ka īpašums ir aizsargājamā teritorijā. Attiecībā uz to daļu, kas atrodas liegumā precizēsim sanāksmes beigās pēc kartes.

Jānis Reihmanis uzstājas ar prezentāciju par pļavu atjaunošanas norisi un ar to saistītiem maksājumiem un ar prezentāciju par dabas vērtībām dabas parkā „Svētes paliene”.

Sindra Elksne uzstājas ar prezentāciju par dabas aizsardzības plānu izstrādes kārtību un norisi. Prezentācijas beigās tiek interesenti aicināti iekļauties uzraudzības grupas sastāvā.

Īpašnieks jautā: Vai uzraudzības grupai nebūs ar cilvēkiem jānaidojas?

Atbild S. Elksne: Nē, jo uzraudzības grupa ir paredzēta, lai palīdzētu plāna izstrādātājiem, jo viens cilvēks nevar zināt visu un vietējie iedzīvotāji reizēm situāciju izprot labāk. Zināmā mērā uzraudzības grupa vairāk pārstāv tieši iedzīvotāju intereses.

Rolands Lebus uzstājas ar prezentāciju par dabas aizsardzības plāna izstrādi, plānotajiem pasākumiem un termiņiem dabas parkam „Svētes paliene”.

Īpašnieks jautā: Ja pļava tiek pļauta tik vēlu – jūlijā tad jau veidojas attāls. Un nākošo pavasari paliek 40 centimetri gara kūla, kuru atkal nākošgad ar pļaujmašīnu nemaz nav iespējams pļaut. Vēl gribētu jautāt, vai to nopļauto zāli obligāti vajag vest prom, vai to nevar sadedzināt turpat uz vietas? Citādi tas sanāk pārāk dārgi, jo to zāli tāpat nav kur realizēt.

Atbild J. Reihmanis: Sākšu ar otro jautājumu. Tajā brīdī, kad jūs uzsākat sadarbību ar mūsu projektu, kamēr tas vēl nav Lauku atbalsta dienesta pārziņā, jūs varat to zāli arī sasmalcināt un atstāt turpat uz vietas. Arī šāda darbība ir pietiekami laba pļavas atjaunošanas ziņā. Nākamajā gadā šāda pļava būs jau vieglāk pļaujama un tur nesāks izaugt bērzi un krūmi. Jebkurā gadījumā, lauku atbalsta dienesta prasības ir stipri vien striktākas maksājumu saņemšanai.

Īpašnieks saka, ka viņa platība ir pārāk niecīga, tikai 0,6 hektāri.

Atbild J. Reihmanis: Arī šis ir diezgan sarežģīts jautājums, jo mūsu projekts dod naudu pļavas atjaunošanas darbiem teritorijai, kura platība ir sākot ar 1 hektāru. Bet to var risināt, ja jūs ar saviem kaimiņiem apvienojieties un tad jau platība hektāru var pat pārsniegt.

Informatīvo pasākumu noslēdz kafijas pauze.

Pirmā uzraudzības grupas sanāksme dabas aizsardzības plāna izstrādei dabas parkam „Svētes paliene” LIFE Daba projekta „Palienu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” ietvaros.

Vārpa, 2006. gada 20. jūlijs.

SANĀKSMES PROTOKOLS.

Sanāksme sākas plkst. 13.00 un ilgst līdz 14.47.

Sanāksmē piedalās:

5. Rolands Lebuss, dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītājs;
6. Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītājas vietniece;
7. Jānis Reihmanis, Latvijas Dabas fonds, projekta “Palienu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” koordinators;
8. Inguna Skutele, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes vecākā inspektore;
9. Jānis Teteris, Lauku atbalsta dienesta Zemgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes pārstāvis;
10. Aivars Zeimuls, Līvberzes pagasta padomes izpilddirektors;
11. Aija Degaine, Valgundes pagasta lauku konsultante;
12. Ivars Apinis, zemes īpašnieks

Sanāksmes norise.

Sanāksmi vada S.Elksne.

S.Elksne atklāj uzraudzības grupas sēdi un dod vārdu R.Lebusam

R. Lebuss atskaitās par paveikto:

Uz šo brīdi ir sekojoša situācija. Attiecībā uz putniem. Šī grupa šeit ir bijusi pēfīta pietiekami daudz arī iepriekš. Līdz ar to minētie dati arī tiks izmantoti, lai demonstrētu Vasaras poldera dambja renovācijas negatīvo ietekmi uz caurceļojošiem putniem. Jau šobrīd var pārliecinoši teikt, ka minētās darbības rezultātā vēl ne tik sen migrējošajiem putniem izcili nozīmīgā teritorija kā tāda ir iznīcināta, jo renovētas dambis ir noslēdzis ceļu palu ūdeņiem un Svētes paliene putnu ceļošanas laikā ir sausa un līdz ar to nepiemērota putniem. Līdz ar to šogad varēja vērot ainu, ka putni vairāk uzturējās Lielupes labajā krastā, pamatā divās applūstošās vietās – Melnezerā un aplūstošajos laukos pie Ķīšiem, kā arī applūdušajās Grauzu pļavās Svētes kreisajā krastā. Savu atskaiti ir iesniedzis arī botāniķis un biotopu eksperts. Spriežot pēc iegūtajiem rezultātiem, aina nav tik vāja kā varēja likties sākotnēji – dabas parkā ir konstatēti gan aizsargājamie biotopi – 3 Eiropas nozīmes un 1 Latvijas, gan aizsargājamās augu sugas. Tiesa 3 aizsargājamo augu sugu atradne ir konstatēta tikai vienā vietā. Pie kam, aizsargājamie biotopi ir konstatēti pat intensīvi lauksaimniecībā izmantojamās teritorijās. Attiecībā uz bezmugurkaulniekiem. Atskaiti vēl neesmu saņēmis, tā tiks sagatavota tuvākajā laikā. Lielākais uzsvars tika likts uz tauriņiem, kā labi izmantojamiem vides kvalitātes indikatoriem dēļ to saistības ar noteiktām augu sugām. Jau šobrīd ir skaidrs, ka pļavām nākotnē būs nepieciešama atbilstoša apsaimniekošana, jo tauriņu faunas zināma vienveidība ir saistāma ar salīdzinoši

vienvēidīgām augu sabiedrībām. Un lai arī parkā konstatēto augu sugu skaits nav pārlietu mazs, tas arī nav liels. Tas tikai apliecina palienu atbilstošas apsaimniekošanas nepieciešamību, lai dabas parka pļavas nākotnē atjaunotu. Jau šobrīd ir skaidrs, ka nākotnē teritorijā dominējošā apsaimniekošanas aktivitāte varētu būt pļaušana un noganīšana. Tāpat ir skaidrs, ka netiks pieļauta apbūve.

S.Elksne. Vai būtu kādi jautājumi vai komentāri?

J.Teteris. Man ir viens precizējums. Te rakstīts – Bērzes lejteces posms ar apmēram 5 km garu raktu kanālu, tagadējā Melnupe. Nav tagad tādas Melnupes. Ir Bērze. Jo jau mēs nevaram 5 km pirms ietekas Svētē tai mainīt nosaukumu. Tad tālāk – savukārt Auces lejteces ūdeņi pa 7 km garu kanālu ievadīti Bērzē. Pirmkārt, tas posms, kas ir ievadīts Bērzē 30os. gados nebija 7, bet bija 1,7 km. Un arī tas tagad vairs neeksistē, jo gadus 25 tur ir segtais liela diametra kolektors un daļā grāvis. Un tagad Auces upe no Līvberzes šosejas 4,45 km garumā ir novadīta gar mežu un ievadīta Svētē. Tad Bērzes kanāls. Es domāju, ka saukt Bērzes un Auces upes kaut kādos posmos pa kanāliem – vai tas vispār būtu vajadzīgs. Tad vēl, 3 km garumā Auces kanāls un vecās Bērzes gultne. Tāda es nezinu, kur ir šī vecās Bērzes gultne. Nākamais, ietverti aizsargdambjos. Bērzes upe ir ietverta aizsargdambjos nevis 3 km, bet 7,43 km. Abās pusēs ir aizsargdambji. Un Auces upei arī līdz šosejai ir aizsargdambji nevis 7 km, bet 4,45 km. Tā, kā šī informāciju būtu jāprecizē.

R.Lebuss. Paldies par komentāru. Ieteikumi tiks ņemti vērā.

J.Teteris. Tad vēl tāda frāze – applūšanai pakļauta neliela daļa teritorijas Svētes kreisajā krastā un Melnezers, un Melnupīte. Nu, nezinu, kur ir tā Melnupīte. Varbūt ir domāts gar Melnezeru ejošais poldera maģistrālais kanāls. Vēl ir pieminētas Ķīšu pļavas Lielupes labajā krastā. Nu, pēdējos 15 gadus tie vasaras polderi ir reti applūduši, jo nav bijuši plūdi. Plūdu ziņā bīstamākās vietas ir lejpus Jelgavas, kur Lielupe ir iegrožota aizsargdambjos. Tajos ir iemitinājušies arī bebri. Un paldies Dievam, ka tagad tādi lieli plūdi nav bijuši. Jo ledlauža jau nav. 70os. gados plūdu komisijas aicināja, lai pa Lielupi uz augšu nāk ledlauži, jo citādi Jelgava un polderi ir apdraudēti. Tagad par laimi, kopš Atmosas gadiem tādi plūdi nav bijuši. Tad vēl es gribu iebilst, ka kopš 58. gada, vēl 60., 61. gada ir izstrādāta shēma un izbūvēti – vai tas ir domāts šeit Svētes dabas parkā – 6 ziemas polderi. Nav 6, man sanāk 5. Un 4 ir vasaras, man ir tikai 3. Vārpa vasaras un 2 Valgundes vasaras polderi. Un vēl es stipri oponentu par to sadaļu, kur minēts – līdz ar aizsargdambja atjaunošanu Vārpa vasaras polderī. Redziet, pār to aizsargdambja posmu no sākta gala, kad vasaras polderis projektēts, nekad nav bijis paredzēts, ka pa turieni polderis uzpildīsies ar ūdeni. Polderis tiek uzpildīts ar ūdeni no Lielupes puses, kur 400 m garā posmā vispār nav uzbūvēti dambji. Tur ūdeņi no Lielupes polderī ieplūst. Tā daļa Svētes upes krastā ir domāta ūdens izlaišanai. Un arī tur ūdens ārā netiek. Ūdeni mēs laižam ārā paštecē augšgalā pa maģistrālo grāvi. Tur ir regulators un, lai nebūtu jāsūkņē, regulators tiek atvērts un ūdens plūst ārā. Un tikai tad pēc nedēļām divām, kad Lielupes līmenis sāk atkal celties, pēc kādiem lietiem vai kā, kad beidzas izplūšana no vasaras poldera, tad tikai slēdzam to ciet un šeit lejas galā atveram to grāvja aizvaru, kas nāk uz sūkņu staciju. Un arī pēdējos gadus liela vajadzība nav sūkņēt, un darām to tikai tad, ja apsaimniekotāji grib kādu mēslojumu uz zālājiem vai pļavām dot, jo tur nekāda cita lauksaimnieciska darbība nenotiek un mēs esam priecīgi, ka šobrīd vasaras polderis tiek izmantots tādā režīmā kā tas sākotnēji tika paredzēts, kam tās platības tika paredzēts izmantot – zālājiem un skābarības ražošanai. Pretēji iebildumiem, ka tagad tur ir sausāks, es gribētu teikt, ka tur ir inteliģentāk, jo mitrums no tās zemās plančkas, kas tur bija pirms meliorācijas, ir pazudis. Kad es biju students, es te mērīju piemājas zemes. Te bija vieni džungļi – priekšā bija

krūmu blāķis, ka tu tālāk par to viensētu neko neredzēji. Un man ir žēl, ka tolaik nebija tādas kameras, ka varēja kaut ko uzfilmēt, lai pēc tam parādītu kā bija un kā tagad ir. Un arī vasaras polderos. Tagad visu vasaru ūdens tiek turēts grāvjos līdz ūkai. Tikai tad, kad sākas zālāju pļauja, tad tiek attiecīgi ūdens nosūkņēts. Līmeņi tiek turēti, jo tādā veidā tiek taupīta nauda. Vienīgi tas ir par ļaunu drenāžai, jo tā sāk no iekšpuses apaugt. To redzēs nākotnē, cik ilgi tās darbosies. Bet tagad vainu uzvelt tikai tam dambītim ... Saimniecība, kas novāc tur sienu, to dambi bija izdangājusi. Tur bija tādas bedres, ka kādu pavasari tur ūdens pa tām ieplakām varēja sākt iet pāri, izraujot lielus grāvjus. Lai tas tā nebūtu, mēs ņēmām un to dambi piekārtojām. Tā nav tā vieta, kur polderim būtu jāuzpildās ar ūdeni. Tam mēs izmantojam regulatoru no Svētes augšgalā. Jau nedēļas divas iepriekš, kad sāk celties līmeņi upēs, mēs laižam to ūdeni iekšā polderī, lai izlīdzinātu līmeņus un pasargātu no ledus aizsargdambjus. Šogad bija tāda situācija, ka mēs ūdeni iekšā nelaidām, polderi neuzpildījām, un arī no Lielupes ūdens iekšā nenāca, jo nebija tāds līmenis.

R.Lebuss. Jebkurā gadījumā, mēs esam fiksējuši faktu – polderis šogad pirmo reizi bija pilnīgi sauss un līdz ar to kļuvis nederīgs caurceļojošiem putniem, kuri arī bija tas kritērijs, kāpēc šeit vispār tika nodibināta īpaši aizsargājamā dabas teritorija un Natura 2000 teritorija. Līdz ar to tālākais ir tehnikas jautājums, bet ūdenim putnu caurceļošanas laikā polderī ir jābūt. Jāatzīmē, ka Graužu pļavas bija pilnīgi zem ūdens un to līmenis ir tāds pats kā vasaras polderim, tikai atšķirība ir tajā apstākļi, ka tas nesargā nekādi aizsargdambji. Tātad arī salīdzinoši nelielos palos, ūdens uz pļavām virsū ir nācis un nāk.

J.Teteris. Vēl es jums pateikšu tādu faktu. Tas regulators, kas bija Vārpas vasaras poldera galā, to ledus pa šiem gadiem bija salauzis un pa turieni polderī, mums nezinot, nāca iekšā ūdens. Un varbūt tas līmenis pavasaros tāpēc tur arī bija augstāks. Bet reizē ar tā dambja remontu, arī to regulatoru sametināja un saveda kārtībā. Tur visu aiztaisīja ciet, līdz ar to pa to vietu šovasar ūdens iekšā nenāca. Ūdens līmenis nebija tik liels, lai nāktu iekšā pa ielaižamajām vietām, un arī caur salaboto regulatoru ūdens polderī arī netika. Tas arī varēja būt par iemeslu, kāpēc Vārpā tās pļavas nebija pārplūdušas. Pie tam, Valgundē šogad polderos ūdens tika ielaists, bet Vārpā nokavēja. Tāpēc Valgundē šogad bija mitrāks kā Vārpā. Es gribētu izmantot arī šodienas tikšanos un lūgt jūsu palīdzību. Tas ir Gātes polderis pie Babītes, kas šobrīd pārpurvojas. No 400 ha kādi 100 ha ir pārpurvošanās stadijā. Ciņi tur ir līdz ceļiem. Tur ir viens mazs regulators, kas aiziet uz ezeru un tas tās platības nosusināt nevar. Tur viens zemes īpašnieks ir pieteicies uz bioloģisko daudzveidību, bet tur nekāda bioloģiskā daudzveidība nav. Tur ir viena purva zāle un krūmi.

R.Lebuss. Ja jau cilvēks ir pieteicies uz platību maksājumiem, tad acīmredzot, tam pamats ir. Domāju, ka šeit paralēles var vilkt ar Graužu pļavām. Un, ja runā par apsaimniekošanu, tad to var paveikt arī mitrās teritorijās – Graužu pļavās taču jau šobrīd tiek gan pļauts, gan tiek cirsti krūmi. Bez tam meliorācija šīs pļavas ir skārusi vismazāk.

I.Apinis. Nu, nezinu kāda tur pļaušana. Tur taču tikai vieni suņuburkšķi.

R.Lebuss. Redziet, apsaimniekošanas pasākumi tāpēc ir nepieciešami, lai pļavas atjaunotu. Un būtu utopiski cerēt, ka pļavu atjaunošanās būs iespējama viena nieka gada laikā. Tas tomēr ir ilgstošāks process. Protams, ja salīdzina Graužu pļavas, kas ir saglabājušas visdabiskāko veidolu no visām dabas parka pļavām, ar, piemēram, stipri pārveidotajām un kultivētajām pļavām citviet, tad atjaunošanās pirmajās notiks salīdzinoši īsākā laika posmā. Taču arī pārveidotās ar laiku atjaunosies.

J.Reihmanis. Jārēķinās ar faktu, ka tolaik ka tika šis dabas parks nodibināts, tam par pamatojumu bija tās dabas vērtības kas šeit bija uz to brīdi atklātas un kuras te ir joprojām. Tāpēc šajā teritorijā prioritārai būtu jābūt šo vērtību aizsardzībai un saglabāšanai.

I.Apinis. Dibināšanas laikā bija tāds teikums – nemainot un neierobežojot saimniecisko darbību. Piemēram, ja atjaunos ūdens līmeni tajā vasaras polderī, tad agrofirmai, kas tagad tur pļauj to darīt vairs nebūs izdevīgi, jo tā zālīte būs mazāk. Un tad būs tur tāpat kā Grauzu pļavās viss aizaudzis ar suņuburkšķiem. Un es neticu, ka viņas tur kādreiz pļaus.

J.Reihmanis. Es tomēr domāju, ka mēs spēsim nonākt pie kāda saprātīga kompromisa. Ja jau pavasarī polderī tāpat tas ūdens tiek laists iekšā, tad kāpēc šo pasākumu nesaskaņot ar to laiku, kad ūdens ir nepieciešams caurceļojošiem putniem, kas tur uzturas.

R.Lebuss. Izveidojot šo dabas parku Latvija ir apņēmusies starptautiskā līmenī aizsargāt tās vērtības, kuras šeit ir un kuras kalpoja kā kritērijs šī statusa noteikšanai konkrētai teritorijai. Pašlaik, ja runā par vasaras polderi, ir ļoti grūti piemērot tam aizsargājamās teritorijas statusu, jo kritēriju vienkārši nav – proti, nav jau to caurceļojošo putnu, kuru aizsardzībai šis dabas parks tika dibināts. Un varbūt Jāņa ierosinājums arī būtu pašlaik reālākais kompromisa variants īstermiņā. Jo putni šai vietai ir jāatgriež.

J.Teteris. Cik ilgi jūsuprāt tur tas ūdens būtu vajadzīgs.

R.Lebuss. Pašlaik ir grūti pateikt, te jāskatās ilglaicīgie putnu novērojumi pēc kuriem varētu noteikt putnu migrācijas laikus. Bet to ir iespējams novērtēt. Bez tam ilglaicīgāks mitrums kā tas īsais laiks pavasarī ir nepieciešams ne vien putniem, bet arī augiem un palienei raksturīgajiem biotopiem. Citādi pļavu atjaunošana un atjaunošanās būs stipri vien ilgāks un sarežģītāks process.

J.Teteris. Viens variants varētu būt tāds. Attiecīgajos noteikumos būtu jāieraksta, ka attiecīgajā polderī būtu jāuztur tāds vai tāds līmenis. Tas jāaskaņo ar zemes īpašnieku vai zemes lietotāju. Ja tas zālājus neapdraud, tad domāju nekas ļauns tur nebūs. Pavasarī tas ūdens jau tāpat polderos iet iekšā. Cita lieta, ka tagad pēdējos gados plūdi ir mazāki, tāpēc polderi nepārplūst.

S.Elksne. Varbūt kādi citi komentāri? Kādas ieceres?

I.Skutele. Kas būs ar būvniecību? Te jau kopš 90o. gadu sākuma daudzi grib būvēties.

R.Lebuss. Protams, ir gandrīz neiespējami liegt būvēties tiem, kas ir saņēmuši būvatļaujas pirms dabas parka dibināšanas un kuras joprojām ir derīgas. Tomēr domājams, tādu šeit nav daudz. Taču ir pilnīgi skaidrs, ka jebkāda cita būvniecība tiks liegta. Prioritāras te tomēr ir pļavu aizsardzības, saglabāšanas un atjaunošanas intereses. Pļavas ir jāpļauj un jānogana. Pie kam, šādās teritorijā ir pieļaujama tikai vēlā pļaušana un arī ne biežāk kā reizi gadā.

I.Apinis. Kad tā reize ir.

S.Elksne. Saskaņā ar noteikumiem, pēc 15. jūlija.

I.Apinis. Bet jūs esiet parēķinājuši kāds veidosies attāls? Un tad pavasarī pietiks ar vienu sērkokciņu.

R.Lebuss. Nu ziniet, tas nu gan nav arguments. Lai kāda, bet kūla veidojas arī pļavās, kur saimniekošana notiek citādi un, kur tā ir pavisam maza. Un arī tur varētu pietikt ar vienu sērskociņu. Bez tam, gribētu pajautāt – kāpēc, lai arī šeit nebūtu tā vieta, kurā pļavu atjaunošanu veic ne vien pļaujot, bet arī noganot, šim nolūkam izmantojot lielos zālēdājus. Tad ļoti daudzas problēmas varētu atrisināt. 10 gadi ir pietiekami ilgs laiks, lai to varētu paveikt.

I.Apinis. Man te ir tāds ierosinājums. Runāt tieši ar agrofirmas „Jelgava” pārstāvjiem. Tieši ar viņiem, kā viņi apsaimniekos pļavas. Vai viņi vispār ir ar mieru darīt to, ko piedāvājat jūs.

S.Elksne. Kāds ir pašvaldības viedoklis par iepriekš runāto. Arī par lielajiem zālēdājiem.

A.Zeimuls. Ir skaidrs, ka pļavas ir jā saglabā. Un arī lielie zālēdāji varētu būt mums interesanti.

I.Skutele. Tomēr vai šādās vietās tiem zālēdājiem būs piemēroti apstākļi. Kur viņi liksies, kad viss applūdīs.

R.Lebuss. Parasti to risina tā, ka teritorijā ir jābūt kādai augstākai un sausākai vietai, kas neapplūst. Diemžēl, šī ir problēma šeit. Un tomēr domāju, ka pēc rūpīgākas situācijas izpētes arī šo jautājumu var risināt. Bez tam gribēju piebilst, ka varētu būt maksšķerēšanas liegums pavasara un rudens periodā putnu migrācijas laikā Svētes lejtecē. Papildus vēl jāpapēta situācija ar medībām. Taču šobrīd pilnīgi skaidrs ir tas, ka putnu medības varētu būt liegtas.

Sanāksmes nobeigumā uzraudzības grupa vienojas, ka nākamā uzraudzības grupas sēde notiks 12.09.2006 Vārpas Bērnu un jauniešu centrā.

Otrā uzraudzības grupas sanāksme dabas aizsardzības plāna izstrādei dabas parkam „Svētes paliene” LIFE Daba projekta „Palienu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” ietvaros.

Vārpa, 2006. gada 12. septembrī.

SANĀKSMES PROTOKOLS.

Sanāksme sākas plkst. 15.15 un ilgst līdz 17.10

Sanāksmē piedalās:

1. Rolands Lebus, dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītājs;
2. Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītājas vietniece;
3. Jānis Reihmanis, Latvijas Dabas fonds, projekta “Palienu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” koordinators;
4. Ingūna Skutele, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes dabas aizsardzības daļas vecākā inspektore;
5. Ilze Kokmane, Valgundes pagasta padomes kadastra administratore;
6. Smaida Vērza, Līvberzes pagasta padomes pārstāve;
7. Edgars Freimanis, Valgundes pagasta zemes īpašnieks.

Sanāksmes norise.

Sanāksmi vada S.Elksne.

S.Elksne atklāj uzraudzības grupas sēdi.

S.Elksne. Uz šo brīdi plāns ir gandrīz gatavs, Rolands pastāstīs, kas ir padarīts un kādi pasākumi ieplānoti. Pēc tam lūgti jūsu komentāri, jautājumi un iebildumi. Sanāksmes beigās varbūt varam vienoties, ka uzraudzības grupas sanāksmi vairs nerīkojam un rīkojam sabiedrisko apspriešanu.

R. Lebus īsumā raksturo situāciju, 2006. gadā ekspertu darba rezultātus un plānotos pasākumus dabas parkā.

S.Elksne. Plānā ir paredzēts izvietot pārāk daudz robežzīmes. Tās tomēr izvieta pie ceļiem un takām.

I.Skutele. Pagājušajā nedēļā braucām pārbaudīt izvietotās robežzīmes un konstatējām, ka diezgan daudz ir bojātas vai pazudušas. Tomēr Svētes paliene nav tas sliktākais piemērs – te diezgan daudz zīmes ir saglabājušās.

S.Elksne. Vēl ir precīzi jādefinē sekojošais: informatīvās zīmes ir zīmes ar ozollapām, bet informatīvie stendi ir cits. Plānā dažkārt nav saprotams, kas ir kas.

I.Skutele. Vēl gribētu piezīmēt, ka iezīmējot parka robežas mēs neesam izpildītājs. To dara Dabas aizsardzības pārvalde un pašvaldība, reģionālajai vides pārvaldei šāda funkcija nekad nav bijusi, mums ir tikai kontroles funkcija. Tad vēl. Pie pasākuma 7.1.2.2.1.

„...nodrošināt pietiekamu ūdens līmeni ...”. Te arī līdzīgi – mēs varam tikai uzraudzīt, nodrošina citi.

S.Elksne. Vēl bija jānorāda informatīvo zīmju cenas – parasti jāreķinās ar 20 – 30 latiem, ko veido zīmes pašizmaksa un uzstādīšanas izmaksas.

R.Lebuss. Tātad procedūra ir sekojoša – pašvaldība reģionālajai vides pārvaldei sagatavo pieprasījumu par nepieciešamo informatīvo zīmju skaitu, un, kad tās saņemtas, pašvaldība zīmes izvietoj. Vai es nekļūdījos?

S.Elksne. Nē. Un mēs savukārt zīmes nododam attiecīgajai RVP, kas ir sagatavojusi pieprasījumu mums.

I.Skutele. Mēs jau agrāk sarēķinājām zīmju skaitu, cik mums nepieciešams, aizsūtījām pieprasījumu Dabas aizsardzības pārvaldei un sadalījām pa teritorijām.

R.Lebuss. Tad varbūt jums ir kāds redzējums, cik zīmes dabas parkam ir nepieciešamas.

I.Skutele. Mēs arī rēķinājām, ka zīmes nepieciešamas pie ceļiem, un tur, kur pārvietojas cilvēki. Tāpat zīmes uz galējām robežām. Un mums uz teritoriju sanāca kādas padesmit zīmes.

R.Lebuss. Tad es varētu noņemt zīmes no robežas laužuma līnijām un samazināt zīmju skaitu citviet, saglabājot tās pamatā pie takām un ceļiem, un iezīmējot galējās robežas. Un tomēr es uzskatu, ka gar Lielupi, arī Iecavu zīmes būtu nepieciešamas – jo daudzi cilvēki Lielupi izmanto tāpat kā ceļu – pārvietojoties ar laivu, gan makšķernieki, gan atpūtnieki. Protams, laiku pa laikam tiem ir vēlme izkāpt arī krastā, bet zīmes tur nav, tātad arī nav nekāda norādījuma par dabas parku.

I.Skutele. Informatīvo stendu varētu izvietot uz ceļa, kas iet uz Zvejniekiem.

R.Lebuss. Tas ir tur, kur ir sūkņu stacija Melnezera galā?

I.Skutele. Jā. Bet to stendu varētu novietot nevis tur, kur iezīmēts pašlaik, bet pie ceļa, kas pagriežas paralēli Lielupei.

R.Lebuss. Bet tas sanāk ārpus dabas parka teritorijas.

I.Skutele. Jā, bet tad informāciju par teritoriju varētu saņemt lielāks cilvēku skaits jau pirms iebraukšanas dabas parka teritorijā. Tad vēl. Mēs runājām ar Ilzi Bergmani. Kā tad īsti ir – vai tikai uz viena gada pieredzi, kad nebija to plūdu un arī slūžas tika savestas kārtībā var paredzēt, ka jādambē tie grāvji ciet. Vai tomēr nav vajadzīgs ilgstošāks projekts, lai to novērtētu.

R.Lebuss. Tāpēc jau dabas plānā grāvju dambēšana ir paredzēt tikai pēc rūpīgākas izvērtēšanas un tas ir ilglaicīgāks pasākums. Savukārt, nepieciešamā ūdens daudzuma nodrošināšana putnu pavasara migrāciju ir iespējama un nepieciešama jau šobrīd. To pagājušajā sēdē atzina arī Tetera kungs.

I.Skutele. Bet tas var izsaukt pārpurvošanos un pēc tam pļavas aizaugs ar krūmiem, jo nebūs iespējams pļaut.

I.Kokmane. Daļa grāvju jau tagad nefunkcionē, tie ir aizauguši un aizsērējuši. Un arī bebru darbība. Tas pats maģistrālais grāvis Valgundes pagastā. Tas jau vairs nav grāvis.

R.Lebuss. Domāju, ka visas šīs prognozes ir nedaudz pārspīlētas. Protams, ka pļavas mitrākas paliks un pļaut nebūs tik viegli kā intensīvi nosusinātās platībās. Tomēr neiespējami tas nav. Paskatiet Graužu pļavas – tur taču nopļaut ir iespējams, lai arī pļavas ir mitras.

I.Skutele. Un tie lauki, kas pie Jaundobeļiem ... Tur saimnieks pateica – es par šo naudu tur nevaru nopļaut, man nav iespējams ieguldīt papildus līdzekļus. Un ja tādas pļavas paliks citur, arī tur būs tas pats. Un pie tam, finansējumu samazina un samazina. Tie cilvēki, kuriem ir lielākas teritorijas vēl kaut kā var izpildīt šos darbus, bet tiem, kuriem mazas saka, kāpēc tas man vajadzīgs, man tas neatmaksājas.

R.Lebuss. Nu, diemžēl, dabas plāna ietvaros mēs nevaram atrisināt valsts politikas jautājumus. Mēs varam tikai cerēt, ka kādu dienu tomēr Latvijā šo zemju apsaimniekošanas jautājumi tiks sakārtoti tā, lai pļaušana, ganīšana būtu saimniekam izdevīga. Pašlaik ir iespējams saņemt to, ko ir iespējams saņemt. Un galu galā, pēc dažiem gadiem valstij būs jāatskaitās Eiropas Savienībai, kāpēc šis apsaimniekošanas jautājums nav bijis pienācīgi risināts. Un tad ne jau īpašniekam būs jāatbild, bet valstij.

I.Skutele. Cik man bijušas sarunas, domāju, ka nepieciešamā mitruma nodrošināšana putnu pavasara migrāciju laikā nav neiespējama. Tomēr šogad patiešām plūdu bija stipri mazāk kā citus gadus, lai arī tika prognozēti lieli plūdi.

R.Lebuss. Bet Svētes palienes gadījumā arī nelieli plūdi ir vienmēr nodrošinājuši putnu ar pietiekamu mitrumu, tā, kā ne jau tas, ka plūdu nebija ir vainojams pie šī gada pavasara situācijas.

S.Elksne. Man būtu iebildumi par plāna izpildes praktisko pusi – kāds ir finansējums, kas konkrēti to darīs. Tas pagaidām ir viss sajaukts kopā. Varbūt būtu nepieciešams atdalīt kontrolējošās un izpildošās funkcijas.

I.Skutele. To man arī pieteica vadība – mēs neesam izpildītāji, mums ir kontrolējoša funkcija. Tad vēl – te daži tādi sīkumi. Tātad, uzraudzības grupas saraksts – es esmu dabas aizsardzības daļas vecākā inspektore. 13. lpp 2.1.6. punktā – Valgundes pagastā mājas Kapsargi ir pārsauktas par Lāsītēm. 14. lpp. mums nepatika teikums – klosterī joprojām dzīvo mūķenes. Drīzāk joprojām darbojas vai kā līdzīgi. Tad vēl punktā 2.1.7. – dabas lieguma pārvaldi neveic Jelgavas RVP, tikai kontroli. 16. lpp 3.1.5. punkts – MK noteikumi Nr. 416 ir zaudējuši spēku un spēkā stājušies MK noteikumi Nr. 717 un spēkā stājušies no 29.08.2006. Tad vēl kļūdas ieviesušās 20. lpp 4. rindkopā no lejas (...) pagasta teritorijā (...) – kura pagasta teritorijā?) un 24. lpp 2. rindkopā no lejas (laikam jau Līvberzes pagasta vietā bija jābūt Valgundes pagastam). Tad vēl 28. lpp – Melnezers manā bērniībā tika saukts par Mellizeri. Vai arī šeit nevajag uzrādīt šo otru nosaukumu. Tad vēl 38. lpp – (...) ir Latvijā un ārzemēs labi pazīstama (...). Vai nevajadzētu citādi – piemēram, starptautiskā atpazīstamai. Tad jautājums – kas būs ar kompensācijām un meliorācijas sistēmu uzturēšanu.

S.Elksne. Ja ir aizliegta būvniecība aizsargājamā dabas teritorijā, tad saskaņā ar kompensācijas likumu cilvēks var iegūt līdzvērtīgu zemi citur.

R.Lebuss. Un kā gadījumā, ja zemes un ražas kvalitāte pļavu un to hidroloģiskā režīma atjaunošanas rezultātā īpašnieku neapmierina?

S.Elksne. Šobrīd zemes īpašumu maiņa ir apstājusies līdz nākamā gada 1. janvārim. Nākotnē būs paredzams, ka varēs mainīt zemi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un zemēm ārpus tām.

J.Reihmanis. Par īpaši aizsargājamās sugu atradnēm – varbūt Sindra var šeit komentēt vairāk.

S.Elksne. Jā – precīzas atradņu vietas plānā nedrīkst būt uzrādītas ne tabulā, ne uz kartes. To pārvaldei būtu jāiesniedz atsevišķi.

J.Reihmanis. Tad vēl – mums projektā ir paredzēta kontrolētā dedzināšana biotopu atjaunošanai. Būtu vēlams šādu pasākumu paredzēt arī dabas plānā, jo šo darbību var veikt tikai tad, ja tā ir iekļauta dabas plānā. Tad būtu labi paredzēt vietas, kur mēs to varētu darīt. Es šobrīd nevaru apgalvot, ka mēs esam gatavi to darīt tādā apjomā, kā mēs apņēmāmies, tas ir lielā mērā atkarīgs no cilvēkiem un cik lielā mērā būs iespējama apsaimniekošana. Es domāju, ka dedzināšanai vislabākā vieta būtu viss Lielupes labais krasts – krūmiem aizaugusī daļa no Iecavas upes līdz Melnezeram. Tā vieta ir ideāla arī no drošības viedokļa – tur visur ir ceļi un visur var piebraukt ugunsdzēsēju mašīnas.

J.Reihmanis. Par monitoringu. Mūsu monitorings ir vairāk apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes, ne aizsargājamo sugu monitorings. Līdz ar to ir jādomā, kā tiks veikts arī sugu monitorings.

S.Elksne. Būtu nepieciešams izstrādāt ieteikumus, kā veikt monitoringu, kuras sugas uzskaitīt. Jo apsaimniekošanas pasākumu monitorings ir atsevišķs pasākums.

J.Reihmanis. Tās dažas kvalificējošās sugas mēs arī uzskaitām. Piemēram, griezi.

I.Skutele. Tad ir jautājums par to apbūves gadījumu Lielupes labajā krastā pret Svētes ieteku. Tas cilvēks tad laikam tagad var būvēt tikai dzīvojamo māju? Kaut arī pašlaik viņš piedāvā izveidot telšu vietu un nevis atpūtas vietu tādos apmēros kā bija plānojis iepriekš.

R.Lebuss. Principā tāda telšu vieta būtu pieļaujama ar nosacījumu, ka tā patiešām ir tikai telšu vieta ar ugunskura vietām un tur netiek būvētas nekādas grandiozas jahtu piestātnes vai rakti dīķi, kur tās novietot. Un arī, lai tualete palēnām nepārvēršas par atpūtas namiņiem. Pie kam, tur pienāk ceļi, tāpēc arī nekādas speciālas takas nav nepieciešams veidot.

S.Elksne. Man jautājums – kāpēc tiek izdalītas divas dabas parka zonas?

R.Lebuss. Vienā no zonām ir pieļaujama būvniecība – tās ir parka teritorijā esošās viensētas, kā arī tas skandalozais apbūves gabals Lielupes labajā krastā pret Svētes ieteku (jo tur īpašniekam ir izsniegta būvatļauja). Pie tam, kā zona, kurā pieļaujama apbūve ir izdalīta tikai veco māju vieta un nevis viss Lielupes līkuma gals. Atlikušajā daļā var pieļaut telts vietas ierīkošanu. Pie kam, šajā gadījumā individuālie noteikumi papildināmi ar sekojošu tekstu: „dabas parka zonā drīkst celt teltis un kurt ugunskurus speciāli tam norādītās vietās”.

S.Elksne. Tad pareizāk teritoriju ar pieļaujamu būvniecību būtu izdalīt kā neitrālo zonu.

R.Lebuss. Labi, tas tiks ņemts vērā.

S.Elksne. Tad vēl – plānā redzams, ka ir dabas parka zona, bet nav dabas lieguma zona ...

R.Lebuss. Te karte nav pabeigta gluži līdz galam, dabas lieguma zona tiks izdalīta. Visas zonas tiks iezīmētas vienā kartē.

S.Elksne. Vēl ir jāpapildina normatīvie akti ar MK noteikumiem „Kārtība kā vērtējama ietekme uz Natura 2000 teritorijām” un Likums par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensācijām par saimnieciskās darbības ierobežojumiem. Pēdējais attiecas ne vien uz mežiem, bet arī uz zemes maiņu. Tad vēl individuālo noteikumu projektam ir jābūt nedaudz citādam, paraugu es iedošu.

Ar šo uzraudzības grupa darbu beidz un tiek nolemts, ka nākamā uzraudzības grupa netiks rīkota, bet novembra 2. nedēļā tiks rīkota sabiedriskā apspriešana, kas notiks Valgundes pagastā.

**Sabiedriskās apspriešanas sanāksme dabas aizsardzības plāna izstrādei
dabas parkam „Svētes paliene” LIFE Daba projekta „Paliēņu pļavu
atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” ietvaros**

Valgunde, 2006. gada 19. decembrī

SANĀKSMES PROTOKOLS

Sanāksme sākas plkst. 11.00 un ilgst līdz 12.45

Sanāksmē piedalās:

1. R. Lebuss, dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītājs;
2. S. Elksne, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītājas vietniece;
3. J. Reihmanis, Latvijas Dabas fonds, projekta “Paliēņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” koordinators;
4. I. Skutele, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes vecākā inspektore;
5. J. Teteris, Lauku atbalsta dienesta Zemgales reģionālās lauksaimniecības pārvalde;
6. I. Bergmane, Lauku atbalsta dienesta Zemgales reģionālās lauksaimniecības pārvalde;
7. A. Zeimuls, Līvberzes pagasta padomes izpilddirektors;
8. A. Degaine, z/s „Mierlauki 99”;
9. P. Degainis, p/s „Staburagi”;
10. A. Kornīšauks, p/s „Svankški”;
11. D. Zībergs, SIA agrofirma „Jelgava”;
12. M. Lasmane, Valgundes novada dome;
13. I. Aboms, z/s “Vārpas”.

Sanāksmes norise.

Sanāksmi vada S. Elksne.

S. Elksne atklāj uzraudzības grupas sēdi.

R. Lebuss īsumā raksturo situāciju, 2006. gadā ekspertu darba rezultātus un plānotos pasākumus dabas parkā.

Zemes īpašnieks. Kādreiz aplika krūmiem apkārt trosi un ar traktoru izrāva ar visām saknēm. Citādi jau nav vērts – ataug no jauna.

J. Reihmanis. LIFE paliēņu pļavu projektā ir paredzēta krūmu sakņu iznīcināšana. Mēs plānojam ap Mellīzeri nelielā platībā veikt šādas darbības.

Zemes īpašniece. Pēc Lauku atbalsta dienesta ziņām platību maksājumus samazinās. Jau tagad tie 138 eiro nebija liela summa.

J. Reihmanis. Tā vēl nav gala versija, tāpēc uz šo jautājumu pagaidām vēl nevar atbildēt.

D. Zībergs. Agrofirmas „Jelgava” agronoms. Ja veiks poldera apūdeņošanu putnu migrāciju laikā un tur ir bioloģiski vērtīgie zālāji ar vērtīgām augu sugām, vai tur kādas augu sugas šīs apūdeņošanas rezultātā neaizies bojā?

R.Lebuss. Principā, palienēs augošās augu sugas ir pielāgojušās applūšanai. Tāpēc jau tā ir paliene ar palienei raksturīgiem apstākļiem. Protams, ja tur pašlaik ir sugas, kas nav raksturīgas palienēm, tad tās gan var ciest. Taču dabas parka „Svētes paliene” gadījumā prioritāra ir palienēm raksturīgās augu un dzīvnieku valsts saglabāšana un atjaunošana. Otrkārt, nav jau nepieciešams appludināt visu palieni – migrējošiem putniem, ja runa iet par Vārpas vasaras polderi, ir nepieciešamas lielākas un mazākas ūdens lāmas.

J.Reihmanis. BVZ izdalīšanā ir vairāki kritēriji. Svētes palienes gadījumā nosakošie ir putni, tāpēc mitruma režīma nodrošinājums šeit ir vairāk saistīts ar putniem nevis ar augu daudzveidību.

D.Zībergs. Ja platību maksājumi tiks samazināti, tad mums būs nepieciešama mēslošana un zālāju ielabošana. Vai tas būs iespējams?

R.Lebuss. Palieņu pļavās mēslošana un ielabošana nav vēlama. Tas nav mans personīgs pieņēmums, bet vispārāzīta patiesība dabisko pļavu apsaimniekošanas praksē. Arī Svētes palienes gadījumā pļavu ielabošanu un mēslošanu nav pieļaujama. Tomēr jāņem vērā, ka šī ir īpaši aizsargājamā dabas teritorija un prioritāte šeit tomēr ir dabas aizsardzībai. Runājot par platību maksājumiem, protams, arī mēs ceram, un gana daudz esam arī darījuši, lai platību maksājumi netiku samazināti.

I.Bergmane. Jūs plānā prasāt nekopt meliorācijas sistēmas. Tajā pašā laikā, citā vietā tiek prasīta krūmu ciršana. Šajā gadījumā, krūmu ciršana ir grāvju kopšana.

R.Lebuss. Varbūt problēma ir definīcijā. Ja plānā tika minēts, ka nav pieļaujama meliorācijas sistēmu kopšana, tad tas attiecināms uz grāvju pārrakšanu un mehānisku tīrīšanu, drenāžas sistēmu atjaunošanu, aizsargdambju atjaunošanu. Ja runā par palienes dabisku atjaunošanos, tad šo meliorācijas sistēmu piesērēšana ir dabisks ceļš kā meliorācijas pārveidoto palieni tuvināt sākotnējam dabiskas palienes veidolam. Protams, ka plānā ir arī paredzēts, ka visas šīs darbības ir iespējams veikt tikai pēc rūpīgas situācijas izpētes, analīzes un plānošanas. Krūmu ciršana ir pļavu atjaunošanas pasākums.

I.Bergmane. Bet jūs saprotiet, ka nekopjot meliorācijas sistēmas, var nedabūt arī maksājumus.

R.Lebuss. Bet vai tas ir tik noteikti definēts.

I.Bergmane. Jā. Es neteikšu, ka visu nevar dabūt. Daļu nevar dabūt.

J.Teteris. Pirmo gadu 5 %, otro gadu 10 % un vairāk.

R.Lebuss. Tas ir saistīts ar BVZ maksājumiem?

I.Bergmane. Ar jebkuru. Jebkurā maksājumā viņam nosacījumi ir jāizpilda, lai varētu dabūt pilnu maksājumu. Un viens no tiem nosacījumiem ir meliorācijas sistēmu kopšana.

J.Teteris. Jūs nepārtraukti rakstiet „atjaunot hidroloģisko režīmu”. Es 60os. gados šīs platības, kad tās vēl bija nemeliorētas, apzināju. Te viss bija aizaudzis ar krūmiem. Un jūs tagad gribat tos krūmus atjaunot.

R.Lebuss. Es atvainojos, bet turpat ir minēts arī par apsaimniekošanas pasākumiem, proti, pļaušanu un noganīšanu, lai novērstu pļavu aizaugšanu ar krūmiem. Attiecībā uz agrāk vairākkārt dzirdētajiem apgalvojumiem, ka šādas rīcības padarīs pļavas par purvu, varu tikai norādīt uz pļavām Svētes kreisajā krastā – Grauzu pļavām, kuras, protams, daudzviet ir stipri pārmitras un grūti apsaimniekojamas, tomēr paskatiet kādas tās ir pašlaik – purva tur nav, pļavas regulāri pilnībā pārplūst, taču tas netraucē cilvēkiem tās apsaimniekot. Cita lieta, ja valsts nevar nodrošināt adekvātus platību maksājumus, taču tas ir jau no citas operas.

J.Teteris. Es jums pagājušo reiz teicu, ka šie polderi ir radīti civilizētai apsaimniekošanai, un tad arī putni te var nosēsties. Bet jūs visu laiku rakstiet – aizbērs grāvjus.

R.Lebuss. Plānā nav minēts apalvojuma vai pavēlēs formā par grāvju aizbēršanu. Vēlreiz atkārtoju, ka turpat pasākumu plānā ir paredzēts, ka pirms hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumu uzsākšana ir jāveic ne vien rūpīga situācijas izpēte un analīze, bet arī minēto darbu saskaņošana, kā rezultātā var tikt ievērotas visu intereses, protams, pieņemot, ka īpaši aizsargājamā teritorijā prioritāras ir dabas aizsardzības intereses un netiktu skartas teritorijas ārpus dabas parka.

Zemes īpašniece. Nav informēti un uzaicināti plāna izstrādāšanā piedalīties tie zemes īpašnieki, kuru zemes Valgundes pagastā atrodas blakus dabas parka teritorijai. Ja tiek plānoti ūdens līmeņa celšanas pasākumi, tas skars arī viņus.

R.Lebuss. Es vēlreiz atkārtoju, ka pirms jebkādam ūdens līmeņu mainīšanām plānā ir paredzēta situācijas izpēte un analīze. Protams, ka šajā gadījumā tiks vērtēta arī šo pasākumu ietekme uz apkārtējām teritorijām.

Zemes īpašniece. Bet tad tam ir jābūt konkrēti aprunātam.

R.Lebuss. Labi, tad pieņemam šo kā **priekšlikumu** un to pasākuma punktu papildināšu ar teikumu – veikt hidroloģisko izmaiņu novērtējumu polderu teritorijās, kas neatrodas dabas parkā un kuras var tikt ietekmētas, veicot hidroloģiskā režīma atjaunošanu dabas parkā „Svētes paliene”.

D.Zībergs. Appludināšana ir paredzēta 2 mēnešu garumā, bet pali mums parasti ir tā, 2 nedēļas.

R.Lebuss. Tas ir periods, kas sakrīt ar putnu pārlidojumu laiku. Šajā laikā, protams ne jau visu mēnešu garumā būs nepieciešams nodrošināt applūdumu, bet laikā kad, tas ir iespējams un tad to ūdeni turēt polderī līdzīgi kā tas dabiski turas apkārtējās palienes teritorijās. Piemēram, šogad. Lai arī tika atkārtoti uzsvērts, ka palu nebija, Grauzu pļavas bija pilnībā applūdušas, applūdis bija Melnezers, lāmas bija uz laukiem Valgundes pusē. Tajā pašā laikā Vārpas vasaras polderis stāvēja sauss un tukšs.

I.Bergmane. Te minēts, ka netiek veikta meliorācijas sistēmu kopšana un jaunu sistēmu ierīkošana. Bet kas būs, ja tās kops?

S.Elksne. Te patiešām ir definēšanas jautājums. Rolands bija domājis kopšanu kā pārrakšanu. Varbūt tad var definēt citādi, piemēram, rekonstrukcija vai renovācija. Un konkrēti norādīt, ko var un ko nevar darīt. Piemēram, tiek cirsti krūmi, bet nenotiek grāvju padziļināšana.

I.Bergmane. Es saprotu, ka tas viss ir rekomendējoši. Bet, ja zemes īpašnieks to darīs pēc plāna būs problēmas ar maksājumu saņemšanu. Tad varbūt ir Vides un Zemkopības ministrijai jārunā kā šo situāciju atrisināt?

R.Lebuss. Acīmredzot, tas ir prātīgākais risinājums, lai nākotnē sabalansētu dabas aizsardzības un saimnieciskās intereses. Arī Latvijas Ornitoloģijas biedrība kategorisko iestāšies pret to, ka šī vieta tiek degradēta un zaudē savu ornitoloģisko nozīmīgumu.

M.Lasmane. Man jautājums no Valgundes pašvaldības viedokļa. Par laiku, kad būs vajadzīgs šī plāna saskaņojums. Klausoties šodien teiktajā, es sapratu, ka pastāv iespēja, ka varētu tikt ietekmēti zemes īpašumi, kas atrodas ārpus dabas parka. Pašvaldība šādam solim nav gatava. Ja mēs dosim plānam saskaņojumu, cik ir lielas mūsu iespējas aizsargāt šos cilvēkus un cik lielā mērā mēs varam atkāpties un pateikt – nē, tas nav mūsu interesēs? Cik lielā mērā pašvaldība būs atbildīga, ka ir devusi šo saskaņojumu?

R.Lebuss. Kā jau tika teikts iepriekš, jebkuras darbības, kas hidroloģiskā režīma atjaunošanas gaitā varētu ietekmēt apkārtējās teritorijas plānā ir paredzēts rūpīgi izvērtēt. Izvērtēšanas un projekta izstrādāšanas laikā pašvaldība varēs saskaņot savu viedokli. Otrkārt, plāns ir rekomendējošs dokuments, ceļš kā sasniegt ideālu dabas aizsardzības mērķu izpildījumu. Ja kāds pasākums netiek realizēts plānotajā apmērā vai netiek realizēts, tas ir bēdīgi, bet tas neizsauks tiesiskas sekas.

I.Bergmane. Mums ir valsts nozīmes ūdensnotekas, kas iet caur šo teritoriju. Tās vajadzētu pārtīrīt. Lejasgals ir šajā teritorijā un mēs klāt pie tā netiekam.

R.Lebuss. Es domāju, ka situācijas risinājumu atrast var. Tajā pašā laikā, šis ir gana komplikēts jautājums, lai mēs to atrisinātu šeit un pašlaik. Uzsvēršu, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijās prioritāte ir dabas aizsardzība. Mūsu problēma ir tā, ka šeit vienlaicīgi ir arī nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas un šo divu interešu saduri, acīmredzot, ir iespējams risināt sadarbojoties Vides un Zemkopības ministrijām. Tomēr tas varētu būt pilnīgi atsevišķs sarunas temats.

I.Bergmane. Labi, bet tas maģistrālais kanāls mums ir jātīra jebkurā gadījumā. Es aiziešu uz reģionālu vides pārvaldi un vai es tur dabūšu tehniskos noteikumus?

J.Reihmanis. Ja plānotajām darbībām nebūs būtiska ietekme uz vidi, tad jā.

Zemes īpašnieks. Ja zāli sapresē un centrā uz sava lauka viņu var sadedzināt vai nedrīkst?

S.Elksne. Tas jau dēvējams par ugunskuru, bet ugunskurus nedrīkst ierīkot īpaši aizsargājamās teritorijās vietās, kur tas nav atļauts.

I.Bergmane. Vai jūs esat pamanījuši, ka tur gāžas ūdens no Melnezera uz grāvjiem. Tur ir kaut kas pārrauts. Grāvji ir pilni un sūkņi jādarbina nepārtraukti. Man vīri tur šopavas ar laivu brauca un meta tur maisus iekšā. Man ir **priekšlikums**. Vai nevajadzēja kaut kā to Melnezera norobežot no sūknējamās platības ar kādu dambīti?

R.Lebuss. Pašlaik, neredzot situāciju dabā, atbildi sniegt nevarēšu. Uz šo jautājumu var atbildēt tikai apskatot vietu dabā tajā brīdī, kad šāda noplūde ir konstatēta un to varētu paveikt putnu eksperts. Viens ir skaidrs – Melnezers pastiprināti aizaug un brīvā ūdens laukumu tur paliek arvien mazāk, tāpēc lieks ūdens daudzums Melnezera nekaitētu.

S.Elksne. Ja ir kādi vēl priekšlikumi, tos var iesniegt 3 dienu laikā pēc sabiedriskās apspriešanas.

11.8. Sapulces protokolā fiksētie priekšlikumi

NR.	PRIEKŠLIKUMS	PREIKŠLIKUMA PIENĒMŠANA VAI NORAIĀĀŠANA.
1.	Papildināt hidroloģiskā režīma pasākumu sadaļu, precizējot to, par nepieciešamību novērtēt veicamo pasākumu ietekmi uz teritorijām ārpus dabas parka.	Priekšlikums pieņemts. Pasākums 7.1.2.1.2. ir papildināts ar teikumu: „Veikt hidroloģisko izmaiņu novērtējumu polderu teritorijās, kas neatrodas dabas parkā un kuras var tikt ietekmētas, veicot hidroloģiskā režīma atjaunošanu dabas parkā „Svētes paliene””
2.	No Melnezera uz grāvjiem gāžas ūdens. Priekšlikums Melnezera norobežot no sūknējamās platības ar nelielu dambi?	Šis ir vairāk jautājums nekā priekšlikums. Uz šo jautājumu var atbildēt tikai apskatot vietu dabā tajā brīdī, kad šāda noplūde ir konstatēta un to varētu paveikt putnu eksperts.